

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Sidelmann, A.:

Slægtens historie gennem 450 aar.

SLÆGTENS HISTORIE

UDGIVET AF SLÆGTEN SIDELMANN

SLÆGTENS HISTORIE
GENNEM 450 AAR

SLÆGTENS HISTORIE GENNEM 450 AAR

SAMLET OG UDARBEJDET
AF LÆRER A. SIDELMANN, RAMSING

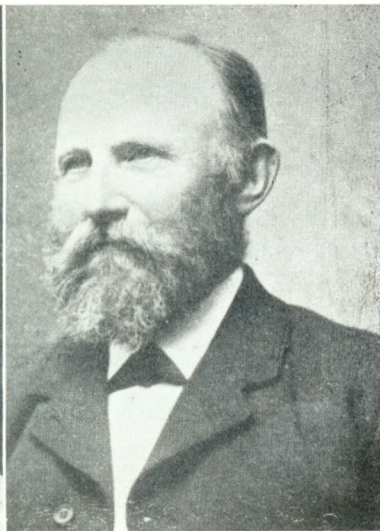
UDGIVET AF SLÆGTEN SIDELMANN

TRYKT SOM MANUSKRIFT FOR FAMILIEN

SKIVE
VENSTREBLADS BOGTRYKKERI
1950

Ane Cecilie Sidelmann, f. Andreassen

Thomas Sidelmann, Lærer i Naur

Andreas Sidelmann, Lærer i Ramsing

Rigmor Sidelmann, f. Lauritsen

Forord

Naar jeg nu udsender denne Bog om de gamle Slægter gennem ca. 450 Aar, som jeg har arbejdet paa i næsten 30 Aar, saa er det efter Opfordring fra forskellige Medlemmer af Slægten. Kun for den er Bogen beregnet, ikke for de kritiske Fagfolk, der let kunde sige, hvordan Stoffet retteligt burde behandles og opstilles, saa det kunde blive den helt rigtige Bog. Mit Arbejde har været mere Reproduktion end Produktion, et Sammenspil af indhentede Oplysninger, Arkivstudier og Meddelelser fra Slægtens Medlemmer.

Paa Grund af det overvældende Stof, jeg har faaet samlet sammen, har jeg maattet beskære det meget stærkt for ikke at faa Slægtsbogen for stor. Derfor er Slægtsgrenene indtil Pastor Sidelmann i Guldager kun kort omtalt og ikke ført videre. Der findes heller ikke nogen Sidegren med Slægtsnavnet førend fra Præsten fra Guldager, og derfor har jeg medtaget alle, som nedstammer fra ham. Man vil derfor ogsaa let kunne indse, at der er endnu mange Huller, som trænger til at udfyldes. Der bliver derfor nok for de interesserede af Slægten at arbejde paa, før det hele er udredet og Slægtstraaden spundet.

Min første Tak retter jeg til de af Slægten, der har vist mit

*Samlerarbejde stor Interesse. Ikke mindst vil jeg takke Vin-
kel og Lærer Kristian Sidelmann, som gjorde saa stort et Ar-
bejde for, at Familiesammenkomsten i Struer blev til Virke-
lighed.*

*Jeg vil ogsaa gerne takke alle, fordi de mødte i Struer i
saa stort Tal, og ikke mindst for den Venlighed og Paaskøn-
nelse, de viste mig og mit Arbejde for Slægten; det var en
stor Oplevelse for mig.*

*Til sidst vil jeg gerne her mindes min Fader med Tak, som
den, der først vakte min Interesse for Slægten og samlede de
første Oplysninger, som jeg kunde gaa ud fra.*

Ramsing Skole, 1950.

A n d r e a s S i d e l m a n n .

Indledning

En gammel Tradition i Familien gaar ud paa, at Slægten »Sidelmann« stammer fra England, men de Undersøgelser, jeg har kunnet foretage, har ikke ført til noget som helst Resultat eller Bevis for, at Traditionen har det mindste paa sig. Slægtens Navn har ikke kunnet føres længere tilbage end til 1666, da den første Bærer af Navnet »Sidelmann« blev Student og indskrevet ved Københavns Universitet. Det er muligt, at man ved mere omfattende Undersøgelser, end jeg har kunnet foretage, kan faa mere Klarhed over dette Spørgsmaal om selve Navnets Oprindelse og føre det længere tilbage.

Der findes to Grene til, der bærer Efternavnet »Sidelmann«, og skønt meget taler for, at der er en vis Slægtsforbindelse mellem de tre Grene, saa har det ikke været muligt for mig at fastslaa Forbindelsen.

Den første Sidelmann var gift med en »Mandixen«, men da alle baade før og efter kun brugte Navnet Mandix, saa gør jeg det ogsaa i Bogen. Hendes Slægt kan følges tilbage til ca. 1500 og stammer fra Flensborg. Denne vor første rigtige Stammoders Slægt har jeg samlet en Mængde om, og derfor har jeg taget en Del med om hendes Slægt, da vi alle er lige saa meget i Familie med hendes Slægt som med vor første Stamfaders.

Ved Tilrettelægning af Bogen har jeg benyttet nedenstaaende Fremgangsmaade og haaber, det letter Forstaaelsen og Oversigten.

Slægtsbetegnelserne

er følgende, idet man gaar ud fra det Par, som man regner for hver Generations Ophav:

I. II. III. o. s. v. = Generationer.

A. B. C. o. s. v. = Børnene.

a. b. c. o. s. v. = Børnebørnene.

1. 2. 3. o. s. v. = Oldebørnene.

1a. 2a. 3a. o. s. v. = Tip-Oldebørnene etc.

Ved Læsningen af Bogen maa man altid huske paa, hvilken Generation man læser om, og at de store Bogstaver betegner Børnene i den Generation o. s. v.

1. *Marcus Mandix* er født i Flensborg omkring 1500 og døde 8. August 1567. Om hans Kone ved vi kun, at hun hed Christina og overlevede sin Mand.

Marcus Mandix var Borger og Købmand i Flensborg og beboede et af de to Stenhuse ved Siden af St. Nicolaus Kirke. Han nævnes 1545 som Raadmand, i 1551 som en af Forstanderne for Hellig Geists Fattighus, var Medlem af Magistraten, der bestod af den ene af Flensborgs 2 Borgmestre, 3 Raadmænd og 24 Borgere, Medlem af det dømmende Raad, der bestod af den ene Borgmester, 4 Raadmænd og to Borgere. I Aaret 1560 blev Mandix valgt til Borgmester, og nu var han Statens første Embedsmand, Forsidder i Raadet baade i civile og kommunale Sager, Kirkens og Latinskolens Beskytter.

En Borgmester nød stor Anseelse i Byen og havde stor Indflydelse, en Mand, som alle saa op til, og som almindelige Borgere kun nærmede sig med stor Ærefrygt.

Borgmester Mandix blev ofte brugt ved Oprettelse og Udfærdigelse af Testamenter for adskillige Mennesker i Byen.

Marcus Mandix er flere Gange omtalt i Flensborgs gamle Protokoller, f. Eks. saaledes: »Hvad Marcus Mandix angaar, saa er han, hvad ogsaa hans Maleri viser, en Mand af et afmaalt, værdigt og alvorligt Udseende«. Og et andet Sted: »Hermed kan jeg for Borgmester Mandix særlig optegne til et godt Eftermæle, at da Pesten i Aaret 1565 rasede i Staden, forlod han ikke Byen, men fra 12. Marts dette Aar holdt han standhaftig ud. Alle Raadspersoner med Undtagelse af Borgmester Marcus Mandix og Raadmand Claus Frese flygtede

alle ud af Byen for Pesten til henimod Julen, og fra Pinse og til Julen døde henimod 1800 Mennesker af Pesten. Denne Standhaftighed hos denne Borgmester er med »Fundament-skrift« forevigt i Protokollen«.

I den gamle Jordebog fra 1436, som indeholder en Fortegnelse over Grundejendomme i Flensborg, har Borgmester Mandix selv skrevet ud for hans Ejendom: M. M.

Baade ved Valget af Borgmester, som ved hans Indsættelse i Embedet, saavel som ved hans Begravelse, fandt store Festligheder Sted.

Borgmestrene fik ingen egentlig Løn, men kun forskellige Sportler; som Regel drev de egen Forretning som Købmænd og var næsten altid rige Folk. Fra gammel Tid kaldte man Borgmester for »Procunsul« og med deres Fornavn, saaledes: »Consul Marcus«.

Marcus Mandix havde mindst 8 Børn, men her nævner vi kun Sønnen:

II. *Movrits Mandix*, gift 12. September 1585 med Karen Bjørnsdatter, hvis tredie Mand han er. Med sin første Mand, Pastor Daniel Jørgensen i Lysabbel, havde hun Sønnen Jørgen Danielsen, Købmand og Borgmester i København, død 4. Juni 1638. I et latinsk Program over ham ved hans Død fastslaaes Familieskabet.

Vi kender kun Sønnen:

III. *Hans Movritsen Mandix*. Hvornaar han er født, vides ikke, men vi træffer ham først paa Island, hvortil han sikkert er kommet som Købmand, enten i sin Halvbroders eller andres Tjeneste. 1618 omtales han som Kongens Ombudsmand paa Island, som Jørgen Danielsen ogsaa havde været til 1618, da han paa Grund af Sygdom rejser tilbage til Danmark. Halvbroderen er saa sikkert blevet hans Efterfølger. Aaret efter nævnes han som velbyrdige Herluf Daas Foged paa Island. Herluf Daa var Lensmand paa Island, men boede i Danmark.

D. 1. Maj 1620 bliver han Kong Chr. IV's Skriver »For Kgl. Majestæts det fremmede Haandværksfolk her i Byen«; de skulde væve Silke. Den 13. September 1626 beskikker Kongen ham til Proviantskriver »for vort Slot Kjøbenhavn efter den Instruktion, som han var tilstillet med 200 kurant Dalers Løn og 10 Dlr. i maanedlig Kostpenge paa sig selv anden fra Dato at regne«. Fra denne Stilling entlediges han allerede 4. Juni 1627, og fra Stillingen som Kongens Skriver entlediges han 1. August 1629. Hvad Aarsagen til Afskedigelsen er, vi-

des ikke, men maaske var der flere Grunde. Man ved, at Kongen lod hans Regnskabsførelse undersøge, og skønt denne Undersøgelse først sluttede 1636 uden Mangel paa Urigtigheder, blev han ikke mere brugt af Kongen. En anden Aarsag er sikkert den, at i denne Periode fører han en meget urolig Tilværelse, der viser tilfulde, at han var et meget uroligt Hoved, der ikke gik af Vejen for Anvendelse af Vold. Han er fremfusende og hensynsløs, indviklet i mange Processer og anklaget for Gadeuorden og Selvtægt. Det har nok været Kongen for meget af det gode; han var en Mand, der vilde have Orden i Sagerne. At han var godt kendt af Kongen, viser følgende. Ved en Fejltagelse var han udnævnt til Borgmester.

Det gik til paa denne Maade: I et Brev af 16. Februar 1644 skrev Chr. IV til Corfits Ulfeldt: »Jeg haffuer disse dage forstanden, At Borgmester Süemer Surbeck Er død, saa Er ingen bekvemmer dertil at fülde tallet Igen som Hans Nandiksen, Huerfor du hannem dertil Sette«. Kongen mener Hans Nansen, men dette gav Anledning til en Forveksling, idet Ulfeldt tror, at Kongen mener Hans Mandix, og udnævner ham til Borgmester, men Kongen opdager Fejltagelsen og skriver til Ulfeldt: »At Ieg Nogentiid skulle hafue medndt Hans Mandix, at han skulle uere Borgmester, ded troer Ieg intet, tig hand Er mig alfor uel bekendt«.

Fejltagelsen er kommet ud; thi saa sent som i Juni 1646 ses Hans Mandix indskrevet som Fadder i Holmens Kirkebog som »Borgmester«, maaske mere som en spøgefuld Bemærkning fra Præstens Side, da alle dog paa dette Tidspunkt maatte være klar over Sammenhængen.

Hans Mandix nævnes blandt de Borgere, som den 11. April 1648 underskriver en Fuldmagt til at udvælge Fr. III til Konge og til at hylde Kongen i Juni s. Aar.

Ogsaa Kong Fr. III tager Hans Mandix i sin Tjeneste, idet han 1652 udnævnes til Materialskriver paa Bremerholm, en Tjeneste, han bestred i 4 Aar, og som hans Søn overtog efter ham.

Ved en anden Lejlighed som Fadder nævnes Hans Mandix som »Welactet Hans Mandix, Kiøbmand og fornemme Borger udi Kiøbenhavn«.

Hans Mandix var en velhavende Mand, der endogsaa kunde laane Staten Penge. Ved Afregningen den 8. Nov. 1659 havde han et Tilgodehavende paa 3933½ Dlr., men samme Aar kunde han endvidere forstrække Kronen med 6459 Spdlr., for hvilket han fik Pant i Nordland.

Hans Mandix boede i en Ejendom i Snaregade, men var endvidere Ejer af flere Huse, Gaarde og Haver. I 1639 var han Medreder af Skibet »Kronborg«, og i 1641 forskaanes de Mænd, der arbejder paa Hans Mandix's Skibe, for kgl. Arbejde og Udskrivning.

I 1620 blev Hans Mandix Medlem af »Dansk Kompagni«, en selskabelig Forening for Stadens første Borgere, særlig fra Handelsstanden. Ogsaa Kongen, kongelige Personer, Adelsmænd samt de fleste af Magistraten var Brødre i Kompagniet. Terningspil var forbudt, Kortspil ukendt, men Papegøjeskydning og Drik hørte med til de Ting, man forlystede sig med. Ved alvorlige økonomiske Skader som Ildebrand o. l. skulde man understøtte og hjælpe hinanden som Brødre og Søstre, for Kvinder kunde ogsaa optages i Kompagniet. Ved Dødsfald skulde man vise en »Søster« eller »Broder« den sidste Velgerning ved at følge ham til Graven, først i Procession til afdødes Hus og bagefter til Begravelsesstedet.

Hans Mandix døde 1662 og blev begravet i Familiens Gravsted i Helligaandskirkeens Midtergang. Over ham findes en mærkelig Gravskrift paa Latin. Her nævnes han som en af de bedste Borgere og Fader til 19 Sønner. Af Gravskriften anføres kun følgende: »Det var ikke saa meget hans Natur, der manglede Kraft til at frembringe den tyvende Efterkommer, som han ikke vilde det, fordi han selv ikke vilde gøre Tallet lige, men fordi Gud glæder sig ved et ulige Antal«.

Det er ikke saa mærkeligt, at man mener, at Gravskriften er forfattet af en Spøgefugl.

Den 9. Sept. 1621 blev Hans Mandix gift i Malmø med Birgitte Jostdatter Ledebur. Hun døde i København i Januar 1673 og var Datter af Borgmester Jost Ledebur og Karin Gorrisdatter Boldicke og Datterdatter af den forrige Borgmester i Malmø, Gorris Boldicke og Birgitte Bartholomeidatter. Begge Borgmestrefamilier stammer fra Tyskland og var rige og ansete Købmandsfolk i Malmø. Over dem findes der pragtfulde Epitafier i St. Petri Kirke i Malmø; dem har jeg Fotografier af.

Hvor mange Børn Hans Mandix i Virkeligheden havde, ved vi ikke. Der var i alt Fald ogsaa Døtre i Ægteskabet. Sønnen, Mouritz Mandix, fortsatte Faderens Handel og var en velkendt og agtet Borger i Byen. Lige op til vore Dage har der været Efterkommere efter ham.

Af Døtrene nævnes kun Datteren Karen, der blev gift med Adelsmanden og Københavns Kommandant Steen Andersen

Bille, der udmærkede sig i Svenskekrigen. Fra disse to nedstammer en Gren af Slægten »Bille«, som lever den Dag i Dag.

Ved hendes Død blev der udgivet et latinsk Program, hvori staar følgende: »Fra denne Familie (Mandix) fremspringer denne lykkelige Plante, nemlig fra den saare kloge og ansete Mand Hans Mandix, som først under glørværdige Chr. IV's Regering var en megetaarvaagen Forstander for Selskabet af de Haandværkere, som var indkaldt for at væve Silke, og dernæst under den guddommelige Fr. III's Regering holdt trofast Regnskab med de Ting, som angaar Udstyrelsen af den kgl. Flaade, og fra Moderen Birgitte Ledebur, den meget hæderlige og med alle ægteskabelige Dyder overvældende Kvinde, hvilke allerede for længst er optaget i de saliges Samfund i Himlen«.

Deres Datter, Mette Hansdatter Mandix, er det, der bliver gift med:

IV. *Hans Hansen Sidelmann*. Han er altsaa den første Bærer i Slægten af Navnet »Sidelmann«. Han blev Student fra Slagelse 1666 og samme Aar indskrevet ved Universitetet. Den 6. Juni 1672 blev han Præst i Mern, Sjælland, og 11. Juni 1680 Præst og Provst i Vordingborg. I dette Embede tog han 1684 Magistergraden, men døde Aaret efter i København: »Den 18. Juli 1684 udstedtes Bevilling til Liigs Flytning for Præst til Vordingborg, Hans Sidelmann; hans Liig maa føres til Vordingborg og Begravelse opsættes 8 Dage over almindelig Tid«. Den 22. Juli blev han begravet: »Sl. Mag. Hans Hansen Sidelmann i sin aaben Graf«.

»Den 14. Januar 1673 fik Præst i Mern Sogn, Hans Hansen og Mette Mandix Tilladelse til Vielse i Huset«. »Den 3. Januar 1681 blev Sognepræstens, Hr. Hans Sidelmann, Hustrøe begraftet udj Kircken med alle Klocker, begge Liigklæderne, Kirckens Lius oc Stager«.

Provst Sidelmann blev gift 2. Gang: »Den 11. September 1682 blev Hærdelig oc Vellærde Mand Hr. Hans Hansøn Sidelmann og Dyderige Anna Jacobsdatter Sidenborg efter Kgl. Tilladelse viede udj Huset«. Om hendes Død: »Den 27. November 1693 Sl. Anna Mag. Hans Sidelmands I sin aabne Graff ved dend Synder side paa Alteredt, alle Klocker, begge Liigklæder oc Liiglagen«.

Anna Jacobsdatter Sidenborg er Datter af Assessor Jacob Sidenborg i Kommercekollegiet, Secreter ved Hofretten, og Jeanne Sautzmain, en fransk Dame af huguenotisk Oprindelse, hvis Slægt i sin Tid var flygtet til Danmark paa Grund

af Forfølgelse. Hun havde først været gift med Amtsskriver Francke Meinerts over Vordingborg Amt.

Der var ingen Børn i sidste, men 3 i første Ægteskab: A—C:

A. *Birgitte Hansdatter Sidelmann*, født i Mern 30. Septbr. 1673, død 6. Marts 1743, begravet i Bremerholms Kirke, gift 1. Gang med Dines Andersen Mossin, død 1710, 32 Aar gammel, Ejer af Dybensgade Nr. 3, Navigations-Informator ved Holmens Værft og Lærer ved Søakademiet i København. Søn af Andreas Mossin, Præst ved Roskilde Domkirke, og Karen Rhud. Af denne Slægt er der Efterkommere baade i Norge og Danmark.

Birgitte Sidelmann blev gift 2. Gang med farende islandske Købmand Hans Bastian, død 7. Novbr. 1718. Kun i første Ægteskab var der Børn, ialt fire: a—d.

a. *Andreas Jørgen Dinesen Mossin*, født 1702, død 17. Marts 1751, gift med Elisabeth Stifgen; de boede i Østergade, København.

b. *Hans Dinesen Mossin*, født 1704, død 18. Juli 1762, Præst i Gunderslev, Falster og begravet i Kirkens Kor. Gift 25. Januar 1735 med Sophie Kirstine Winther, Datter af Mag. Daniel Jensen Winter og Karen Steensdatter i Kirkeby og Alslev, Falster. De havde en Datter, Birgitte Mossin, født 14. August 1738, smuk og begavet i alle Henseender. Hun blev 18 Aar gammel forlovet med Pastor Johan Clausen i Stadager og Nørre Kirkeby, men hun forgav ham, saa han døde Dagen efter under store Pinsler. Hun blev henrettet paa Galgebakken i Gunderslev 3. August 1756. Mange mente, at det var Moderen, der havde puttet Gift i den Mad, som Datteren serverede for sin Kæreste, men at hun paatog sig sin »sledske« Moders Skyld. Om hende kan man læse i Helene Stranges Roman: »Jomfru Mossin«, hvor hun søger at paavise hendes Uskyld i Mordet.

c. *Mette Cathrine Dinesdatter Mossin*, født 1707.

d. *Anna Lisbeth Dinesdatter Mossin*, døbt 5. Marts 1709, død før Faderen.

B. *Hans Hansen Sidelmann* (se Side 15 under V).

C. *Johan Thomas Sidelmann*, født 21. Juli 1673, Student fra København 1699, Skibspræst paa »Dannebrog«, da han 28. Maj 1710 tog Magistergraden; theol. Candidat 17. Marts 1701. Han var forlovet med Elisabeth Klauman, Steddatter af Pastor Brunsmann ved Vartov Kirke. Da Brunsmann døde, søgte Sidelmann Embedet og prædikede for Lemmerne, som var saa tilfreds med hans Prædiken, at de begærede at faa

ham til Præst. Han blev ogsaa indstillet til Embedet, men Kongen forbigik ham. Maaske blev han saa Skibspræst i Stedet for; thi enhver »Studiosus«, som ikke kunde opnaa nogen Stilling i Samfundet, kunde enten blive Felt- eller Skibspræst. Johan Sidelmann blev senere Lærer ved Vor Frue Skole og døde af Pest. I Skolens Ligbog staar der om ham: »I Ugen fra 20. September 1711 begravedes Magister Johan Sidelmann ved Hellig Geist Urtegaard, betalt 5 Rigsdaler. Bopæl: Ved Hellig Geist Kirke«.

V. *Hans Hansen Sidelmann* (se Side 14), født 7. Oktober 1675 i Mern, død 11. Maj 1727, gift 1. Gang 4. December 1708 med Ane Jørgensdatter Pelt Tøxverd, død af Pest 1711, gift 2. Gang i Vor Frue Kirke 3. Maj 1713 med Regine Christine Wulff, født ca. 1694, død i Januar 1761, Datter af Justitsraad, Krigsraad og Kasserer ved de kgl. Uldmanufaktur Gregorius Wulff og Inger Nielsdatter.

Hans Sidelmann blev moderløs, da han var 6 Aar, og faderløs, da han var ti Aar gammel. Han kom derfor i Huset hos sin velkendte Morbroder, Handelsmanden i Staden Mouritz Mandix (se Side 12), som lod ham undervise hjemme. Kun 12 Aar ansøgte han selv Assessor Peder Foss, Rektor ved Københavns Skole, om Optagelse som Elev og blev antaget af den samme Mand, der 25 Aar før som Rektor for Slagelse Latinskole havde haft hans Fader som Elev der.

I 1697 kunde den samme Rektor anbefale ham med de bedste Vidnesbyrd til Universitetet, hvor han i Aarenes Løb tog flere Grader; theol. Candidat blev han i 1703 med Karakteren: Laudabil: Egregium (første Karakter med Udmærkelse).

Til Grund for, at han allerede i Tolvaarsalderen søgte Optagelse i Skole i Stedet for at vedblive at blive undervist hjemme, angives, at han ikke var tilfreds med de Lærere, han der blev undervist af. Morbroderen havde været gift 3 Gange, og det er ikke sikkert, at Forholdene i Hjemmet har været saa lette. I alt Fald søgte han straks, han kom ind paa Universitetet, en Stilling, hvorved han kunde tjene til Opholdet ved Siden af sine Studier, og det vidner ogsaa om, at han ikke ønskede at ligge Morbroderen til Byrde. Han blev antaget af Velædle Fru Assessor Cracovitz til at informere hendes to Sønner, og saa godt opførte han sig, at han blev der i Huset i 11 Aar og blev betragtet som en Søn af Huset.

I 1703 blev Hans Sidelmann udnævnt til Dekan (Forstander for et enkelt Fakultet) paa Regensen, men da han var meget anset paa Grund af sin Gudsfrygt og viste sig deri som

et Eksempel for andre, blev han antaget af Dr. Wandel som Ehlers Kollegiets første Inspektør den 18. November 1705. samme Dag Kollegiet blev indviet. Inspektør Sidelmann holdt Indvielsestalen paa Latin for den store og lærde Forsamling. Han har anvendt megen Flid paa Udarbejdelse af Talen; Sproget er let og flydende, om ikke just klassisk paa alle Punkter. Et vist oratorisk Sving karakteriserer den, og flere Partier er ganske kønne. Dr. Wandel, Fru Ehlers Broder, kalder Talen for en smuk Oration.

Da Sidelmann steg ned fra Kathedret, faldt Musikken ind, og man afsang Davids Salme Nr. 127, som var særdeles godt valgt til Begivenheden.

Den 3. Maj 1706 holdt Inspektør Sidelmann den første Disputats paa Kollegiet paa Latin, og den 11. Maj s. Aar tog han Magistergraden.

Det blev dog ikke længe, Sidelmann blev paa Ehlers Kollegium, for saa godt røgtede han sit Hverv der, at Consistoriet (Raadet), efter Etatsraad Poul Windings Ønske, kaldte ham til Inspektør ved Borchs Kollegium den 1. Marts 1707. Kun to Maaneder var han der; thi han blev af Byens Magistrat og efter Menighedens Ønske antaget til residerende Kapellan ved Helligaandskirken, og Valget blev stadfæstet af Kongen ved aabent Brev af 3. Maj 1707. Efter Samtale med Biskop Borremand blev han ordineret og 8 Dage efter indsat Søndag den 11. Maj som Medtjener ved samme Kirke.

Indtil Sidelmann blev gift, tilbragte han Tiden, som ovenfor nævnt, i Assessor Cracovitz's Hus, og der lærte han sin tilkommende Hustru at kende. Hun er en Søsterdatter af Fru Cracovitz, og de flyttede nu hen i Kokkegade Nr. 57, hvor Kapellanboligen laa, en ret anselig Lejlighed i to Etager. Der findes en ret interessant Skildring af, hvorledes Boligen er indrettet.

Mag. Morten Reenberg var Præst ved Helligaandskirken det meste af Tiden, Sidelmann var Kapellan der. Han var en særpræget Præst, der vandt sig baade mange Venner og Fjender, de sidste særlig blandt Pietisterne. Om hans Forhold til Pastor Sidelmann fortælles der, at han »elskede af hele sit Hjerte sin Medtjener«.

Det var en aftalt Sag mellem dem, at naar een af dem døde, skulde den anden holde Ligtalen over ham. Derom siger Morten Reenberg bl. a., som nu efter Aftalen skulde holde Tale over sin Ven: »For ellers vilde han som Aron helst have baa-

ret sin Sorg i Tavshed og lade Præsten ved Kirken holde denne Ligtale«.

Selve denne Ligtale paa 4 Foliosider og to Sider Levnedsbeskrivelse over Pastor Sidelmann findes indskrevet i »liber daticus« (Dagbog) i Sneum og Tjæreborg. Af denne er meget af nedennævnte taget i meget forkortet Form.

Reenberg berømmer Pastor Sidelmann som en tro og nidkær Sjælesørger for Menigheden, og at han faa Dage før sin Død var blevet angrebet af en Sygdom, som ogsaa før havde hjemsøgt ham. Skønt han hverken kunde spise eller drikke, gik han i Kirke, selv om hans Kone havde bedt ham tage Hensyn til sit Helbred. Det var Store Bededag, og han holdt sin Prædiken med saadan Kraft og Myndighed, at de aldrig havde hørt Mage til det før i Kirken. Da han kom hjem, gik han straks i Seng endnu svagere og afmægtigere ved et »Tilfælde i Ansigtet«. Borgmester Eickel, Justitsraad og Stadens Physicus, tilsaa ham og beordrede en Medicin, som kun anvendtes i sværere Sygdomstilfælde. Men intet hjælp, og om Natten fik han Feber, og hele Legemet fra Hoved til Fodsaal blev ophævet og fuld af røde Pletter. Sygdommen tog fuldstændig Magten, saa han mistede Mælet. I Kirken blev der Søndag Formiddag bedt for ham, og med Bøn ved Sygesengen sov han stille hen Kl. 4½, lige bestemt 20 Aar efter, at han første Gang prædikede i Helligaandskirken.

Mag. Reenberg sluttede sin Omtale af ham med at sige: »Barmhertigheds Fader, ophold hans højbedrøvede efterladte Hustru med de mange uforsørgede Børn samt hans højformemme Plejeforældre og paarørende, at de maa høste af Guds Trøstens Aand med Glæde, hvad de her nu have nedlagt i Begrædelse«.

Forud for Levnedsbeskrivelsen af Pastor Sidelmann havde Reenberg holdt den egentlige Ligtale, der var meget højtravende i Formen og fyldt med Citater fra Bibelen, særlig fra det gl. Testamente. Ligtalen sluttede bl. a. med: »Jeg vidner for Gud og hans Menighed. Ingen ved, hvad Mand Salig Hans Sidelmann var, ikke end den Hustru, som laa i hans Skød, jeg dog endnu langt mindre, som fandt mig i hans Sjæl paa Helligdommens Veje. Han levede Mirakler, oh, nævn mig en Forargelse i Mandens Levned; thi hvor han saaede og høstede noget skrøbeligt, der var en ydmyg Aand desto kendeligere i hans Skrøbelighed...

Og saa forbinder vi alle vore Hjertesaar i den glæderige Opstandelsessaab med Velsignelse over denne Guds Menig-

hed, at saa tryk en Sjælesørger, om det er muligt, maa blive dem igen skænket, og Salig Magister Hans Sidelmanns Fodspor for hans Efterkommere maa blive uforglemmelige: Amen«.

Under Ligtalen i »liber daticus« staar nedennævnte Gravskrift over Hans Sidelmann, men hvem den er forfattet af, vides ikke. Ved en Fejltagelse var hans Moders Navn angivet at være Ledebur, men det er hans Bedstemors, hans Mor hed: Mandix.

Her Gjemmes

Til Opstandelsens Herlighed de salige Levninger

Af det Naadens udvalde Redskab

Ved Hellig Geistes Meenighed

Mag. H a n s S i d e l m a n n

Efter fulde 20 Aars Sjælesorg

Blef det skinnende Lys henryct i Ævighed

Til sine Forfædre

Sl: Mag. Hans Hansen Sidelmann

Sogne Præst til Vordinborg Meenighed

Samt sin Sl: Moder

Mette Hansdatter Mandix

som bare

Til Guds Kirke slig en Johannes

Anno 1675 den 18. October

Til Kiøbenhavns Skole slig en Samuel

Anno 1687

Til Academiet slig en Saulus

Anno 1697

Til efter hans Tilsyn ved Eilers og Medicii Collegier

Til Guds Kirke slig een Hyrde

Anno 1707 den 11. May

Og Himlen slig een Helgen

Anno 1727 den 11. May

Efter han havde oplevet 52 Aar 7 Maaneder 4 Dage

Men imidlertiid

Begrædt sin første ægte Fælle Anne Pelt Jørgensdatter

Ved hende han avlede Een Søn og Een Datter

Og begrædes han nu igien af sin elskelige efterladte

R e g i n e C h r i s t i n e W u l f f .

Ved hende haver deelt

Syv Børn til Himmelen og Fem Er endnu til Guds Kirke

Nemlig 2 Sønner og 3 Døttre

Det, som her ligger i Graad, høstes hisset i Glæde.

Mag. Hans Hansen Sidelmanns første Kone, Ane Jørgensdatter Pelt Tøxverd, er født ca. 1692 og er Datter af Pastor Jørgen Hansen Tøxverd i Ejby og Dalby, og hans anden Kone, Susanne van Wicquefort (Wicquevoort), der var Hollænderinde, hendes Moder, Marie Pelt, var en Søster til den bekendte Admiral Cort Adellers Kone.

Ved en Forespørgsel til Holland fik jeg oplyst, at Slægten »Pelt« kunde føres tilbage til ca. 1300, og jeg fik velvilligst tilsendt en lang Stamtavle over denne Slægt.

Admiral Cort Adeler og hans Hustru, Anna Pelt, blev adlet her i Landet 1666 paa Grund af Admiralens store Fortjener i den hollandske og danske Flaade. Gennem to af deres Døtre har de talrige Efterkommere den Dag i Dag, bl. a. Familierne »Knuth« og »Zytphen-Adeler«.

Forældrene til de to ovennævnte Søstre er Arnout Pelt og Suzanna van Gansepoel, rige Købmandsfolk og Ejere af et Sukkerraffinaderi i Amsterdam. Suzanna skal være af adelig Slægt, der under Religionskrigene flygtede til Holland. Deres Broder, Arnold Pelt, fortsatte Forretningen og stod i Handelsforbindelse med Danmark. Han var ikke alene den danske Søetats Leverandør, men ogsaa dens Bankier.

Marie Pelt er født i Holland (Amsterdam) 1. August 1636 og blev gift første Gang 1655 med Gaspar Wicquevoort, med hvem hun har tre Børn, en Søn, som dør ung, og Døtrene Susanna og Elisabeth. Da hendes Mand dør 1670, indbyder hendes Søster hende og de to Døtre til at komme til København for at bo hos hende, saa længe Krigen rasede i Holland. 1674 kommer de til København, og allerede 1676 blev hun gift i hendes Hus med »Kgl. Majestæts Liv-Medicus« D. Henrich Mønnichen. Aaret efter fødte hun en Datter, der døde 1680, men selv døde hun 25. December 1677.

Ved hendes Død blev der udgivet et latinsk Program af Wilhelm Worm, hvori hele hendes Livshistorie fortælles. Her medtages et lille Uddrag: »Hvad er her paa Jord at ligne ved den Fornøyelse, der kand søges og findes i et kerligt Ægteskab, og dog alligevel er der ingen Stand til, i Hvilken Galden og Beskhed saaledes er blandet med Honningen og det Søde. Intet Saar kand saaledes svie, og ingen Skilsmisse er saa haard, som naar tvende hinanden elskede Ægtefæller skal skilles ad... Disse Forældre søgte at indblante i denne deres Dotters Hjerte en reen Gudsfrygt og Kiærlighed til Dyden, i sær den et Pigebarn saa vel anstændige Blyferdighed, som hos et Fruentimmer alletider er at ansee som et herligt Kle-

nodie. Hun søgte derfor stedse at undgaae alle saavel Mandfolk som saadanne Fruentimmers Samqvem, der ey havde et godt Lov paa sig, da hun holdt fore, det hun endog ved deres kunde besmittes.

Hun mistede sin Fader i hendes første Opvekst, og tabte vel derved meget, men lod sig dog ved hendes Moders sunde Formaninger villig holde paa den begyndte Dydens Vey. Hun skyede de Tidens rasende Pragt og Overdaadighed i Klæder og lagde derimod Fliid paa, under sit sorte Flor og tarvelige Sørgedragt, at bevare en hvid og reen Sjæl. I Huusholdnings Sager øvede hun sig frem for nogen Ting, og da slig ey kunde andet end tilveyebringe hende megen Roes, indfandt sig ogsaa mange Beyler«.

Susanna van Wiqueforts Søster, Elisabeth, blev gift i København 1682 med Hans Cracovitz, Søn af den fra Polen i 1633 indvandrende Hoforganist og Lærer for de fire kongelige Prinsesser, Michael Cracovitz og Margrethe Ahmmüller, der blev gift anden Gang med Isenkræmmer Jochum Kurtz, som er indvandret fra Tyskland.

I Admiral Cort Adellers Hus havde Hans Cracovitz lært sin Hustru at kende. Han blev selv Assesor i Admiralskollegiet, og det var hos dem, at Hans Sidelmann blev Lærer for deres to Sønner: Jochum og Hans Gaspar Cracovitz, hvoraf sidstnævnte døde paa St. Thomas, medens Jochum Cracovitz blev Formynder for Magister Hans Sidelmanns Børn ved hans Død 1727. Derom hedder det: »Jochum Cracovitz Kræmmers Hus og lie (leje) Vaaning. Pant og Prioritet: 1516 Rigsdaler 3 Mark 2 Skilling. Pantlaaner: Hands Myndlinger, Sl. Mag. Sidelmanns Børn, deres Arve Midler.«

Om Pastor Hans Sidelmanns andet Ægteskab siger Reenberg i Levnedbeskrivelsen: »Thi levede han som en ærbar Enkemand indtil Aaret 1718, da Guds Øje over sine kære Børn samlede dem som Engler for at bære hinandens Byrder, og saaledes efter foregaaende Andagt behagede det Guds hellige Forsyn ved fælles Venners Raad at føre ham paa saa god en Vej til Velædle Hr. Gregorius Wulffs Hus, hvor den salige Guds Mand i Faderens Fraværelse som Krigs-Commissarius ved Kgl. Majestæts Armé i det Pommerske og Polske, ansøgte han Velædle Fru Inger Nielsdatter om deres efterladte Datter Jomfru Regine Christine Wulff, som han i Jesu Navn med Faderens Samtykke begærede, og deres Bryllupsdag blev holdt«.

Et Aar efter Mandens Død kunde Familien blive boende i

Embedsboligen, »Naadensaaret« blev det kaldet. Dette Aar tilfaldt hele den visse Indtægt og Højtidsofferet den afgaaede Præst eller ved Dødsfald hans Arvinger, medens Smaaofferet og de uvisse Indtægter tilfaldt Efterfølgeren.

Krigsraad Wulff fik ved skriftlig Henvendelse til Kongen sin Søn, Jacob Wulff kaldet til Pastor Sidelmanns Efterfølger, saa »at paa denne Maade vilde ikke alene Menigheden blive forsørget, men endog det bedrøvede Sørgehus med de mange derudi værende umyndige, dels diende og endnu ufødte Børn sauteneret og oprejst«. Wulff tilbød ogsaa at forpligte sine Arvinger til at udrede den Pension til Sidelmanns Enke, som Sønnen havde lovet.

Jeg er i Besiddelse af et Par Armbaand af Guld med haardannet Kæde, som med Regine Christine Wulff er kommet ind i Slægten. De to Billedmedallioner forestiller Justitsraad Wulff og hans Kone. Armbaandene har altsaa været i Slægten i over 250 Aar. Ingen af hendes tolv Børn har efterladt sig Slægt.

Efter Branden i København i 1727 flyttede Enken hen i Lille Strandstræde til Faderen, og Husstanden bestod af Enken, 9 Børn, 1 Karl, 1 Pige og 1 Amme, ialt af 13 Personer, medens Faderen havde 7 Karle og 2 Piger.

I begge Ægteskaber havde Pastor Sidelmann 14 Børn: A-N:

A. *Hans Hansen Sidelmann* (se under VI Side 24).

B. *Susanna Elisabeth Sidelmann*, født 1710, død 3. Oktober 1749 i Vesterborg, gift 19. Juni 1739 med en Broder til sin Stedmoder, Frans Georg Wulff, født 29. Maj 1709, Præst i Vesterborg og Birket paa Lolland. Han var privat undervist i Magister Hans Sidelmanns Hus sammen med dennes Søn Hans, og der lærte han sin tilkommende Kone at kende, »den dydige Susanne«. Pastor Wulff var gift tre Gange, men havde ingen Børn med Susanne Sidelmann.

12 Børn i andet Ægteskab: C—N:

C. *Gregorius Wulff Sidelmann*, døbt 1. Februar 1714, død samme Aar.

D. *Gregorius Sidelmann*, døbt 3. Januar 1715, begravet 6. August 1737. Ved hans Død blev der skrevet nogle Ligvers, hvad var meget almindeligt denne Gang. Et af disse Ligvers har følgende Overskrift: »Da Hæderlig og Vellærde Gregorius Sidelmann blev paa Siælens Vegne den 2. August 1737 Himmelhøjet og Hans afsiælede Legeme den 6 ejusdem til Sit Hviile-Stæd udi Hellig-Geistes Kirke geleidet. Blev disse faa

Linier sørgeligst frembaaren af de SALIGE AFDØDES Nær-paarørende«. Han var Student.

E. *Wulff Sidelmann*, døbt 19. December 1715, død 1718.

F. *Anne Sophie Sidelmann*, døbt 22. Februar 1718, død 1719.

G. *Inger Christine Sidelmann*, døbt 25 Juli. 1719, død ugift 9. Januar 1772. Tvilling.

H. *Anne Sophie (Marie) Sidelmann*, døbt 25. Juli 1719, død ugift 12. Juni 1789.

I. *Morten Reenberg Sidelmann*, døbt 9. Januar 1721, død 12. December 1771, Student, ugift.

I Aaret 1762 boede han sammen med sine to Søstre, Inger Christine og Anne Sophie (Marie) hos Brygger Christian Olesen paa Nørregade. Hos dem boede deres Brodersøn Lauge Sidelmann (Side 31), Studiosus. Desforuden forestod Morten Sidelmann et Hus i Regnegade.

J. *Johan Frederik Sidelmann*, døbt 15. Juli 1722, død samme Aar.

K. *Margrethe Sophie Sidelmann*, døbt 14. September 1723, død 1725.

L. *Frederik Carl Sidelmann*, døbt 19. August 1726, død samme Aar. Tvilling.

M. *Mette Sophie Sidelmann*, døbt 19. August 1726, død 1727. Tvilling.

N. *Johanne Regine Sidelmann*, døbt 27. December 1727, død 1732.

De tre Søskende, som boede sammen (se ovenfor under Morten Reenberg Sidelmann), oprettede et Testamente tre Dage før Broderen døde, og som Kongen stadfæstede den 27. December samme Aar. Det er meget langt, men interessant, idet det viser os, ikke alene deres økonomiske Stilling, men særlig den højtravende Stil, som man anvendte den Gang i Affattelsen af slige Dokumenter, særlig naar de var stilet til Enevoldsherskeren:

Til Kongen. At det allernaadigst maatte behage Deres kongelige Mayestet at confirmere indsluttede Sidelmændernes Testamente, derom beder allerunderdanigst Deres Kongelige Mayestets allernaadigste troe Arve Undersaatt.

Kjøbenhavn, d. 9de December 1771. Hans Christian Anchersen. Broder til Brødrene Anchersen. (Se Side 27).

C. 7. G. a. v.* at, eftersom hos Os allerunderdanigst er ble-

— — —

*) G. a. v. = Gør alt vitterligt.

ven ansøgt og begiert Vores allernaadigste Confirmation paa efterskrevne Forskrivelse, lydendes Ord effter andet som følger:

Stormægtigste Monarch, allernaadigste Konge og Herre! Da vi undertegnede Trende fuld Søskende, nemlig ieg Inger Christine Sidelman, ieg Anne Sophie Sidelman og ieg Morten Reenberg Sidelman nu i en Deel Aaringer, efter vore Sal. Forældre, nemlig Hr. Magister Hans Sidelman, Capellan til Hellig Geistes Kirke og Regine Christine Sidelman, deres dødelige Afgang, har levet sammen i Eenighed og Kierlighed af en fælles liden Massa, hvilken, om den skulle deeles, icke for enhver af os kunde være til Nødtøftighed tilstrækkelig, og vores Alder med de deraf flydende Omstændigheder, daglig erindrer os vores Død: saa have vi i Jesu Navn imellem os fattet denne kierlige Resulation, paa Vores allernaadigste Konges nærmere forventende allernaadigste Approbation at testamenterne hverandre saaledes, at de eller den længstlevende af os maae og skal beholde den efterladte Boe, bestaaende udi rørlige og urørlige Effecter, med hvad Nafn de nævnes kand, intet i nogen Maade undtagen, uden nogen Registrering, Vurdering og Skiftes Behandling, og naar den af os længst levende i ugifte Stand ved Døden er bortkaldet, at vores efterladte da, naar Gielden er betalt, maatte deles paa følgende Maade: Nemlig til Inger Regine Wulff, en Datter af Hr. Provst Wulff, Sogne Præst til Westenborg Birches Menigheder i Lolland, fem Hundrede Rigsdaler danske Courant til liden Erkendelighed for hans Godhed, saavel imod Vores Salg. Moster i hendes 30 Aars Enke-Sæde, som imod os effter hendes Død ved de aarlige Foræringer af Landets Producter, som han har deelagtiggjort os udi. Til vores Svoger Hans Christian Anchersen eller Arvinger, som nu boer i den saakaldede Gislens Gaard, for den Tieneste og Kiærlighed han saavel viiste imod vores Sal. Moder, som siden effter hendes Død har beviist os, sex Hundrede dansk Curant, og til hans meget sygelige og skrøbelige Datter ved Nafn Else fire Hundrede Rigsdaler dansk Curant; alt det øvrige, som vi efterlader os og kand indkomme for vore faae Effecter, skal deeles imellem min Sal. Broder Hans Sidelmanns efterladte efter Loven. Hvilket altsammen vores kiære Svoger og Ven Hans Christian Anchersen, enten selv besørger udbetalt, eller, om han ved Døden skulle afgaae, før den sidste af os døde, da hvem han dertil udnæfner til at efterkomme vores fælles Villie.

Skulde tiidernes Vanskelighed ellers nøde os til at opsiges og

os tage lidet eller meget af vores udestaaende, saa der icke blev saa meget efter os, at vores fælles Villie paa oven anførte Maade kunde opfyldes, skal een eller flere Hundrede Rigsdaler afgaae fra Inger Regine Wulff og Svoger Hans Christian Anchersen tillagte Summa, ligemeget fra det enhver af dem er tillagt, men intet quittes eller fradrages 400 Rdl., som ere tillagte det skrøbelige Barn Else Anchersen. At dette saaledes ere vores fælles Villie og Samtycke, bevidne vi icke alleneste selv med vores egne Hænders Underskrift, men have endog bedet vores 2de Venner, sammen med os at undertegne og forsegle.

Kiøbenhavn den 5te Decem̄ber 1771. Inger Christine Sidelman, Anne Sophie Sidelmann, Morten Reenberg Sidelmann. (L. S. = Loco Sigillé; betyder i Stedet for Segl).

At ovenskrevne trende Personer ere heel Sødskende, at de ere myndige og leve i Kiærlighed tilsammen af een og den samme fælles Boe og Massa, og at alle 3 ere ved fuldkommen Sindets Kræfter, og ovenstaaende for dennem tydelig og lydelig oplæst, og af dennem samtycket, og i vores Nærværelse underskrevet af enhver af dem: det stadfæste vi hermed og effter Begiæring underskrive og forsegle, til Vitterlighed og som Jomfruernes beskikkede Curator,

H. C. Anchersen (L. S.) Til Vitterlighed effter Begiæring Jens Lauritzen. L. S.

Da, saafremt fornevnte Inger Christine Sidelman, Anne Sophie Sidelmann og Morten Reenberg Sidelmann af Vores Kongl. Resdentz Stad Kiøbenhavn sig ingen Livs Arvinger effterlades, ville vi forskrevne Forskrivelse udi alle dens Ord, Clausuler og Puncter, saasom samme heroven indført findes, allernaadigst have confirmeret og stadfæstet, saa og hermed confirmere og stadfæste, dog siette og tiende Penge, samt al anden Os tilkommende Arvefalds Rettighed i alle Maader uforkrænket, desligeste, at der strax erlægges og betaales 20 Rd., Halvparten deraf til Vor Frelsers Kirke paa Christenshafn og den anden halve Deel til Tugthuset paa Vort Land Møen.

Forbydendes etc. — Christiansborg d. 27. Decbr. 1771. ad Mandatum.

Hans Christian Anchersens Halvsøster var gift med deres Halvbroder Hans. (Se Side 27).

VI. *Hans Hansen Sidelmann* (se Side 21), født 11. Decem̄ber 1709, død 25. Februar og begravet i Kolding Kirke 5. Marts 1770, gift 23. August 1737 med Cecilie Borch, født 6.

April 1720 (Dødsaaet ukendt), Datter af Mag. Lauge Pedersen, Præst i Sdr. og Nørre Bork og Provst i Nørre Herred, og Marie Hansdatter Curtz.

Hans Sidelmann er privat forberedt til Student af Dr. Andreas Bredenberg, »medens han studerede, informerede andre, deriblandt den velædle og højlærde og salige Magister Sidelmann, forhen Guds Ords Medtjener til Hellig Gejstes Meninghed, hans Søn, og tillige dimitterede han til Akademiet foruden andre Studiosos, som han manuducerede i det Hebraiske og andre Videnskaber«.

Han blev indskrevet ved Universitetet 20. Juli 1726, Philosophicum 28. Maj 1727, Theologicum 1728 og 13. Maj 1736 kaldet til Sognepræst til Sneum og Tjæreborg i Jylland af Hr. Generalleutnant Numsen paa Hr. Kammerherre Jochum Otto Schaks Vegne. Kongen stadfæstede Kaldet 24. Maj s. Aar, og den 14. September blev han ordineret af Biskop Anchersen i Ribe, indsat i Embedet af Provst Bie 16. Søndag efter Trinitatis, og efter Provst Friis' Død blev han udnævnt til Provst for Skads Herred af Biskop Brorson i Ribe Onsdag før St. Hansdag 1763; 6. November 1766 Præst og Provst i Kolding.

Indtil omkring 1808 blev Præsternes og Degnenes Dødsboer varetaget af en gejstlig Skifteret, der bestod af Herredsprovsten og en eller to Sognepræster. I Henhold til Dansk Lov krævedes det derfor af dem, der skulde være Provster, at de havde fornøden »Forstand i Landsloven«, saa de paa tilbørlig Maade kunde udføre dette Embedshverv.

I 1749 blev Sidelmann sammen med Pastor Klagenberg i Brøndum og Provst Friis udtaget til at danne Skifteret i Dødsboet efter Mag. Carstensen, Præst i Jerne og Skade, som havde efterladt sig en stor Formue. »Skifteretten kan høste megen Anerkendelse for den Hensynsfuldhed, som er udvist«.

Pastor Sidelmann havde »den Naade« tre Gange at blive tilkaldt til at prædike for Kong Kr. VI paa Koldinghus Slot. Kongen skriver selv den ene Gang derom: »Søndag den 6. Maj 1742 prædikede for os i Gemakkerne Biskop Brorson fra Ribe om Formiddagen, og om Eftermiddagen prædikede en Præst fra Landet ved Navn Siedelmann, begge Prædikanter var Danske«.

I 1766 udgav Provst Sidelmann »4 Prædiken holdte ved særdeles Lejligheder«, men de er ikke bevarede, men kun omtalt, saa vi ved ikke, ved hvilken Lejlighed de er blevet holdt.

Den 27. Oktober 1762 var Provst Sidelmann med til at af-

sige en Provstretsdøm i Tjæreborg Skolehus i en Sag angaaende Alslev Bro, hvorom der var Strid og Uenighed mellem Sognepræsten i Alslev og Hostrup og saa Herremanden Wøldike til Vissenbjerg. Dommen gik Herremanden imod, og han maatte betale Præsten 30 Rdl. og 45 Rdl. til Fattiggassen. Landemodet i Varden stadfæstede Dommen, men fritog Herremanden at tilbagekalde alle sine Beskyldninger mod Præsten. 3 Bønder var iblandet i Striden, men ved Landemodet blev de fritaget for Kirkens Disciplin, som de var idømt til for deres »Ulydighed mod Embedet og lange Afholdelse fra Sacramenterne tvertimod givne Advarsler«.

Ved Landemodets Synodalia (Kirkeforsamling) den 4. Oktober 1765 blev der af Biskop Jørgen Karsten Bloch indskærpet at føre Embedsbog efter de af Kongerne Kr. IV og Kr. V givne Befalinger. Det førte til, at Provst Sidelmann udsendte en Skrivelse af 9. December s. Aar, hvori han opfordrede Præsterne til at føre nævnte Embedsbog og deri at indføre: 1. Præsterne, som har været efter Reformationen og om noget besynderligt om noget af dem vides. 2. Kaldets visse og uvisse Indkomster med dertil henhørende Dokumenters Oprindelse. 3. En almindelig Summa af Bogen over fødte og døde, med hvad mærkværdig med nogen især kan være. 4. Andre besynderlige Mærkværdigheder, som kan forefalde med Embedets Førelse.

Paa første Blad i Sneum og Tjæreborg Kirkebog for Aarene 1736—1812 har Provst Sidelmann selv skrevet: »I denne underskrevene forseglede med 3 Rdl. 2 Mk. bekostede og til Kaldet forærede Kirkeprotokol, bestaaende af 378 Blade alt anført af, hvad som er forretted«.

Præstegaarden i Sneum laa midt i Herremanden paa »Sneumgaard«s Ejendom; derfor fik han i 1621 Præstegaarden, som tilhørte Kongen, mageskiftet med en Gaard, der laa i Allerup, og siden har været kaldet Allerup Præstegaard. Den har været Hjemsted for Familien Sidelmann i over 70 Aar, og tre af Slægten har været Præster der efter hinanden.

Provstinde Sidelmanns Slægt, »Kurtz«, stammer fra Tyskland, hvor der den Dag i Dag findes flere af dette Navn. Stamfaderen til Slægten i Danmark er Poul Kurtz, der var Hofjuveler og Guldsmed for Kongerne Kr. V og Fr. IV og har forfærdiget et af de endnu bevarede Kronregalier. Han var gift med Marie Eligers, og deres Datter, Margrethe Cathrine Kurtz, blev gift med Hans Pedersen, der var Tolder og Borgmester i Kolding. Deres 5 Børn antog Navnet »Curtz«, og Søn-

nesønnen, Hans Peder Curtz, blev gift anden Gang med Anna Steensen, Datter af Kammerraad Steen Jørgensen til Aunsbjerg, bekendt fra Blichers Noveller. Deres Datter, Kirstine Marie Curtz, blev gift med Niels Blicher i Randlev, og de er Forældre til Digteren St. St. Blicher.

Borgmester Hans Pedersen, Kolding, havde en Datter, der blev gift første Gang med Mag. Ancher Sørensen, Præst i Sdr. og Nr. Bork, med hvem hun havde 13 Børn, hvoraf 3 af Sønerne blev meget berømte Mænd. Saaledes blev en Rektor, Mag. og Professor ved Odense Latinskole, en anden rejste i Frankrig, Tyskland, England og Nederlandene, blev Professor ved Københavns Universitet og var Ven af Holberg. Han hed Hans Peter Anchersen og skrev den første Professordisputats og Universitetsprogram paa Dansk. Den tredje af Brødrene blev en meget bekendt Læge, tog Doktorgraden, men afslog at blive Professor. (Se Side 22).

Deres Moder giftede sig med Eftermanden, Præst og Mag. Lauge Pedersen. Af deres fem Døtre blev Datteren Cecilie gift med Pastor Sidelmann i Allerup Præstegaard i Sneum. Der findes Litteratur om denne begavede Slægt.

Hans Hansen Sidelmann og Cecilie Borch havde 8 Børn: A—H.

A. *Anne Christine Sidelmann*, født 20. Juli 1738, død 14. Januar 1784 i Rødding, Sønderjylland, gift 7. Maj 1766 med Pastor Niels Tøxen, født 24. December 1734 i Sdr. Felding, død 25. Juli 1803, Søn af Pastor Manasse Tøxen og hans anden Kone, Birgitte Svendsen.

Slægten »Tøxen« stammer fra Borger og Handelsmand Thomas Tøxen og Karen Jørgensdatter i Odense ca. 1600. Der var flere af dem, der havde en »poetisk Aare«.

Niels Tøxen har været Lærer ved Ribe Latinskole, residerende Kapellan hos Pastor Roer i Skiærbæk, Præst i Rødding og Skrave 1770, og til han 1787 blev Præst i Nustrup i Sønderjylland, hvor han døde 1803.

Pastor Tøxen omtales som »et ypperligt Hoved, en lærd Mand og særdeles god Prædikant«. Han gjorde store Forandringer i Landbruget og var bekendt som en god økonomisk Skribent. »Præstegaardens Jorder er dyrkede til Fuldkommenhed«.

Niels Tøxen var gift anden Gang med Margrethe Lang og tredje Gang med Anne Jørgensdatter Lund af Gabel. Hun blev gift anden Gang med Pastor Sidelmann i Allerup (Side 39), en Brodersøn af Niels Tøxens første Kone.

Af de 6 kendte Børn i Ægteskabet er den mest bekendte Jørgen Karsten Block Tøxen, Litterat og med i Dr. Dampes politiske Agitation. Han erhvervede sig en vis Ry ved sine personlige og med uskaansom Bitterhed førte Angreb og Fejder. Om ham kan der henvises til biografisk Leksikon og Litteraturhistorie.

B. *Hans Sidelmann*, døbt 28. April 1740, død 1. Januar 1807 som Kaptajn, Dødsannoncen er udstedt i Hygum; han havde været syg i 12 Uger.

Den 8. Juni 1757 blev Sidelmann Fændrink i det sydjyske nationale Infanteri Regiment og i 1762 gjorde han Tjeneste som Premierløjtnant, men da de nationale Afdelinger opløstes 19. Sept. 1764, blev Mandskabet stukket ind i det gevorbne Regiment, og Sidelmann blev sat i Sekondløjtnant Nummer i det langelandske gevorbne Regiment.

Gevorbne betyder hvervede eller lejede Soldater, og blandt dem var ogsaa Soldater, som Herremændene stillede. Siden gik Ordet »gevorbn« over til at betyde hensynsløs og raa paa Grund af de raa og løse Eksistenser, som blev stukket ind i dette Regiment.

Da det langelandske Regiment blev opløst 1. Maj 1767, blev Sidelmann sat paa Ventepenge, men den 1. Maj 1769 blev han Premierløjtnant, og i 1775 Stabssekondløjtnant ved jysk gevorbne Regiment, den 1. Okt. 1778 Premierløjtnant a la suite (Officer, der i kortere eller længere Tid staar udenfor Nummer), den 1. Maj 1779 Premierløjtnant i det mønske Regiments 3die Bataillon, og 11. November 1785 udnævnt til Stabskaptajn paa Premierløjtnants Gage og Afsked 12. Okt. 1787 med 150 Rdl. i Pension.

Paa den Tid kunde militære Personer ikke gifte sig, før de havde faaet skriftlig Tilladelse af deres Chef. Denne Tilladelse fik Sidelmann og blev gift 4. Juli 1781 med Frederikke Cathrine Hygum, født paa Hanstedgaard, døbt 12. Febr. 1754, død i Illerup ved Skanderborg den 18. Januar 1827. Hun er Datter af Justitsraad Jacob Pedersen Hygum, Ejer af Sneumgaard, Hanstedgaard og Hospitalforstander i Hansted, og Hustru Ulrikke Antonette Sundt. I Gravskrift over Jacob Hygum og hans Kone nævnes han som Herre til Palstrup og Thimgaard. Paa Palstrup Herregaard er Sidelmann blevet gift og samme Dag Ritmester von Irminge med en Søster til Sidelmanns Kone. Ogsaa Sidelmann har »von« foran sit Navn, det er maaske for det fine Herskabs Skyld. Forøvrigt har Pri-

mierløjtnanter Lov til at sætte »von« foran deres Navn. »von« er ellers tysk og betegner egentligt, at et Navn er adeligt.

Kaptajn Sidelmann og Frederikke Cathrine Hygom har tre Børn. a—c.

a. *Cecillie Ulrikke Sidelmann*, født 20. Januar 1789, død i Nysted, antagelig hos en Datter, den 23. November 1866 og gift 5. Juli 1810 med Apoteker i Skanderborg, David Seidelin, født i Odense den 15. Juli 1784, død i København 13. November 1858, Søn af Bogtrykker Frederik Seidelin, Ejer af Adressekontoret, og Hustru Ulrikke Birgitte Melby.

David Seidelin anlagde et Apotek i Skanderborg, men det var ikke alene Lægemedler, han solgte. Paa hans Kontor modtog han Besøg af Patienter, der søgte Raad hos ham. Han stod i stor Anseelse for sine Kure, og flere af hans Recepter opbevares endnu.

Seidelin drev ogsaa anden Forretning ifølge Annoncen: »Paa Skanderborg Apotek bekommes Københavns Porcelæn, slebne og uslebne Vin-, Øl- og Brændevinsglas, Karafler samt Rom, Citroner, Caffé, Sukker, Gewürtze etc. til billige Priser hos Seidelin«.

Den 16. December 1817 fik Seidelin Patent som Vaccinatør, og 1821 blev han valgt til Overformynder for Skanderborg Købstad. I Aarene 1836—38 Forligelsescommisair for Hjelmslev og Gjern Herred, og 4. Maj 1843 fik han Titel af Assessor pharmaciae; han var ogsaa Justitsraad.

Hans Svigersøn, Provst Schierring, skriver om ham i Anledningen af Parrets Sølvbryllup: »David Seidelin løber let løbsk, naar man ej tager alvorligt Hold paa ham, en underlig Personage, en sand Raritet, men ej uden Kundskaber og Talenter«.

I Ægtskabet var der 9 Børn, og Efterkommere af dem lever den Dag i Dag og har fostret flere bekendte og dygtige Mænd. Jeg henviser til Slægtsbogen »Seidelin« for dem, som søger videre Oplysninger. Her skal kun nævnes:

En Datterdattersøn af Cecilia Ulrikke Sidelmann og Apoteker Seidelin er den bekendte Ingeniør Christiani, Medindehaver af det verdensbekendte Firma: »Christiani & Njelsen« i København.

Sønnen, Hans Christian Paulus Seidelin, vandt Universitetets Guldmedaille ved en Afhandling om Forholdet mellem Russerne og Grækerne i det 9. og 10. Aarhundrede. Hans Livs største Bedrift er Udgivelsen af »Diplomatarium Flensbor-

gensi«, et af de vigtigste Kildeskrifter til Jyllands Historie i Middelalderen.

b. *Thygerine Sophie Amalie Sidelmann*, født 15. August 1791, men om hende kan jeg intet meddele udover, at hun levede ved Faderens Død i 1807, da hun nævnes i Dødsannoncen.

c. *Hans Jacob Sidelmann*, født 1. Oktober 1794, døbt i Sneum Kirke den 7. i samme Maaned, død i Fiolstræde 11. København, 16. Juli 1866 og ligger begravet paa Garnisons Kirkegaard.

Han blev Landkadet (Pagekadet) 1. November 1805, Sekondløjtnant i 3die jyske Infanteri Regiment 28. December 1812, Premierløjtnant 16. Februar 1820, Kaptajn 1. August 1829 og Ridder af Dannebrog 4. November 1835 »formedelst fortrinlig Iver og Duelighed i Tjenesten«. I den Anledning indsendte han sit Levnedsløb og angav sit Opholdssted at være Aalborg. Han blev Statskaptajn 19. Juni 1836, Afsked 20. Maj 1842 fra den første Juli samme Aar at regne, fik St. Helenamedaillen 15. Juni 1858, hvorom han selv havde indgivet et Andragende, som findes i Hærens Arkiv, men der maa man kunde finde, hvorfor han fik den, den 13. Maj 1861 fik han Majors Karakter.

Kaptajn Sidelmann var 45 Aar gammel, da han fik Tilladelse til at gifte sig. Den 26. Oktober 1839 blev han gift med Johanne Frederikke Rasmusdatter Sielle, født i København 18. Februar 1796, Datter af Handelsboghandler Rasmus Sielle og Hustru Ane Kirstine. Om Johanne Sielles Død findes følgende: »At vor kjære gamle Tante, Enkefrue, Majorinde Johanne Frederikke Sidelmann, født Sielle, er afgaaet ved Døden i en Alder af 82 Aar, meddeles herved hendes Slægt og Venner af hendes Broderbørn. Begravelsen finder Sted Søndag den 24de Februar Kl. 11¼ fra Kapellet paa Garnisons Kirkegaard«. Deraf ses ogsaa, at de ingen Børn havde.

I Aarene omkring 1819 brød Optøjerne i København ud imod Jøderne, hvor der i Opslag blev opfordret »til alle gode kristelige Borgere« om at samles for at fordrive Jøderne, »denne Samfundets Pest« ud af Byen.

Først efter ca. 5 Maaneders Forløb blev Freden i Byen genoprettet, og det mest ved Militærets Hjælp, skønt det heller ikke altid viste den fornødne Konduite. Saaledes f. Eks. den 14. September 1819 om Aftenen, da Ruderne blev indslagne i et Hus paa Kjøbmagergade, uden at der befandt sig Mennesker paa Gaden, men ikke desstod mindre lod Løjtnant Sidel-

mann, der kommanderede en Piket Militære, flere Kjælderbeboere i Landmarket paa store Kjøbmagergade og i lille Kongensgade, hvis Kjælderdøre stod aabne, anholde og trække paa Hovedvagten. Denne Fremgangsmaade vakte almindelig Forbitrelse og førte ogsaa til, at Sidelmann blev arresteret og for sit Forhold idømt Fæstningsstraf i en Maaned.

Der var i den Anledning en lille Strid mellem Politiet og Kommandantskab, idet det sidstnævnte mente, at Politiet ved at foretage et foreløbigt Forhør over Sidelmann havde tiltaget sig en Myndighed, som laa udenfor deres Competence.

C. *Lauge Sidelmann*. (Se under VII, Side 35).

D. *Marie Sidelmann*, døbt 28. Maj 1742, død i Juni 1830 i Haderup, gift første Gang 2. Juli 1773 med Pastor Eggers, Sognepræst i Haderup, Søn af Borgmester Ditlev Eggers og Maren Jensdatter Vintmølle i Aarhus.

Ditlev Eggers var Borgmester i Aarhus fra 12. November 1728 og til sin Død 1734. Den 12. September 1710 blev han Birkeskriver ved Løvenholm Birketing, men var ogsaa et Aarstid Godsejer, idet han paa Auktion 1733 købte Skovsgaard i Skellerup Sogn, der tilhørte hans Svoger, Peder Jensen Vintmølle, med Tiende og Gods paa henholdsvis 11 og 51 Tdr. Hartkorn for 4000 Rdl. Enken solgte igen det hele i 1740 til Forvalter Hans Thornson.

Paa Karupgaard i Salling er Sønnen Peder Eggers født.

En Datter af Borgmesteren, Charlotte Amalie Eggers, blev gift med Peter P. Panck, der var Kammerraad og Amtsforvalter over Havreballegaard, Kalø og Stjerneholm Amter.

Marie-Sidelmann var kun gift med Pastor Eggers i 4 Aar, men havde paa Grund af Datidens vanskelige og ugunstige Forhold for Theologernes Avancementsforhold været forlovet med ham i 15 Aar.

Pastor Eggers er sikkert blevet begravet i Taarnet i Haderup Kirke; thi der fandtes Begravelser for Præsterne, men Kisterne brændte omkring 1890.

Haderup Sogn var kun et lille fattigt Hedesogn, men Forgængerens, Pastor Sadolin, havde købt en Gaard i Haderup By nær ved Kirken og skænket den til Bopæl for efterkommende Præstenker i Haderup.

Enkesædet var optaget, da Marie Sidelmann blev Enke, idet Pastorinde Sadolin boede der, og da Kaldet kun var paa 125 Rdl., blev der ikke anden Udvej end den, der var saa almindelig paa den Tid, at Enken fulgte med Kaldet.

Om deres Vielse staar der i Kirkebogen: »3. November

1778 blev Præsten Hr. Wincentz Bregnholm og Enke-Madam Marie Sidelmann copulerede udi Haderup Præstegaard med Kongl. Tilladelse og efter Vielsesbrev af 25. Sept. 1778«.

Slægten »Bregnholm« er en gammel Bondeslægt, og den første kendte af Slægten hed Thomas Bregnholm, antagelig Fæster af Gaarden »Bregnholm« i Aale Sogn, Vrads Herred; han har sikkert taget Navn efter Gaarden, det var ret almindeligt paa den Tid. Af hans Børn blev en Datter gift med Biskop Kragelund, hvis Slægt eksisterer endnu. En anden Datter blev gift med Pastor Lintrup, hvis Søn blev Biskop i Viborg. Deres Søn Thomas Bregnholm blev gift med Anna Sophie Svinding. Over dem hænger et Epitafium i Gislum Kirke, der fortæller, at Bregnholm har været Forpagter i 33 Aar af Lerchenfeldt og Hessel, senere af Lynderupgaard. Deres Søn Wincentz Bregnholm er det, der blev gift med Marie Sidelmann. Han er født paa Lerchenfeldt i Vesterbølle Sogn 1725, kaldet til Præst ved Viborg Tugthus og Manufacturhuset den 25. Februar 1771. »Anden Pintsedag 19. Maj 1777 tog Hr. Wincentz Bregnholm ved Tugthuset Afsked fra hans her betroede Meenighed, og i gaar (25. Maj) Trinitatis Søndag, i hans nye Embede indsat«.

Pastor Bregnholm skildres som en noget paaholdende Mand, der interesserede sig mere for sine Stude end for sin Menighed. Han blev entlediget fra Embedet 22. Sept. 1814, men døde Aaret efter den 29. Sept. 1815 »i sit Alders 91 Aar«.

Marie Sidelmann overlevede sin Mand i 15 Aar og opnaaede at blive 88 Aar.

Hun døde i Haderup den 19. Juni 1830. Over hende har jeg en meget lang Ligtale af Pastor Laurberg i Haderup, hvori han bl. a. priser hendes Datter Cecilie Sophie Eggers for hendes opofrende Pleje og Pasning af baade hendes gamle Stedfader og senere af Moderen.

I begge Ægteskaber havde Marie Sidelmann 6 Børn, men vi kender kun Navn paa de to af første Ægteskab, idet et Barn, i Følge Gravskriften over Pastor Eggers, var død før Faderen: a—e:

a. *Cecilie Sophie Eggers* »blev frembaaret til Daaben 25. Oktober af Højædle og velbaarne Etatsraadsinde de Steensen fra Aunsberg, og Provstinde Sadolin af Østergaard fulgte med«. Blandt Fadderne nævnes ogsaa Etatsraad de Steensen.

Cecilie Sophie var 55 Aar og ugift, da Moderen døde; hendes senere Skæbne ukendt.

b. *Petrine Marie Eggers* døbtcs 25. April 1777 og blev

baaret til Daaben af Moderens Søster, der er Præstekone i Mejrup (se Side 34), og Jomfru Curts fra Aunsberg »fulgte med«. Hun døde og blev begravet Torsdag den 9. Juli.

c. *Cathrine Marie Foss Bregnholm*, født 10. Juni 1779, og »Tirsdag den 27. Juli 1779 blev Præsten Wincentz Bregnholm og Hustru Marie Sidelmann et Pigebarn døbt og frembaaret til Daaben af Sognepræsten Hr. Christian Holms Hustru udi Holstebro (Pastor Bregnholms Søster), Hr. Provst Friis udi Daugbjerg, Hr. Hegelund udi Mejrup«; død 30. December 1855 i Viborg, og om hendes Bryllup: »Tirsdag den 9. Februar 1808 blev Hr. Ole Bendix af Viborg og Præstens Datter Cathrine Marie Bregnholm copulerede i Haderup Præstegaard med Kgl. Tilladelse«.

Ole Bendix er født 5. April 1766, død 19. Juli 1825 i Viborg, Enkemand, Søn af Parykmager i Viborg Peder Christian Bendix og Elisabeth Cathrine Neerland. Han var Skomager, Billardholder, Brandmajor, Købmand og Borgerkaptajn, men drev ogsaa Avling. Han var meget velstaaende, indtil Bankerotten 1813 gjorde ham til en fattig Mand.

Sønnesønnen, Ole Christian Bendix, gift med Christiane Stridslund, er Forældre til Pastor Bendix i Skive og til Tømmerhandler Bendix i Holstebro, og Datterdatteren, Marie Elisabeth Bendix, gift med Niels Christian Thostrup i Viborg, er Forældre til afdøde Leutnant i Flaaden, Hr. Chr. Bendix Thostrup, der var med paa Mylius Erichsens Ekspedition til Grønland i 1906—08, den Ekspedition, som kostede Mylius Erichsen og to andre Livet i Snemarken.

Hr. Bendix Thostrup blev senere Havnemester ved Flaadestationen i København. Ham skylder jeg megen Tak for godt Samarbejde gennem flere Aar, et Samarbejde, som vi begge var meget optaget af. Af det, han fik samlet, foreligger et Manuskript, indeholdende i hundredvis af Navne, hvoraf mange har Interesse for vor Slægt, og som Hr. Bendix Thostrup har foræret mig et Eksempplar af.

d. *Ane Sophie Bregnholm*, født 27. November 1783, død i Viborg 29. November 1842, gift 23. Juli 1813 i Viborg med Enkemand, Avlsbruger og Vognmand i Viborg, Jørgen Jacobsen Stampe, f. 24. Marts 1775, død i Vejle 1859.

Jørgen Stampe havde faaet en god Opdragelse, gaet i Viborg Kathedralskole, og lagde sig i sine unge Dage efter Landmaaling. Han skrev godt for sig og var en meget velstaaende Mand i Viborg, da han ægtede Ane Sophie Bregnholm, som han havde lært at kende i Borgerkaptajn Ole Ben-

dix's Hus, hvor han var en daglig og velset Gæst. Ogsaa han blev ramt af Statsbankerotten og maatte ligesom Svogeren gaa fra Gaard og Hjem. Mismod over sin haarde Skæbne i Forbindelse med en haard og langvarig Sygdom nedbrød ham. Derom sagde han engang til sin Søn: »Jeg gik i min Seng om Aftenen og vidste ikke bedre, end at jeg var en rig Mand, og næste Morgen stod jeg op af min Seng som en Stodder«.

De havde 4 Børn, hvoraf den sidste af Flokken, Søren Lauge Stampe, faldt i Kampen ved Forsvaret af Stendrup Skov den 24. Juli 1850, Dagen før Istedslaget.

e. *Hans Peter Bregnholm* blev Lærer og Kirkesanger i Rødding i Salling og var gift med Jacobine Petrine Antonette Sidelmann, Datter af Pastor Lauge Sidelmann i Sneum og Tjæreborg. (Se Side 41).

E. *Benedicte Frederikke Øllegaard Sidelmann*, født 26. September 1743 i Allerup Præstegaard, død 17. December 1815, gift 14. April 1769 med Pastor Madsen Hegelund, født 1. September 1720, død 16. November 1809, Søn af Pastor Mads Pedersen Schjerning i Højrup, Sønderjylland, og Abalone Christine Ferslev. Han har været Præst ved Hospitalet i Kolding og i Mejrup, førend han blev Præst i Daugbjerg. Mønsted og Smolderup. Slægten kan føres tilbage til 1500. De havde 8 Børn: a—h:

a. *Hans Mathias Hegelund*, født 22. December 1769, død i Kolding Hospital.

b. *Jørgen Karsten Bloch Hegelund*, født 5. Oktober 1771 i Kolding, død 20. Januar 1839 som Præst i Virring og Essenbjerg, gift 28. August 1809 med Hylleborg Meldal, født 27. Januar 1766, død 6. November 1846, Datter af Pastor Jens Tollesen Meldal i Øster Tørslev og Maren Lønborg, Enke efter Pastor Peder Wagaard i Skelund.

c. *Cecilie Kirstine Hegelund*, født 5. Juli 1773, død 13. Marts 1827, gift 30. April 1808 med Steen Kjerulff, født 7. December 1772, død 16. Januar 1843, som fhv. Købmand i Aalborg, Søn af Claus Gottlieb Kjærulff, Nørhaagaard i Thy og Maren Kirstine Jørgensen.

d. *Jokum Otto Schack Hegelund*, født 2. Maj 1775, død 21. Juli 1846 som Købmand i Viborg, gift 23. 5. 1809 med Kirstine Sofie Kjærulff, født 5. August 1786, død 31. December 1852, en Søster til ovennævnte Steen Georg Kjærulff.

e. *Anna Regine Hegelund*, født 22. Juni 1777, død 13. August 1794.

f. *Sofie Dorothea Hegelund*, født 5. December 1779, død

1850, gift 3. April 1801 med Tobias Lassen, død 1917, Forpagter paa Stubbergaard, Sevel Sogn, og Ejer af Skivehus, købt for 24,000 Rdl. og 20 holstenske Specier af L. Lund.

g. *Anker Severin Hegelund*, født 22. April 1782, død 25. November 1839 paa Hadlevgaard, Als.

h. *Christiane Marie Hegelund*, født 21. Februar 1785, død 30. Januar 1787. Efterslægten lever endnu i Slægterne Hegelund, Kjærulff og Lassen.

F. *En Søn*, født 28. Januar 1746, død efter Hjemmedaaben.

G. *Jochum Otto Sidelmann*, født 29. August 1747, død 12. Februar 1754.

H. *Ancher Sidelmann*, født 22. November 1748, begravet 4. August 1756.

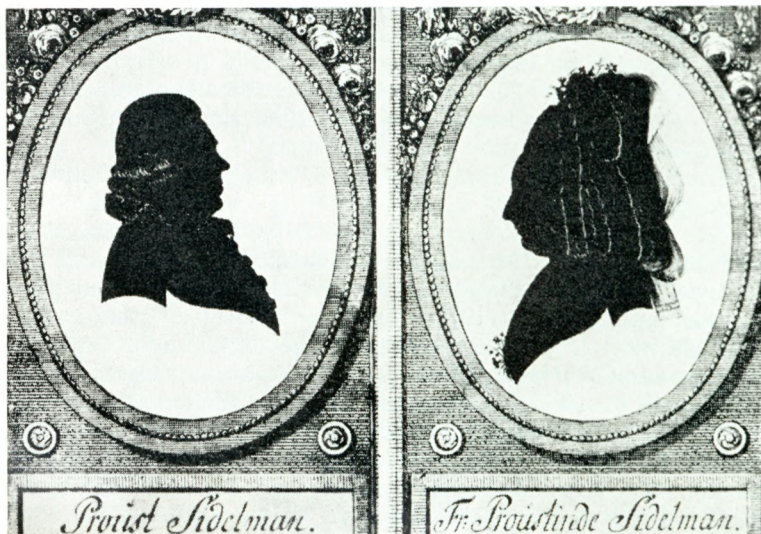
VII. *Lauge Sidelmann* (se Side 31), født 19. Maj 1741, død 23. December 1812, begravet i Sneum Kirke, Student fra Odense 1759, boede i København hos Brygger Olsen paa Nørregade sammen med en Farbroder og to Fastre (se Side 22), Filosofikum 20. August 1760, cand. theol. 17. Juni 1763, holdt Dimisprædiken for Dr. Borg samme Aar over Lucas 6, 44, kaldet til Præst 27. November 1767 for Sneum og Tjæreborg ved Esbjerg af Justitsraad Jacob Pedersen Hygum, Broderens Svigerfader (Side 28) til Sneumgaard, ordineret af Biskop Bloch 18. Marts 1768 og indsat i Embedet af Provst Friis den 20. Januar 1769, udnævnt til Provst 18. April 1785 for Skads Herred, entlediget efter Ansøgning i Naade og med Pension 25. Oktober 1805 til Fordel for sin Søn, Hans Sidelmann (se Side 39), der allerede fra 14. Marts 1800 havde været Faderens Kapellan, men da Sønnen døde 1807, fik Lauge Sidelmann igen Kaldet 5. Februar 1808, men fra 1809 havde han Daniel Mathiasen til Kapellan; han døde som Præst i Øse 1829.

Lauge Sidelmann blev gift i Ribe den 20. Januar 1769 med Regitze Sophie Stockemark, født i Ribe 1750, og »11. September døde og 15. September begravedes Fru Regise Sophie Sidelmann, født Stokkemark, forhen Provstinde og Præstenke i Allerup, nu Varde, 69 Aar«. Hun er Datter af Stiftsprovst Peder Andersen Stockemark i Ribe og hans anden Kone, Enke efter hans Svoger, Præst i Tanderup paa Fyn, Anna Lucie Wederkinch. Stamfaderen til denne Slægt stammer fra Tyskland og skal være kommen til Danmark i det 16. Aarhundrede.

I 1717 fik Københavns Præster Rang med Konsistorialraader, der satte dem paa lige Fod indbyrdes, men gav dem en

vis Højhed over for andre Medbrødre. I 1775 fik Provst Sidelmann Rang med de københavnske Præster.

Provsten har udgivet tvende Prædikener »holdne for Sneum og Tjæreborg Menigheder«, men de har ikke været til

at opspore. Efter Kritikken at dømme har de ikke hævet sig over det almindelige; de er begge to tilegnet Statsminister Schack Rathlou og Statssekretær Høeg-Guldberg. Den ene af de to Prædikener blev holdt en Dag, der var Bispevisitats, og hvad mon Biskoppen havde tænkt ved følgende Vending med tydelig Adresse til hans Nærværelse: »Gud und os i Dag at tænde vore Lamper ved det brændende Lys, vi i Dag se og faa at høre iblandt os«.

Provst Sidelmann har været Ejer af Cathrineborg i Sneum Sogn. Den havde han i 1800 averteret til Salg saaledes: »Hartkorn 7 Skp. 2 Fdk., skatte- og tiendefri, med alle sine indliggende Jorde om sig, hvortil kan holdes 2 Heste og 4 Køer og avles 15 a 15 Læs Hø. Gaardens Bygninger er 4 fløjede, alt af grundmuret og assureret for 1050 Rdl.«

Der havde i længere Tid været Stridigheder og Proces om Præsternes Ret til Afgræsning paa Sneumgaard med Ejeren Niels Rasmussen Øllegaard. Præsten havde vundet Sagen, men nu benytter Provst Sidelmann Lejligheden til at faa Sa-

gen i Orden med Ejeren. I 1778 blev de enige om Græsningsrettens Afløsning, som fik kgl. Stadfæstelse samme Aar.

I Sneum Aa har der fra gl. Tid været drevet ret betydeligt Fiskeri af Laks og Ørreder, saa det er ikke saa mærkeligt, at Retten til Fiskeri har været meget omstridt. I Tidernes Løb er der ført Processer mellem Præstekaldet, der ejede Fiskeretten, og Ejerne af Sneumgaard.

Ogsaa i denne Sag indlod Provst Sidelmann sig i Underhandling for at faa denne Uenighed ud af Verden, og det lykkedes for ham, idet Fiskeretten fra Aalbæk Mølleaas Udløb til Tofteløvs Grøb blev overdraget Ejeren af Sneumgaard for 401 Rdl. kurant, men Præsten fik dog Ret til at sætte 20 Skydegarn i Boelsmændenes Eng, »Holmen«.

Endnu et Par Sager fik Provsten bragt i Orden. Han fik kgl. Tilladelse til at afhænde Anneksgaarden i Darum med Anneksbondens Fiskeret i Darum Aa til Sneumgaards Ejer.

Desuden fik Provst Sidelmann kgl. Tilladelse til at afhænde et Boelssted i Gammelby til Fæstebonden, et Sted i Tjæreby, til Bruun paa Krogsgaard og for de indkomne Penge at »perpeture« Kongetidende af Sneum Sogn, som Provsten ejer, til Kaldet. Kongen befalede imidlertid, at det hele skulde sælges ved offentlig Auktion til den højstbydende. Stedet i Gammelby blev tilslaaet Fæsteren for 280 Rdl., og Fæsteren i Tjæreborg fik Stedet for 167 Rdl.

I 1799 stiftede Provst Sidelmann et Legat paa 350 Rdl. af de Penge, der var indkommen ved Salg af Jord fra Allerup Præstegaard. Legatet er nu paa 175 Kr., og Renter tilfalder Skoleholderne i Sneum og Tjæreborg til lige Deling. Det bestyres under Amtets og Sogneraadets Tilsyn.

Ved sin Entledigelse fra Embedet som Præst skrev Lauge Sidelmann i Kirkebogen, efter at han har gjort op, hvor meget der var indført i den af ham og hans Fader: »Og saaledes afleveres denne Protokol til min kiære Søn og Eftermand, S. T.*) Hr. Hans Sidelmann, med det hjertelige Ønske, at alt maae vel lykkes for ham til Guds Ære, Christi Meenigheds Opbyggelse og en god Samvittigheds Vidnesbyrd.

Allerup Præstegaard den 31. Decbr. 1805. Sidelmann«.

7 Børn i Ægteskabet: A—G:

A. *Cecilie Sidelmann*, født 29. November 1769, død 18. Maj 1845 i Holstebro, gift 14. Januar 1793 i Hedensted med

*) S. T., en Forkortelse af den latinske Betegnelse *Salvo Titulo* = med Udeladelse eller mulig fejlagtig Opgivelse af Titel,

Studiosus Lauritz Steenberg Foss, født 1769, død 19. Juni 1844 som Klokker, Kordegn og Graver i Holstebro, Søn af Pastor Hans Foss og Karen Steenberg, en gammel Præsteslægt, der kan føres tilbage til 1600.

Lauritz Steenberg er Teolog, og Aaret efter (1795) kom han til Holstebro, hvor han paa Skolegadens Sydside nær ved Kirkestræde ejede et straatækt Hus paa 10 Fag. Tante Sofie i Lemvig besøgte denne Familie, hun var jo Kusine til Børnene der. Der var 4 Børn: a—d:

a. *Karen Marie Foss*, født 23. Juli 1796 i Allerup, død ugift i Holstebro 16. Marts 1867. Hende omtaler Tante Sofie i sin Dagbog.

b. *Hans Lauge Foss*, født 22. Februar 1799, død som Handelskontorist 3. Februar 1890.

c. *Regise Sofie Foss*, fremstillet i Kirken 16. Oktober 1801.

d. *Carl Adolph Foss*, hjemmedøbt 10. Maj 1804, død som Apotekerlærling i Viborg 5. Januar 1822.

Om der forefindes Efterkommere efter dem, har jeg ikke undersøgt.

B. *Ane Lucie Sidelmann*, er født 5. Juni 1771, død i Darum 8. April 1857, gift 3. Maj 1800 efter Kongebrev med Degn og Skolelærer i Darum Severin Bjerrum, stud. theol., 1750 kaldet til Degn i Darum og Kirkesanger i baade Darum og Bramminge, hvor han døde, 59 Aar gammel 9. Juni 1813. Enkemand efter Barbara Marie Mantzius, der døde 36 Aar gammel den 12. September 1794. Med hende havde han to Børn, Henrik Erenst Bjerrum og Datteren Lovise Bjerrum, der var gift med Skomagermester Jeppe Brorson i Ribe.

Af en eller anden Grund kunde Bjerrum ikke studere videre og forsøgte sig som Landmand, forinden han blev Degn i Darum. Han skal have haft flere forskellige Gaarde i Egnen. Han kom fra Alsbrogaard i Hunderup Sogn og til Darum og medbragte kun en gammel Hest. Bjerrum levede i smaa Kaar og gjorde sig ikke meget bemærket. Anna Lucie Sidelmann blev passet og plejet af sin eneste Datter og boede i et lille Hus i Darum Midtby, saa hun led ikke Savn. Om hun flyttede med Datteren, da hun blev gift, vides ikke, men Huset er forlængst borte. Deres eneste Barn: *Barbara Marie Bjerrum*, hjemmedøbt 29. September 1804 og baaret af Præstekonen Ingeborg Vathoe, Fadderne var: Hr. Pastor Sidelmann fra Guldager, Hr. Hans Sidelmann, personel Kapellan i Allerup, Jomfru Lotte Varthoe og Lovise Bjerrum. Hvornaar hun døde, vides ikke, men Manden døde dog først, da det nævnes,

at hun »sad Aftægt« hos en Søn. Hun blev gift 12. November 1831 med Peder Raskesen (kaldet Bom, fordi der i Nærheden af Gaarden var en Bom, der skulde møde for løsgaaende Kreaturer), født 5. November 1807, død 1856, Gaardmand i Slægtsgaarden i Sønderby, som han blev færdig med at nybygge det Aar, han døde. De havde 7 Børn, og deres Efterkommere er ret talrige der paa Egnen den Dag i Dag.

C. *Regine Christine Sidelmann* er født 12. April 1773, død 19. Maj 1774.

D. *Hans Sidelmann* er født 6. September 1774, død som Præst i Sneum-Tjæreborg 3. September 1807, Student fra Ribe, cand. theol. 7. Novbr. 1799, Faderens Kapellan 14. Marts 1800, Faderens Efterfølger 13. December 1805, da Faderen trak sig tilbage til Fordel for sin Søn, men da han døde 2 Aar efter, fik Faderen Embedet. »Den 3. Maj 1804 viedes i Nustrup Hr. Pastor Sidelmann fra Allerup i Jylland og Enke Mad. Ane Tøxen (se Side 27). Om hendes Død: »Ane Sidelmann, født Lund, døde 27. Januar 1860 i Ribe og begravedes 31. Januar. Dødsarsag: Alderdom, 86 Aar gammel«. Hun er født i Gabøl, Nustrup, 3. Oktober 1773 og Datter af »Bauer« i Gabøl, Jørgen Jørgensen (Lund). De havde tre Døtre: a—c:

a. *Regise Sophie Sidelmann*, født 3. August 1804, død ugift i Ribe 11. Maj 1859 af Mavekræft.

b. *Ane Hansine Sidelmann*, født 14. November 1807. Det eneste, man ved om hende, er, at hun kom fra Aalborg, da hun var Fadder for Søsterens Barn 1840 i Varde, ukendt.

c. *Marie Sidelmann*, født 7. Marts 1806. Død ukendt, gift Lærer Jacobsen i Varde, født 17. Januar 1796 i Darum, død 15. Marts 1856 som Overlærer og Kordegn i Varde, Søn af Amtsprovst Jens Jacobsen i Darum og Ingeborg Margrethe Borch. De havde tre Børn: 1—3:

1. *Jens Jacobsen*, født 27. Februar 1826.

2. *Hansine Margrethe Nielsine Jacobsen*, født 29. April 1840.

3. *Mariane Charlotte Jacobsen*, født 2. November 1846.

Efterkommere ukendt.

E. *Jochumine Øllegaard Charlotte Sidelmann* er født 12. April 1776, død 25. Oktober 1855, gift 1. Gang 27. Oktober 1806 Oberstløjtnant Severin Lorentz Lautrup, døbt 19. Oktbr. 1749, død i Vejle 15. Januar 1811, Søn af Kristian Lautrup, Ritmester og Ejer af Østergaard i Salling, og Birgitte Blichfeldt.

Oberstløjtnant Lautrup havde først været gift med Birgitte

Ravn, Enke efter Henrik Schmidt, Ejer af Haraldskjær. Hun bragte ham saa Haraldskjær, som han fik Lov til at udstykke, men da det ikke rigtig vilde lykkes for ham, solgte han efter sin første Kones Død i 1806 Hovedgaarden Kvak Mølle og en ringe Del af Godset for 65000 Rdl., giftede sig 2. Gang og flyttede til Vejle. Lautrups Enke levede som en rig Enke i Vejle, indtil hun blev gift 2. Gang med Nicolaj Nyholm, der 1813 kom fra et Handelsakademi i Lybech og nedsatte sig i Vejle. For at Fru Sidelmann kunde beholde sin »Fruetitel«, købte Nyholm sig »Agenttitlen«; thi en Købmandskone var kun »Madam«, og det var ikke fint nok for Enkefru Lautrup.

Ved Giftermaalet kom Nyholm i Besiddelse af sin Hustrus og sine Stedbørns Obligationer, der var udstedt 1806 af den nye Ejer af Haraldskjær for 45,666 Rdl. I 1822 kom Nyholm i Besiddelse af Haraldskjær, idet han tvang Ejeren ved Dom at stille Godset til Auktion, vel sagtens for at faa sine Penge.

Nyholm handlede meget med større Gaarde og blev kaldt »Herregaardsslagter«, skønt han søgte overalt at gøre Fæstere til Selvejere og derved optræde som en Fremskridtsmand.

Da Charlotte Sidelmanns Søster i Rødding, Salling (se Side 34) sad i smaa Kaar, tillod Nyholm hende, at hun maatte antage et af Søsterbørnene fra Rødding som sit eget. Det blev Hans Severin Bregnholm, der var opkaldt efter hendes første Mand (se om ham Side 42). Han fortæller meget om sin Stedfader, Nyholm, og om hans Forhold til ham, efter at Nyholm og hans Kone blev skilt i 1827, da Ægteskabet baade var ulykkeligt og barnløst.

I første Ægteskab var der to Børn: a—b:

a. *Kristian Lautrup*, død som Ejer af Elisedal, Hornsyld, Nebsager Sogn, gift 1. Gang Juliane Raben fra Bygholm Mølle ved Horsens. Der var 4 Døtre, hvoraf det lykkedes den fjerde Søster, Antoinette Benedicte Raben, død 13. Juli 1887, at fortrænge sin Søster for selv at blive gift med Kristian Lautrup. Et af Børnebørnene skriver om hende: »For mig stod hun som en meget intrigant, villiestærk Dame, der havde min Bedstefader ganske i sin Vold. Han var en sjælden god Mand og var elsket af sine Børnebørn«.

I begge Ægteskaber var der flere Børn. Fra en af Døtrene stammer bl. a. Øjenlæge Sigurd Sander-Larsen i Aarhus, der døde for faa Aar siden. Fra ham har jeg modtaget mange gode Oplysninger om denne Slægtsgren, han hørte til; han var meget interesseret i Slægtens Historie.

b. *Frederikke Christine Lautrup*, født 1806, død 8. December 1879, gift med Proprietær Frederik Friis til Skovgaard, Skellerup Sogn pr. Hobro. Han var Jurist, men købte 1828 Skovgaard, men efter at han havde solgt Gaarden, bosatte han sig i Roskilde, hvor han døde som Auktionsholder 13. August 1882.

De havde en Søn: Hans Gabriel Friis, Landskabsmaler, gift med Hildeborg Schack.

F. *Peder Stockemark Sidelmann* (se Side 44 under VII).

G. *Jacobine Petrine Antoinette Sidelmann*, født 26. Maj 1779 i Allerup Præstegaard, død 28. November 1868 i Rødning i Salling, gift 23. Januar 1807 i Guldager, hvor Broderen var Præst, med sin Fætter Hans Peter Bregnholm (se Side 34), født 17. Oktober 1781 i Haderup Præstegaard, død 5. August 1867 som entlediget Lærer i Rødning, Salling. Om hans Død skrev hans Kone den 18. August 1867 til sin Broderdatter, Tante Sofie i Lemvig: »Han døde efter at falde over et Dige paa Marken«. »Han var en Knak til at gaa, langt ind i 80 Aars Alderen gik han over til os paa Hylding (Mors) uden at blive træt. Bedstemoder var en begavet Kvinde, men sengeliggende i flere Aar«, skriver en Sønnesøn om dem.

Hans Peter Bregnholm havde taget theol. Eksamen med bedste Karakter og var ogsaa et Præstekald tilbudt, men saa blev de to nødt til at gifte sig »i Hast«, og det var efter den Tids Opfattelse en Forhindring for at blive Præst.

Indtil han fik Plads som Lærer i Bredsten ved Vejle, hvor han var til 1824, har de sikkert haft Ophold i Handbjerg, for der er to af Børnene født, men det vides ikke, hvad de beskæftigede sig med der.

Da Lærer Bregnholm var ked af at være i Bredsten, byttede han Embede med Lærer Kloster i Rødning, Salling, hvor han døde, 86 Aar gammel. Han skal have prædiket flere Gange baade i Bredsten og i Salling, endog i Skive Kirke.

Deres Kaar som Lærerfolk var meget daarlige; derfor maatte Børnene ud at tjene, endog før de blev konfirmeret. Deres fattige Kaar var ogsaa Aarsag til, at deres Søn, Hans Severin Bregnholm, kom i Huset hos sin rige Moster, Oberstinde Lautrup (se Side 39), fordi han var opkaldt efter hendes første Mand. Lærerpæret havde 6 Børn: a—f:

a. *Regise Sophie Bregnholm*, født 31. Marts 1807, efter Rødning Kirkebog: »Viede i Rødning Kirke 23. November 1832 Ungkarl Ingvard Hansen, hidtil opholdende sig i Egtved Sogn ved Colding, 32 Aar gl. Pigen Regise Sophie Bregnholm,

Datter af Kirkesanger Bregnholm i Rødning, p. T. hos Forældrene, 25 Aar gl.« Hun er født i Guldager Præstegaard.

b. *Vincentz Bregnholm*, født 20. Juni 1808 i Hanbjerg Præstegaard, død 21. Januar 1853 i Erslev paa Mors af Tæring, gift i Erslev Kirke 2. November 1849 med Enken, Maren Nielsdatter, i daglig Tale kaldet Maren Sandal efter sin første Mand, der ejede V. Sandal i Erslev Sogn. Bregnholm var hendes 4de Mand, men i 1854 giftede hun sig 5te Gang; ogsaa denne Mand overlevede hun, idet hun døde i 1883 som 90 Aar gammel. Folk i Erslev sagde om hende, at intet Mandfolk kunde leve over 5 Aar sammen med hende, før de døde. Kirkebogen synes at bekræfte dette; de fem Mænd døde vist nok alle af Brystsyege. Vincentz Bregnholm efterlod sig ingen Børn.

c. *Lauge Bregnholm*, født 22. Marts 1810 i Hanbjerg Præstegaard; han skal være boende ved Fredericia, men ellers vides intet om hans senere Skæbne.

d. *Marie Øllegaard Bregnholm*, født 16. Maj 1815 i Bredsten, efter Kirkebogen: »Viade i Rødning Kirke 3. Januar 1840 Jens Laursen, Ungkarl, Søn af Gaardmand Laurs Jeppesen i Hindborg, p. T. tjenende i Bostrup, Jebjerg Sogn, 26 Aar gl., Pige Marie Bregnholm, Datter af Kirkesanger og Skolelærer Bregnholm i Rødning, p. T. tjenende hos Forældrene, 24 Aar gammel«.

e. *Jochumine Charlotte Bregnholm*, født 23. Juli 1818 i Bredsten, ukendt.

f. *Hans Severin Bregnholm*, født 1. August 1812 i Hanbjerg, død 23. Februar 1890 som Proprietær og Assurancebestyrer i Vodstrup, Tødse Sogn, Mors, gift 1. Gang 1839 med en Datter af Justitsraad Wulffs Broder fra Hobro; hun døde i Barselseng 1840, og Barnet døde kort efter, gift 2. Gang 21. Juli 1848 med Dorteia Cathrine Sørensen, født 8. Januar 1814, død 16. December 1896 i Nykøbing, Mors, Datter af Murermeister Niels Sørensen, Vejle.

I et Brev til sin Datter, der gerne vil vide noget om sin nærmeste Slægt, fortæller Bregnholm meget om sin omtumlede Tilværelse. Nedenstaaende er frit gengivet fra dette Brev, som jeg velvilligst har modtaget i Afskrift fra Hr. Proprietær Bech, Odder.

Hans Severin Bregnholm har aldrig rigtig kendt sin Far og Mor, for han var kun 3½ Aar, da han kom til sin Mors Søster, Enkefru Oberstinde Lautrup, der i 1814 var blevet gift med Agent Nyholm, som var Købmand i Vejle.

Agent Nyholm fik Lov til at adoptere Hans Severin Bregnholm og kgl. Tilladelse til, at han for Fremtiden skulde føre Navnet »Breinholm«. Hvad Grunden til Navneforandringen var, vides ikke.

I 1815 boede Agent Nyholm paa Dyrehavegaard ved Hille-rød, og Aaret efter blev Drengen sendt med en Skipper Laur-sen til København, hvor han var i fire Uger hos en Fru Top, førend han blev sendt til Dyrehavegaard.

Agent Nyholm havde ikke Ro paa sig til at bo noget Sted ret længe ad Gangen; han hørte til »Herregaardsslagterne« og flyttede derfor fra Gaard til Gaard. Allerede 1816 flyttede de til Herregaarden Ravnstrup ved Næstved, som han havde for-pagtet af Grev Danneskjold, 1820 til Ørumgaard i Jylland, men da Tiderne stadig var gode og Priserne opadgaende, saa købte han flere store Gaarde som Haraldskjær ved Vejle, hvor de boede en Tid, Breininggaard, Slumstrup ved Ring-købing og flere.

I 1827 solgte Agent Nyholm Haraldskjær, og Ægteskabet blev ophævet, Oberstinde Sidelmann fik sine egne to Børn, medens Nyholm antog sig Hans Severin Breinholm som sin egen Søn.

Fra 1827 til 1830 var Breinholm hos Grev Moltke paa Bre-gentved og hos Kammerjunker Clasen, Korselitze, for at lære Landvæsen. Derefter rejste han sammen med Plejefaderen i 1½ Aar i Tyskland, Frankrig, Østrig, Italien, Svejts o. m. fl. Steder. Bagefter var han i 2 Aar i Tyskland hos en Landmand der for grundig at lære Landvæsen, som Nyholm betalte 200 Rdl. for ham aarlig til hans Ophold.

I 2 Aar var han nu hos Plejefaderen paa Petersminde ved Vejle, men 1836 kom han til Bjørnsholm, der tilhørte Staden som Forvalter; der var han i 9 Aar. I samme Tid, han var For-valter, bestyrede han ogsaa Avlsgaarden Østergaard for Gods-forvalter Wulff, tilligemed han havde Gaarden Toftebjerg i Forpagtning.

Da han forlod Bjørnsholm, blev han af Staten tilbudt 2 Fæstegaarde paa meget billige Vilkaar som Tak for lang og tro Tjeneste, men da hans Plejefader, der nu boede i Køben-havn, havde købt Dueholm Gods paa Mors, bad han Plejesøn-nen om at tage til Dueholm som hans Avls- og Godsforvalter; Godset blev han ved at administrere en Tid efter, at Agent Nyholm havde solgt det.

I 1846 købte Breinholm Nørre Hylding af sin Plejefader paa billige Vilkaar, men da Nyholm kom i Tanker om, at det var

alt for lidt i den Erstatning, som Nyholm havde lovet ham for at bestyre Dueholm for ham, fik han tilskødet en hel Del Bøndergods for en billig Pris, saa han nu kunde betragte sig som Godsejer. I Løbet af 2 a 3 Aar solgte han imidlertid det meste af dette Bøndergods, og saa var hans Godsejertid ogsaa forbi.

I 1871 købte han Kathrinelyst ved Nykøbing, Mors, for 7000 Rdl., saa nu kunde hans to Sønner faa hver en Gaard.

Breinholm var Direktør for »Brandassuranceforeningen for rørlige Ejendele paa Mors« fra dens Oprettelse og til han døde.

I Ægteskabet var der 5 Børn, som har efterladt sig en meget stor og udbredt Efterslægt. Iblandt dem vil jeg gerne med Tak nævne Hr. Proprietær Bech, Petersminde, Odder, som jeg har vekslet mange Breve med; han har skaffet mig mange gode Oplysninger om denne Gren af Slægten. Alt det store Materiale, som Hr. Bendix-Thostrup og jeg har samlet sammen om Slægterne »Bregnholt« og »Bendix-Thostrup«, har Hr. Bech bekostet maskinskrevet og sendt ogsaa mig Eksemplarer af.

VII. *Peder Stockemark Sidelmann* (se Side 41) er født i Allerup Præstegaard 4. August 1777, døbt i Ribe, død 26 December 1820 i Guldager, hvor han var Præst fra 18. Maj 1803 til sin Død, gift 4. November 1803 i Gudum Kirke med Maren Olesen, født paa Gudumkloster 16. September 1784, død 25. Februar 1877 i Lemvig, Datter af Proprietær Iver Olesen og Anna Nislev paa Gudumkloster, en Præstedatter fra Naur.

Hvad Brylluppet har kostet Iver Olesen, skriver han selv følgende om: »Optegnelser over, hvad min Datter Marens Bryllup har kostet mig ogsaa til Udflytning, og hvad ellers jeg har givet hende, da hun den 4de November indlod sig i Ægteskab med Hr. Peder Stockemark Sidelmann til Guldager Præstegaard, er saaledes foruden hendes Mødrenearv«.

Saa følger en interessant Fortegnelse over alle de Ting, som hun har faaet i Udstyr. Her medtages nogle faa Udgifter fra denne Optegnelse: Præsten i Gudum, hvor Sidelmann har været Kapellan i 3 Aar, fik for Brudevielsen 25 Rdl., Degnen 10 (naar det regner paa Præsten, drypper det paa Degnen), Musikanter 4, Klokkeringning 3, Kusk 1, og Opvarterne fik 4 Rdl. Der blev købt Spisevarer og Vin i Lemvig for 45 Rdl., Brændevin, Kaffe, Sukker og andre Spisevarer for 70 Rdl, i Leje af en Vogn fra Gudum og til Guldager 8 Rdl. og i Gave ved hendes Rejse 10 Rdl. Ialt beløb Udgifterne sig til 774 Rdl.

og 4 Mark. Proprietærens Datter blev ordentlig gift og sendt fra Hjemmet.

Pastor Sidelmann var kun 43 Aar, da han døde, og meget ved vi ikke om ham. Han er Student fra Ribe. cand. theol. 21. Oktober 1799. Om en Bispe-visitats af Biskop Hjort i Guldager skriver denne om Pastor Sidelmann: »Prædikede ret godt, men udannet og skødesløst«.

Ved Tidende om Pastor Sidelmanns Død skrev en »Thorup«, en Søn af Sidelmanns Formand i Embedet, et Mindedigt over ham, hvori han priser Sidelmann som en Ven, hvem Englen er sendt for at hente, og slutter: »Den bedste Ven er Døden. Kom i min trygge Favn«.

Familien Nislev stammer fra Fyn, og Slægten har taget Navn efter Nislaugaard i Otterup Sogn, hvor Stamfaderen var Forvalter, senere Officer i Slaget ved Nyborg i Svenskekrigen og af Kongen udnævnt til Amtsforsvalter i Korsør.

En Sønesøn af ham er Christian Nislev, Præst i Naur, der blev gift paa Tvis Kloster med Oliva Richard, der efter Mandens Død flyttede til Mejrup, hvorfra Datteren, Anna Nislev, blev gift med Iver Olesen paa Gudumkloster. Pastor Nislev havde flere Børn, bl. a. Sønnen Christoffer Nislev, der døde som Ejer af Overlund i Naur 1830. Over deres Moder, som fik sit Ophold paa Gudumkloster, har Svigersønnen sat en Marmorsten paa hendes Grav paa Gudum Kirkegaard.

Stammoderen Maren Olesens Hjem, Gudumkloster, er oprettet som et Nonnekloster og nævnes 1268. Det laa først i en Dal, men 1484 blev det flyttet op til Sognets Kirke og bygget sammen med det, og for at gøre Klosterkirken mere anselig blev den forsynet med 5 Fag Hvælvinger. Disse Hvælvinger er dog senere forsvundet. Ved Reformationen 1536 kom Klosteret ind under Kronen, og Styrelsen lagdes under en Lensmand. Fra 1585 til 1670 var det et Ryttergods og tjente som Aflønning for et Landsdommerembede. Saa blev det solgt af

Maren Olesen

Kong Fr. 3die til en Kaptajn Rask for 8499 Rdl. I 1732 købte Forpagter Mads Staby det hele, som nu var paa 268 Td. Htk., men de to efterfølgende Ejere, Vedel og Pastor Jelstrup, frasolgte Godset paa nogle faa Huse nær, der 1762 blev købt af Forpagter Christen Olesen for 5500 Rdl.

Stamfaderen til Slægten »Olesen«, som nu rykker ind paa den gamle historiske Herregaard, er Christen Olesen, Ejer af Ballegaard i Heldum, som Sønnen fik, men hans Søn igen er det, der bliver Ejer af Gudumkloster, som nu gik i Arv fra Fader til Søn i 145 Aar.

Iver Olesen er født 1760, død i Nygaard 1832, og hans Hustru, Anna Nislev, født i Naur 1760, død paa Gudumkloster 1798, kun 32 Aar. De er Forældre til Maren Olesen, som døde 1877.

Til Slægten »Olesen« hører bl. a. ogsaa afdøde Sparekasse-direktør Christen Olesen Nislev ved Lemvig, som var saa elskværdig at sende mig en Masse Dokumenter omhandlende Gudumkloster og Slægten Olesen. Fra hans Søn, Gunnar Nislev, Forfatter af bl. a. »Jægermester Plovs Breve«, har jeg faaet en Del mere at vide om Slægtsforgreningen helt op til Søhelten Tordenskjold, som vi har fælles Stamforældre med i 8tende Led fra Maren Olesen at regne. Selv om Blodet er blevet meget blandet undervejs, saa er det dog tykkere end Vand, men Ligheden med »Helten« skal være slaaget igennem i Slægten, men i mere feminint Præg.

Da Maren Sidelmann i 1820 bliver Enke, tager Faderen hende og Børnene hjem paa Gudumkloster, men da han Aaret efter flytter til Nygaard, køber han et lille Hus til sin Datter i Lemvig, hvortil Døtrene følger med, medens de tre Drengene bliver paa Nygaard hos Bedstefaderen.

Han skildres som en sjælden god og retskaffen Mand, og i Ligtalen over ham fortælles der, at han i Begyndelsen af sin Manddom havde fuld op af Verdens Goder, men at han senere maatte kæmpe med haarde Kaar, maaske paa Grund af, at Europa var ødelagt af Krigene i Napolconstiden og af de Ulykker, der i 1814 og i Aarene derefter fulgte paa Grund af, at Pengesedlerne ikke havde mere Værdi »end en almindelig Fidibus«.

Foruden at hjælpe ovennævnte Datter, blev hans anden Datter, Olivia, gift Faurschou, ogsaa tidlig Enke, saa han ogsaa maatte tage sig af hende og hendes Familie. Til dem købte han Gaarden Skov i Gudum, hvor Fru Faurschou levede Resten af sine Dage.

Der fortælles om Iver Olesen, at da han døde, blev hans tidligere afdøde Hustru, Anna Nislev, der havde henstaaet i aaben Begravelse i Kirken, sænket ned i den samme Grav.

Da Maren Olesen blev gift med Pastor Sidelmann, fik hun som foran anført sit Udstyr og Mødrenearv udbetalt, men for at de 3 andre Søskende ikke skulde lide noget Tab derved, saa udstedte han en Panteobligation den 22. December 1803 til hans tre andre Børn, saa de to Sønner hver fik 1666 Rdl. 4 Skl., medens Datteren efter den Tids Love kun skulde have det halve i Arv efter deres afdøde Moder. Denne Panteobligation blev paaført Skøden over Gaarden.

Inden Iver Olesen døde i 1832 var Forholdene i Europa og dermed i Danmark blevet ret gode, ogsaa for ham, idet han, 5 Aar før han døde, opretter eller affatter en »Notarialforretning, hvori det bestemmes og af hans to Sønner underskrevet, at hvis Iver Olesen afgaar ved Døden, saa skal hans to Døtre forlods have til lige Deling 4000 Rdl. holstenske Curant eller 6400 Rbd., medens Resten af hans Formue skal deles lige imellem dem, dog med Fradrag af 800 Rhb., som han skylder sin ene Søn, hvoraf han skal betale Husholderen de 480 Rbd. eller hendes Arvinger. Paa den Tid var den ene Søn Ejer af Gudumkloster, og den anden, der var skrøbelig af Helbred, havde en lille Købmandshandel i Nygaard.

Fra det lille Hjem i Lemvig giver Pastor Johannes Faurschou følgende interessante Skildring, taget fra »Hardsyssel Aarbog«:

Ved Siden af Skomager Hørnings i Søndergade i Lemvig laa et lille Hjem, til hvis Beboere vi var knyttet ved Slægtskabsbaand, og hvorfra jeg har mange Minder, saa det ligger nær at omtale det, selv om det kun var jævne, gammeldags Mennesker. Min Far havde en gammel Moster, Enkepastorinde Sidelmann, født Olesen, fra Gudumkloster, der boede der med to ældre Døtre, Frk. Sophie og Enkefru Nielsen. Da jeg aldrig havde kendt min Farmor, kaldte jeg gamle »Madam« Sidelmann for Bedstemor. Da hun havde en meget lille Pension, syede Datteren Sophie i mange Aar Modepynt og bidrog derved til at holde det lille Hjem gaaende. Bedstemoder blev over 90 Aar, men nød til det sidste en kærlig Omsorg. Skønt Døtrene ogsaa var gamle, bevarede de det fjerde Buds Ærbødighed for hende, spurgte hende til Raads om alt, selv om hun lod dem handle efter Tykke i Hus og Have.

Det lille Hjem var ret en Type paa Datidens Hygge i smaa Forhold, som nu er helt forsvundet. Huset var velholdt, om-

givet af en frodig lille Have, som Døtrene ogsaa forstod at drage Fordel af ved at sælge Frugt til Landboerne. Jeg mindes saaledes en lille pudsig gammel Kone fra »Habøhr«, som kom og købte Stikkelsbær, hvilke hun solgte til Kirkegængerne om Søndagen. Hun kunde ikke faa i sit Hoved, at et aflangt og et bredt Pottemaal var ens, og troede, at man vilde snyde hende.

Kom man indenfor, var der en egen Duft og Stemning over det hele. I Stuen til Gaden sad den gamle Præsteenke paa-klædt med Pibekrave enten ved Bordet eller undertiden ved et Forspring ved Vinduet med Gadespejl. Jeg ejer et lille Silhuetbillede af hende, udført af en i sin Tid kendt Naturmaler Kruse paa Fur. Selve Personen er sort, men Kappe og Krave er malet hvidt, hvad man ikke ofte ser, men det er maaske en Specialitet for ham.

Alt var gammeldags, skinnende hvidtskurede Gulve, ikke mange, men solide Møbler. Paa Væggen hang Silhuetter og andre gamle Billeder. Potpourrikrukker og Lavendelduft manglede ikke. Et frodigt Blomsterflor prydede Vinduerne og vakte forbigaaendes som besøgendes Beundring. Bag ved Dagligstuen var en ganske lille Spisestue med en Samling gamle ejendommelige Billeder, Interiører fra engelske Kirker.

I Soveværelset fandtes selvfølgelig den store Seng med Søjler og Omhæng, der jo i sin Tid hørte med til et velordnet Hjem. Paa den anden Side af Gangen var en lille Storstue og et Gæsteværelse. Man mærkede, at Præstegaardsminderne fra den korte, lykkelige Tid i Guldager var overført paa den Enkebolig. Bedstemoder var en stille, blid Kvinde, der ikke sagde meget, men sad saa hyggeligt med sit Strikketøj og lyttede til, hvad Døtrene meddelte af nyt, eller læste højt af Bøger og Blade. Datteren Sophie var særlig den raadende, ret en Type paa Datidens gamle, dydsirede Jomfru, der af yderste Magt holdt paa god Tone, men dog ogsaa nok dydig forarget kunde nyde Byens smaa Skandalehistorier.

Nu er det lille Hjem ikke mere, men jeg ejer et Par Mindernes Genstande, en lille Kobbermaskine, der stammer fra Gudumkloster, hvor Oldeforældrene Familien Olesen havde til Huse, samt et lille mærkeligt Billede. Det forestiller Madonna med Barnet, klippet ud i Papir, omgivet med Gran-kogler, indfattet i en svær Mahogniramme. Billedet har været Altertavle paa et katolsk Skib, der for mange Aar siden var strandet enten ved Blaavandshuk eller Bovbjerg, og paa en

eller anden Maade, maaske en Strandings Auktion, var det havnet i Guldager Præstegaard.

Lemvig Kirke var gammel, ret skummel, ikke hyggelig og smuk. Paa hver Side af Døren var et Par gamle lukkede Stole med Vinduer og Døre, der var meget søgt af Damer, ogsaa af min Tante Sophie. Der kunde de sidde saa rart ubemærket i Bur og gøre deres Iagttagelser angaaende de andre Kirkegængere; tilvisse blev der vogtet nøje paa de mindste Enkeltheder. Om Gudstjenesten blev fulgt med lige saa stor Opmærksomhed, tvivler jeg paa. Jeg husker selv at have sidet derinde og set Damerne strække Hals efter en Hat eller Dragt, der i særlig Grad fangede deres Interesse.

Enkefru Sidelmann kom aldrig paa sine gamle Dage uden for Hjemmet, men hendes Fødselsdag blev altid fejret med Besøg af Naboens Damer, der kom for at lykønske hende, og det var en stor Oplevelse for hende, naar gamle Venner og Bekendte kom og besøgte hende. Tante Sophie skriver mange Træk om det daglige Liv i det lille Hjem i sin Dagbog, som jeg ofte tyr til. F. Eks.: »Kom Arrøs og Sine (Hansine, Sophies Søster, og hendes Mand) med gamle Mad. Eyndhoven. Det var rørende at se hende og Moder med Taarer i Øjnene af Glæde over at ses igen«.

Familien Eyndhoven var en hollandsk Familie, der havde slaaet sig ned i Holstebro, og der var en vis Slægtsskabsforbindelse mellem dem, idet Cornelius Lauritzens Mor var en Eyndhoven, og han var jo gift med en Datterdatter af gamle Fru Sidelmann. Slægten er vist uddød nu, men i 1935 kom jeg i Forbindelse med en Henriette Eyndhoven, der levede i Roskilde. Hun skrev til mig og sendte mig et lille Blad af hendes Poesibog, hvorpaa stod:

»Dette til Minde om en gammel Veninde af Deres kjære Forældre og den henfarende Slægt med Ønsket for Dem kjære Henriette om al Velvære for de kommende Dage fra Deres hengivne Regise Sophie Sidelmann«. Skrevet i Holstebro 25. Aug. 1894.

Af Brevet til mig citerer jeg: »Navnet Sidelmann vakte glade Minder hos mig. Der var Fest, naar jeg med Fætter Cornelius og Cathrine udstyret med alt til en dengang længere Rejse, kørte med 2 Heste for Vognen til Lemvig og besøgte Fru Sidelmann, Tante Sophie og Tante Anne, hvor vi blev modtaget med stor Kærlighed og gammeldags Gæstfrihed«.

Livet har rigtig lært Fru Sidelmann, hvad Sorg og Savn er.

idet hendes Mand døde ung, hendes ældste Søn, Lauge, og 4 andre af hendes Børn døde før hende. Om hendes sidste Aar skriver Tante Sophie: »Min kjære Moder, Maren Sidelmann, født Olesen, som i de sidste 18 Aar ikke havde været ude af sit Hjem paa Grund af Gigtvagthed, som gjorde hendes Gang saa besværlig, blev efter min Søsters Død mere afkræftet og træt af Livet og blev først i November nødt til at holde Sengen, hendes legemlige Kraft, som havde været saa stor, var nu brudt, og hun var lidende paa mange Maader, men hendes Viljestyrke vedblev at være usvækket til det sidste, og hun kunde saa rørende selv bede Vorherre om Forladelse for sine Synder i hele sit lange Liv. Hun døde om Aftenen Kl. 8½. Vorherre var hende saa god, at hendes sidste Stund var blid og rolig, og jeg takker Gud, som havde udfriet hende fra det Liv, som nu var bleven saa byrdefuld. Hun blev begravet den 20. Marts, og hele Familien var samlet her i den Anledning. Savnet af hende vil især for mig blive stort, men Vorherre vil nok lade Tiden mildne min Sorg, og en stor Trøst vil det altid være, at jeg har saa mange gode Minder om den svundne Tid«.

Pastor Sidelmann og Maren Olesen havde 8 Børn, alle født i Guldager.

A. *Ane Sidelmann*, født 5. December 1804, død i Lemvig 27. August 1876.

Hun var 16 Aar, da Faderen døde, og hvor hun har tilbragt sin Ungdom og lærte sin Mand, Knud Nielsen, at kende, vides intet om. Maaske har hun været Husbestyrerinde for ham, for han var Enkemand efter Maren Marie Sørensdatter, død 1831. Allerede Aaret efter, den 30. Maj 1832, blev hun gift med Knud Nielsen, Koldkjærgaard, Karsted Sogn, en Gaard paa ca. 200 Td. Ld. Kun 5 Aar var de gift, og om hans Dødsfald bekendtgjorde hun saaledes: »Kun saare kort nød jeg den huslige Lykke, der i Aaret 1832 beredtes mig ved min ægteskabelige Forbindelse med Knud Nielsen, Ejer af Koldkjærgaard. Uventet og tungt føler jeg Savnet af den kærligste Ægtefælle, den omhyggelige, stræbsomme og retskafne Husfader, som i hans Alders bedste Sommer, ikkun 46 Aar gammel, efter et kort Sygeleje af Børnekopper, berøves mig med 5 Stedbørn og et eget, 16 Maaneders gammelt Barn, afvigte Fredag den 30. December 1837. I Overbevisningen om, at alle Guds Veje ere Miskundhed og Naade, og i Tanken om en salig Gjenforening, og i Forvisningen om en kjærlig Deeltagelse hos alle,

der kjendte vor huuslige Lykke, vil jeg søge at hente den Trøst mit Hjerte saa højlig trænger til«.

I Ægteskabet var der to Dreng, hvoraf den første døde som ganske spæd og hed Peder ligesom Broderen, der blev født 25. Maj 1835. Han er døbt Peder Knudsen, men kaldtes altid Peder Nielsen; han døde ugift i København den 25. Oktober 1901.

Peder Nielsen er uddannet ved Handelen i Aalborg, men 1856 rejste han til Hamborg, hvor han i en Aarrække arbejdede i Handelsfirmaet »Pleve & Co.«

Han blev indkaldt til Hæren i 1864, men blev syg i Hamborg og fik Lægeattest, muligvis for at blive fri, og det harmede Tante Sophie sig over, der tvivlede paa Sandheden af denne Sygdom. Enden blev, at han i Aalborg fik en »Stillingsmand« for 800 Rdl., saa han kunde blive fri for at gaa med i Krig. Familien fandt, at det var rigtigt af ham.

Han skal have været en rig Mand, men hvor Pengene gik hen ved hans Død, vides ikke, skønt man mente, at hans Kusine og Mand, Cornelius Laursen og Kathrine Arrø, fik det hele. Familien fik enkelte Smaating. Af Cornelius Laursen har jeg faaet foræret flere Fotografier, et Par af ham og hans Kone i Ramme og to af Peder Nielsen, hvoraf det ene er fra hans unge Dage og viser ham som en flot og fornem udhalet Herre, det andet fra hans ældre Dage og viser ham som en bred og fyldig Herre, der slet ikke ligner Modeherren fra de unge Dage. Han var Handelsrejsende i Isenkram.

I 1883 kostede Koldkjærgaard 190,000 Kr., men hvornaar Ane Nielsen er flyttet derfra, ved jeg ikke, antagelig efter at Sønnen er rejst til Hamborg. I 1863 er hun i alt Fald bosiddende hos Moderen og Søster Sophie i Lemvig. Hun har været en rig Enke og har været en god Støtte økonomisk set for det lille Hjem, men Forholdet mellem begge de to selvstændige Damer har sikkert ikke altid været saa let. Tante skriver ofte om Anes triste og sorte Humør. Paa Billedet af hende ser hun ogsaa lidt stram og mørk ud, ikke saa lys af Ansigt som Tante Sophie. Om Anes sidste Dage skriver Tante: »Den 4. August 1876 blev min kjære Søster Ane Nielsen pludselig syg og rørt i den venstre Side, hun kunde ikke tale og laa saaledes rolig i 3 Dage tilsyneladende uden store Smerter; hun sov saa stille ind til den evige Fred den 27. i Morgenstunden Kl. 5½; hendes eneste kjære Søn Peder kom den 30. og var her tilligemed hele den øvrige Familie for at følge hende til Graven«.

B. *Lauge Sidelmann* er født 1. December 1805, død 19. Juni 1866, gift 23. April 1837 med Johanne Marie Christensdatter, f. 9. Februar 1808 i Hauskov, Gudum, død paa Øster Rammeskov 19. Januar 1893, Datter af Christen Christensen Hauskov og Ane Marie Christensdatter, der først havde været gift med Jens Villesen, Gudum.

Ved Lauges Daab var Præstestanden godt repræsenteret, idet Provstinde Sidelmann, Bine og Hans Sidelmann, Præst i Sneum og Tjereborg, Capitajn Sidelmann af Hygum og Hr. Kirkeby af Brøndum og Nebel, Nabopræsten, alle stod Fadere.

Lauge kom sammen med sine tre Brødre til Bedstefaderen, Iver Olesen, paa Gudumkloster, men ellers er der ikke noget at fortælle om ham, til han 1837 købte Øster Rammeskov af gamle Hans Skov. Man fortæller, at Lauge og hans Kone kom vandrende til Fods til deres Hjem, og at de byggede Laden op, hvortil de selv skal have strøget alle Sten. Deres Navnetræk staar paa en Bjælke i Laden.

Øster Rammeskov har nu været i Slægtens Eje i 120 Aar. Der burde opsættes en Mindetavle over de Slægtled, der har cjet Gaarden og haft til Huse der. Den skal være udstykket fra Rysensten i Bøvling.

Tante Sofie skriver meget om denne Broder, om hans gode Humør, en Arv, der gaar igen i Slægten. Det kneb engang imellem med hans gode Humør, mens Sønnen Christian var Soldat i 1863 og 64, naar Uvisheden om Sønnens Skæbne nagede ham. Han var alvorligt syg flere Gange, men et Aar efter det sidste alvorlige Tilfælde er man klar over, at nu staar han det ikke igennem. Familien bliver tilkaldt fra Lemvig: »I Dag kom Christian i Middagsstunden og meldte, at hans Fader blid og rolig havde omskiftet Tiden med Evigheden og ligesom lukket sine Øjne til en Søvn i Formiddag Kl. 10. Fred være med ham, hans Minde vil altid være iblandt os alle, som han har været saa kær«.

I et Gravskrift over Lauge Sidelmann siges bl. a., »at et godt Navn er en stor Rigdom, og at Døden er en sikker Gæst, der river selv de inderligste Baand over. Mange fattige savner dig, for du hjalp dem trolig, fordi du følte, at Gud havde skænket dig det. Længe vil dit Navn mindes, og at det ogsaa findes, hvor det ej i al Evighed slettes ud. Vi takker Gud, at Smertens Tid ikke blev lang, men saa blid og rolig kaldte Herren dig herfra til sin Himmelbolig«.

Sognepræsten, Pastor Harbo i Dybe, nævnes som den af-

dødes Sjælesørger, men af hvilken Grund det ikke blev ham, men Pastor Meinert i Fjaltring, der holdt de to Ligtaler over ham, vides ikke. Pastor Harbos Kone var ellers en Datterdatter af Pastorinde Sidelmann i Nustrup, gift Tøxen. (Se Side 27).

Fra Ligtalen i Hjemmet følgende: »Græder sagtelig over en afdød; thi han er kommen til Rolighed. Det er Trøstens Ord til dem, der sørger. Gud forbyder os ikke at græde, men græd sagtelig, græd stille og uden utaalmodig Bitterhed, saa I synder ikke i Eders Sorg, idet Eders Smertes Klage ligesom søger at kalde den tilbage, som Gud i sin Visdom har ført bort fra denne forkrænkelige jordiske Tilværelse. Den bitre, trøstesløse Klage gaar i Rette med Gud, hvis Veje alle er Naadens og Forbarmelsens Veje. Derfor synder ikke i Eders Sorg imod den Sjæl, der er indgaaet til Guds Fred, og det haaber I jo dog om Eders kære afdøde. Vi ved alle, hvor fast, hvor inderligt det Kærlighedsbaand var, som knyttede Lemmerne af den Familie til hverandre, saa kunde vi ogsaa vel forstaa, hvor dybt det Savn er, som I føler, hvilken sørgmodig Tomhed der er blevet tilbage i dette Hjem.

Naar Hjertet slipper Haabet, at nu er alt forbi, saa er der Haabløshed i Sorgen; den er en Art af Ro og Stilhed, en Dødens Ro, en tom og øde Stilhed. Den sande Ro er en stille Fred for Hjertet, igennem hvilket Livet aabenbarer sig og forvandler Smertesukke til en stille Vemod, der smiler gennem Taarer.

Han, som her i Verden stræbte og virkede, led og kæmpede, har nu bag sig hele denne Verdens Uro, og idet han selv veg bort, efterlod han for sine kære Mindet om alt, hvad han her i Verden havde virket og stridt, det stille, rolige, velsignede Minde om, hvad han var for Eder, det er en Arv, en hellig, velsignet Arv, som han efterlod Eder, idet han forlod jer. Men det er da ogsaa det Spørgsmaal, der i denne Stund lyder til Eder, kunde I dvæle ved Mindet og Kærligheden, gør det levende for Eders Hjerte; i Sandhed har Haabet Trøst«.

Af Ligtalen i Kirken: »Snoren faldt for mig paa de lifligste Steder, ja, min Arv er saare skøn. (Davids Salme 16. Kap. 6. V.) Saaledes talte fordem David, idet han med et taknemmeligt Hjerte lovede Herren for al den Miskundhed, han i det jordiske havde bevist imod ham. Saaledes kunde den Mand, som i Dag stedes til Jorde, med Sandhed bekende, naar han saa ud over sine Kaar i denne Verden, et godt Udkomme, ja, endogsaa Velstand, en trofast Hustru, sunde, kraftige Børn,

af hvilken ingen ved slet Opførsel voldte ham Bekymringer. Ja, hvilken Lod paa Jorden kan vel være lykkeligere end den, som den Almægtige havde forundt ham.

Landmaalerens Snor i Israel afmaalte hver Mands Arv og Lod. Saaledes har hvert Menneske her i Verden faaet sin Del og Arvelod tilmaalt fra oven, blot han vilde tage derimod som en Gave fra den, hvis Miskundhed og Barmhertighed er ny hver Dag. Naar det ofte for et Menneske er, som om Velsignelsen fra oven er gaaet forbi, da er det næsten altid, fordi han med sit nøjsomme Hjerte har stødt Velsignelsen bort og jog efter en indbildt Lykke, som hans Villie forgøglede ham den Kilde til Tilfredshed, som Herren selv oplod for ham, og ved hvilken han ogsaa søgte at træde den Sjæl nær. Saaledes er det ikke med denne Mand, han lod intet Skin, ingen Higen efter forfængelig Glans berøve sig Livets sande Lykke. Han var født i en Stilling, der syntes at anvise ham at søge sin Del i Verden blandt dem, der stod nærmest ved den udvortes Glimmer, men han følte i sin stille, fordringsløse Sjæl ingen Drift til at jage efter Højhed og jordisk Ære.

Havde det blot været i det jordiske, at han havde vist sin Klogskab, da havde han i al sin Klogskab staaet i Verden som den rige Bonde. En Visdom og Forstand i det timelige og en grænseløs Daarskab med Hensyn til Erhvervelse af de Skatte, som bliver til evig Lykke.

Af alle har jeg hørt om hans Retsind, hans Redelighed, hans Velvillighed, uegennyttige Sindelag berømt, og det bestyrker mig i det Haab, at han, der i det timelige valgte som en Vismand, ikke med Hensyn til det evige har valgt som en Daare«.

De havde 6 Børn, hvoraf den yngste, Jenny, døde som lille: a—e:

a. *Peder Laugesen Sidelmann*, født 18. Januar 1838, død 8. Juni 1927, gift i Hjern 18. November 1870 med Karen Agger Hansen, født i Hjermhede 18. April 1840, død 31. Januar 1917, Datter af Hans Agger fra Vadskærgaard i Tørring og Johanne Kirstine Olsen fra Herup i Dybe. (Se »Hardsyssel Aarvog« Nr. 32). Aggerslægten stammer fra Mads Agger, født i Borris 1768, og som 1807 købte Vadskærgaard, som stadig er i »Aggerslægten«s Eje.

Datteren, Laura, har fortalt følgende smukke Træk fra Hjemmet i Øster Rammesko: »Naar jeg tænker paa mit Hjem, er det ikke det store, det iøjnefaldende, men netop det jævne, trofaste, sandhedskærlige, der staar for mig. Man følte sig tryk der, ikke fordi der blev talt om, hvad de gjorde for os,

nej, Kærligheden var vist mere indestængt dengang end nu, men den var der. Naar jeg tænker paa min Mors Taarer over de to smaa afdøde Søskende, naar hun fortalte os om dem, saa forstaar jeg hendes Uro, naar der var Sygdom i Hjemmet, og

Peder Sidelmann

Karen Agger Sidelmann f. Hansen

hvor der er en stor Flok Børn, en gammel Bedstemor foruden Tjenestefolk, er der meget for en Far og ikke mindre for en Mor at tænke paa. Men Mor vidste, hvor hun skulde hente Kræfterne, naar det kneb. Hun var fra sit Hjem aandeligt paavirket, havde som ung hørt Johannes Clausen og Vilhelm Birkedal, kunde synge Mads Hansens Sange for os og somme Tider gamle, morsomme Viser, hvis vi skulde ligge i Sengen, og det kneb med Taalmodigheden. Hendes Yndlingssang var: »Jeg saa ham som Barn«. Mor var et Stemningsmenneske, Far var mere nøgtern, stærk og med et lyst Sind. Han troede altid det bedste, var en rigtig Landmand. Naar vi gør vort Arbejde godt, skal vi ikke bekymre os, for han vidste, der var een, der sørgede for Resten. Han kunde glæde sig over at se, at det groede i Marken, og holdt af sine Dyr i Staldene, vel nok mest af Hestene. Vi skulde ikke ligge og køre med dem paa Landevejen, det var sundere at gaa. Saa var det netop herligt, naar vi som Børn kom paa en lang Køretur til Mors Familie i Hjerm og i Maabjerg, eller til Fars Søskende eller Søskendebørn.

Vor gamle Bedstemor, Johanne Marie, sad i sin Lænestol og strikkede Strømper til os, naar Mor havde travlt; hun skulde altid have det bedste.

Vi gik i Skole til en kær Lærerinde, Andrea Christensen fra Kvolsbæk i Møborg. Vi kom senere til Ramme Skole. Vi fik ogsaa Lov til at komme paa Højskole, de fire første til Testrup, tre til Ollerup og Lauge til Vallekilde. Vi fik altsaa meget at glædes over og sige Tak for og vil gerne, noget godt ogsaa maatte gaa i Arv til vore Kære«.

Ved deres Sølvbryllup var de Genstand for megen Opmærksomhed. Jeg vil lige tage følgende med: »Sidelmann og Hustru nyder blandt fattige den største Højagtelse. I Sommer, da Sidelmann var syg, og ingen Mennesker troede, han kunde leve, da saa jeg selv mange fattige Folk græde«.

Peder Sidelmann og Karen Agger havde 10 Børn: 1—10:

1. *Johanne Marie Sidelmann*, født 26. August 1871, død 1938, ugift.

Johanne tjente forskellige Steder, f. Eks. hos Mads Agger i Bøvling 1905—12, hos sin Broder Hans Agger Sidelmann, Højgaard, og i 13 Aar var hun Husbestyrerinde hos Valgmændspræst Nielsen i Bøvling til hans Død 1932. Siden boede hun hos sin Søster, Laura Nikolajsen, Mølleager i Dybe.

2. *Lauge Sidelmann*, født 20. Februar 1873, død 30. Maj 1878.

3. *Hans Agger Sidelmann*, født 3. November 1874, død 6. Marts 1921, Ejer af Højgaard, Ferup, Lejrskov Sogn, fra 1. April 1906, gift 18. Oktober 1912 med Emma Karoline Terkildsen, født 16. Oktober 1887 paa Rovedgaard, Andst Sogn, Datter af Karsten Therkildsen og Simine Marie Hansen Franck. Emma Therkildsen er gift 2. Gang.

Hans Sidelmann og Emma har to Børn: a1—a2:

a1. *Svend Agger Sidelmann*, født 16. August 1913, Landmand, gift i Foraaret 1945 med Anna Aakjær Uhre, Datter af Gdm. Niels Uhre, Uhre Nygaard, Tistrup ved Varde.

De to Drengene var henholdsvis 3 og 7 Aar, da Moderen giftede sig igen, og derfor fik de deres Barndoms- og Ungdoms-aar i Velling Møllegaard mellem Vejle og Fredericia. Svend har tjent forskellige Steder, været paa Rødding Højskole og Korinth Landbrugsskole. Hans Kone lærte han at kende, medens hun i 1941 tjente hos hans Forældre. Da de blev gift, købte de Gaarden Kuldbjerg ved Jellinge paa 32 Td. Ld., den solgte de 1. Marts 1948, men efter at de havde boet hjemme en Tid, købte de samme Aar Dybmose. Jernved

Sogn. Anna Uhre har ogsaa været paa Rødding Højskole og Klejsgaard Husholdningsskole. De har fire Børn: Jørgen Uhre, født 23. December 1945, Birgit Uhre, født 31. Januar 1947, og Tvillinger: Aase og Tove Uhre Sidelmann, født 16. Marts 1949.

a2. *Vagn Agger Sidelmann*, født 28. April 1918, uddannet Landmand, gift 9. Juni 1946 med Birgitte Marie Lund, født 14. Januar 1919, uddannet som Massøse paa Skodsborg Bade-sanatorium.

Medens Vagn Sidelmann var ved Landvæsenet, var han ude for et Biluheld og kunde ikke mere taale Landbrugsarbejdet og uddannede sig saa som Massøse og Sygegymnast. De købte sig et Hus i Jerslev og startede der en Lysbadeklinik. Hans Kones Forældre er Gmd. Frederik og Solly Lund Jerslev, men sin Kone lærte Vagn at kende paa »Fysisk Kuranstalt«, Skodsborgs Københavnsafdeling, hvor de begge arbejdede. De har Tvillinger, to Piger: Dianna og Liljan Agger Sidelmann, født 16. September 1947.

4. *Johanne Kirstine Pouline Sidelmann*, født 29. Februar 1876, død 13. November 1932.

Hun var meget svagelig som lille, men kunde dog hjælpe til med Arbejdet hjemme, 17 Aar gammel kom hun ud at tjene, 1909 blev hun alvorlig syg (Epilepsi), var saa hos Søskende, fordi hun ikke kunde være ene, men kunde dog udføre Haandarbejde, fra 1922 var hun hos sine to Søstre, som havde Forretning og Butik i Ramme Stationsby.

5. *Ane Marie Sidelmann*, født 18. Marts 1877.

Hun fik Lov til at være hjemme, til hun var 16 Aar, kom saa ud at tjene, bl. a. hos Niels Kjærgaard Madsen i Skovgaard, Lem ved Lemvig, senere hos gammel Olesen paa Nygaard i Gudum, og i København hos Kunstmaler Frans Henningsen, Charlottenlund, og senere hos Forsøgsleder Helvig og Hustru. Hun har ogsaa haft Plads i Oslo hos Trikotagefabrikant Mejer, der stammer fra Naur og har gaaet i Skole hos min Far i Naur. Hende og Søsteren, Hansine, byggede i 1922 et Hus, »Nybo« i Ramme, hvor de har Trikotageforretning.

6. *Jens Peter Hauskov Sidelmann*, født 18. Marts 1876, død 29. Maj 1932.

Jens Peter overtog Øster Rammeskov efter sin Fader, gift 15. November 1912 med Mette Provstgaard Pedersen, født 2. Januar 1883, Datter af Lærer Pedersen, Ramme, og Maren Provstgaard fra Vejrum.

Om Jens Peter blev der udtalt, at han var en af Egnens

dygtigste Landmænd, der var afholdt af sine Sognefæller. Han var Medlem af Dybe og Ramme Sogneraad i en Aarrække. I flere Aar havde han kæmpet mod en svær Sygdom, men trods Lidelserne bevarede han dog sit gode Humør til det sidste.

Ved Begravelsen blev der af de to Præster fremhævet, at det var hans stærke Tro, der bar ham oppe under hans svære Sygdom, den samme Tro, som gav hans nærmeste Kræfter til at bære de tunge Dage, som ramte Hjemmet.

I Ægteskabet var der 4 Børn: a1—a4:

a1. *Jens Peter Sidelmann*, født 19. August 1913.

Jens Peder overtog Øster Rammeskov den 9. August 1938, men forinden havde han været paa Uldum Højskole, Ladelund Landbrugsskole og været arbejdende Forvalter paa Borupgaard, Nordsjælland. Han er i Bestyrelsen for Idrætsforening, Forsamlingshuset og Foredragsforeningen. Foruden at være Landmand interesserer han sig meget for Hesteavl og Hestehandel.

Han blev gift 14. Oktober 1938 med Karen Foged, født 16. December 1914, Datter af Jens Foged, Nørreskovgaard, Bramdrup ved Kolding. De har tre Børn:

Birte Sidelmann, født 14. Marts 1941, Thorkild Sidelmann, født 1. December 1943 og Elinor Sidelmann, født 14. Oktober 1945.

a2. *Karen Sidelmann*, født 2. Januar 1914, død 27. Januar 1917.

a3. *Gudrun Sidelmann*, født 9. September 1916, gift 17. Juni 1939 med Niels Sejr Yderstræde, født 5. Juni 1913, Søn af Anders Yderstræde og Karen Andreassen.

Niels Sejr er Ejer af Gaarden Yderstræde, som har været i Slægtens Eje i flere Generationer. De har to Børn: Finn Sidelmann Yderstræde, født 22. Juni 1942, og Steen Sidelmann Yderstræde, født 9. Maj 1946.

a4. *Karen Sidelmann*, født 19. Januar 1918, gift 2. Juni 1940 med Togbetjent Vilhelm Førsteliin Christensen, født 16. April 1919, Søn af Banearbejder Frederik Christensen og Maren Toft Christensen, Ringkøbing.

De bor i Ringkøbing og har to Børn: Bent Førsteliin Christensen, født 6. Oktober 1940, og Ryan Sidelmann Christensen, født 10. August 1946.

7. *Hansine Severine Sidelmann*, født 9. April 1878.

Hun har ligesom de andre Søkende tjent i flere Aar, men ellers været hjemme, til hun og Søsteren byggede »Nybo« i Ramme.

8. *Laura Sidelmann*, født 21. November 1879, død 7. Maj 1880.

9. *Laura Sidelmann*, født 29. Marts 1881, gift 18. April 1913 med Peder Nikolajsen, født 26. Oktober 1878, død 20. September 1933 i Mølleager, Dybe, Søn af Jakob Nikolajsen, Graakjær, Nees, og Maren Kirkegaard Christensen fra Lille Ausum i Nees. Han kom ud at tjene, fra han var ti Aar, til han var 16. Kom saa til Dybe som Murerlærling samme Tid Lauge Sidelmann kom i Tømrerlære, og efter Læretiden fulgtes de to ad til Vallekilde, 3 Maaneder paa Ryslinge, og begyndte saa efter Opfordring som Mester i Dybe. Nikolajsen har været paa Bygmesterskole i Holbæk og andre Kursus, bl. a. engang under Jensen Klints Ledelse. Han havde Øje for det smukke og solide i gammel Bygningskunst, han havde Sans for Formens og Liniens Renhed, for landskabelig Skønhed. Det tog noget af Glæden, naar han skulde lave noget, han selv syntes var grimt. Der blev udtalt om ham, at han ikke var, som Folk er flest, men et sjældent, retlinet Menneske, der havde et fint Øre for, hvad der var ægte, og hvad der var uægte i de Menneskers Tale og Færden, han kom i Berøring med. Han havde et Hjerte, der slog varmt for det eller dem, han kom til at holde af, og han vandt sig mange Venner.

I 20 Aar fik de to Lov til at leve sammen, »inden min Ven maatte af Sted«. De har været sammen til et Vintermøde paa Liselund, saa ogsaa i det kristelige, som det rører sig paa Liselund, saavel som de Steder og Skoler, de har været paa, var de fælles om, som Mennesker nu engang kan være det. Det fremgaar ogsaa af de ikke faa Breve, som jeg har fra Laura. Det fandt ogsaa Udtryk i Præstens Tale over Nikolajsen, naar han deri sammenligner ham med Nathaniel, med et Menneske, i hvem der ikke er Svig.

Laura har altid været meget interesseret i Slægten og skriver bl. a.: »Der er vel Tider, hvor hver Gren af Slægten er meget optaget af sig og sine, derfor er det godt, at der ogsaa bliver tænkt paa Slægten som Helhed. Vi kan maaske lære af det, som ogsaa vi ønsker for vore Børn, at de maa bøde paa vore Brøst, og hvad vi gør godt at gøre bedre. . det passer vist ogsaa paa alle af Slægten, som det passede paa hendes Mand: det, »vi ikke skal synes, men være«, er vist en Arv, vi har fra vor Slægt og vort Hjem, og som vi maa værne om og give i Arv til vore kære efter os«.

Nu bor Laura sammen med sine to Søstre i Ramme, de sid-

ste af Søskendeflokken fra Øster Rammeskov. De har to Børn: a1—a2:

a1. *Karen Sidelmann Nikolajsen*, født 31. Januar 1914, gift 28. September 1944 med Købmand Jens Rasmussen Nielsen, født 29. Januar 1913 i Ødsted, Søn af Smedemester Anton Chr. Nielsen og Kristiane Rasmussen.

Karen er uddannet som Sygeplejerske paa Bispebjerg Hospital og andre københavnske Hospitaler. De bor i Ammitsbøl og har en Søn: Anton Sidelmann Nielsen, født 15. Aug. 1948.

a2. *Martha Kirkegaard Nikolajsen*, født 14. Oktober 1916, gift 29. Juni 1941 med Gartner Albert Norup, født 6. August 1906 i Glyngøre, Søn af Peder Christensen Norup og Maren. Bor i Dalby pr. Kolding.

De har to Børn: Else Norup, født 4. August 1942, og Peder Norup, født 15. Februar 1946.

10. *Lauge Sidelmann*, født 3. November 1882, død 7. April 1948 paa Kringsgaard, Bramdrup ved Kolding. Han er uddannet Tømrer, men gik over til Landbruget, har været paa Højskole, købte i Marts 1911 Underbjerg i Lomborg, en Gaard paa ca. 90 Td. Ld., som han solgte 1918 og købte Kringsgaard, gift i Dybe 15. September 1911 med Mariane Bech, født 1. Oktober 1884 i Ertbjerg, Datter af Nis Peter Bech og Mette Marie Christensen. Mariane døde paa Kringsgaard 28. December 1918, men Lauge blev gift 2. Gang 17. December 1920 med Astrid Nielsen, født 27. Marts 1886, fra Aarslev, Fyn. Ingen Børn i andet Ægteskab, men tre i første: a1—a3:

a1. *Peder Bech Sidelmann*, født 27. Juni 1912, gift 7. Juni 1940 med Anna Louise Errebo, født 7. Juni 1919, Datter af Kristen Ludvig Errebo og Anna Dorthea Pedersen, Rødbyhavn, Lolland. 1939 købte Peder Bech Ankhøjgaard ved Lunderskov, en Gaard paa 70 Td. Ld., men har boet baade paa Brunsege, Seest og nu paa Store Staver, Ødis, Vamdrup. De har fem Børn: Irene Sidelmann, født 30. Marts 1942, Mariane Sidelmann, født 3. December 1945, død 1. Maj 1946, Robert Sidelmann, født 15. Maj 1944, Anna Dorte Sidelmann, født 6. Mej 1947, og Lauge Sidelmann, født 16. Januar 1950.

a2. *Hans Bech Sidelmann*, født 1. Juli 1913, gift 20. Juni 1944 med Ingrid Elisabeth Errebo, født 25. Oktober 1915, en Søster til Broderens Kone.

Hans Bech købte 1941 Søgaaard, Malt pr. Brørup, men bor nu paa Kringsgaard. Han har været paa Skanderup Efterskole, Askov Højskole og Tune Landbrugsskole. Ingen Børn.

a3. *Harald Bech Sidelmann*, født 20. August 1914, død 25. Januar 1917.

b. *Christian Olesen Sidelmann*, født 5. April 1840, død 8. April 1926 i Nygaard i Gimsing ved Struer. Han har sikkert

Mariane Sidelmann f. Korsgaard Soe

Christian Olesen Sidelmann

været hjemme, til han i November 1863 blev indkaldt til Tjeneste ved Hæren som Sygepasser ved Lazarettet i Flensborg. Hjemme var de meget bekymret for ham, det gik jo ikke saa let at faa Breve sendt som nu til Dags. Tante skriver den 21. August 1864: »Kom Christian ganske tidlig om Morgenen, vi blev glade ved at se ham sund og rask, en rigtig kraftig Soldat, men desværre er her jo endnu ikke Udsigt til nogen Fred, hvorover man kan glæde sig«. Christian kom over Krigen, men det var hans Livs største Oplevelse, og som han gerne talte om. Han var med i Sønderborg, da Slottet blev skudt i Brand. Det var ham en meget stor Glæde at opleve Genforeningen.

Christian blev gift 23. Oktober 1874 med Mariane Korsgaard Søb, Datter af Henrik Christensen Nielsen og Ane Marie Thomsdatter Søb, Søb i Gørding, født 11. Marts 1849, død 13. Januar 1940 hos Datteren og Svigersønnen, Stevnsbogaard, Staun, men ligger ligesom Manden begravet paa Gimsing Kirkegaard.

Til 16. April 1889 boede de paa Søndermarken ved Lemvig,

men denne Gaard mageskiftede han med Ejeren af Nygaard i Gimsing, Andreas Jespersen. Den er paa ca. 50 Td. Ld meget god Jord og skal have været Annex-Præstegaard, fra hvilken Tid der paahvilede Gaarden en Bygafgift til Præsten. 8 Børn: 1—8:

1. *Lauge Sidelmann*, født 29. Oktober 1875.

Lauge har været paa Haslev Højskole, Soldat i Viborg, tjent hos A. Kock, Nørmark ved Lemvig, hos P. K. Jakobsen, Havskov i Gudum, Resten af Tiden hjemme, til han i Maj 1903 købte Gaarden Sdr. Hattenæs, Mejrup Sogn. Stuehus og Kostalden har han ombygget og udvidet Udbygningerne, men solgte saa Gaarden i Efteraaret 1911, boede til Leje i Holstebro til Foraaret 1912, da han købte Gl. Østergaard, Nr. Nissum, hvor han har boet, til han trak sig tilbage fra Landbruget og bosatte sig i Holstebro, hvor han endnu lever med en Datter som Husbestyrerinde.

Lauge blev gift 24. September 1903 med Kirstine Katrine Jensen, født 28. November 1881, død 27. December 1933, Datter af Jens Peder Madsen og Petrine Høg. 4 Børn: a1—a4:

a1. *Dagney Agnete Sidelmann*, født 26. September 1905.

Hun har været hjemme med Undtagelse af et kortere Ophold paa Husholdningsskole, nu er hun Husbestyrerinde hos sin Fader.

a2. *Jenny Sidelmann*, født 19. Oktober 1907, død 24. Februar 1908.

a3. *Kristian Richart Sidelmann*, født 12. Februar 1908.

Kristian har været hjemme i flere Aar, men har været Chauffør i København, senere Maskinarbejder paa en Metalvarefabrik i København. Gift i København 26. Juni 1948 med Grethe Gudrun Vangberg Andersen, født 2. September 1917. Datter af Vinkyper Martin Andersen og Ane Marie Frederikke, København.

a4. *Ejner Sidelmann*, født 14. Marts 1911. Har været hjemme, til han kom ud at sejle.

2. *Henrik Christian Sidelmann*, født 30. April 1878, gift 30. Maj 1906 med Jensine Katrine Schultz, født 19. December 1886, død 24. Oktober 1941, Datter af Henrik Schultz og Else Moustgaard fra Gimsing.

Henrik er født paa Søndermark ved Lemvig, en Vinter paa Testrup Højskole, Gaardejer i Damtoft i Aulum 1906—1914. Nygaard i Gimsing fra 1816—1924 og fra dette Aar Ejer af Burlund, Idom pr. Bur. Nygaard brændte og blev ikke opbygget igen. De har 6 Børn: a1—a6:

a1. *Kristian Olesen Sidelmann*, født 6. Marts 1907, gift 17. April 1947 med Vera Sørensen, født 17. April 1926, Datter af Søren Sørensen, Gaardejer af Engholm Hesel, Skave pr. Holstebro, og Mary Nielsen. Kristian er Ejer af Vejgaard, Skave ved Holstebro. De har et Barn: Henrik Sidelmann, født 2. Februar 1949.

a2. *Gunnar Sidelmann*, født 22. Maj 1908, Landmand i Burlund.

a3. *Vagn Sidelmann*, født 16. April 1909, Landmand i Burlund.

a4. *Ellen Sidelmann*, født 4. Marts 1911, gift 26. Maj 1939 med Gustav Alexander Knudsen, født 29. August 1901, Smed i Lem Station, Søn af Knud Knudsen, Landmand i Tvis ved Holstebro, og Cecilie Jensine Jensen. De har tre Børn:

Grethe Jensen Sidelmann Knudsen, født 3. Februar 1942, Tove Sidelmann Knudsen, født 3. Februar 1946 og Ingrid Sidelmann Knudsen, født 21. Marts 1947.

a5. *Tage Sidelmann*, født 20. Juli 1913, gift 24. Maj 1944 med Gerda Barbara Jakobsen, født 20. Juli 1922, Datter af Johannes Jakobsen, Gaardejer af Damgaard, Tvis, og Agnes Jakobsen. Tage er Gaardejer i Vinding pr. Sørvad. To Børn: Jytte Sidelmann, født 27. Marts 1945, og Henny Sidelmann, født 12. April 1949.

a6. *Nora Sidelmann*, født 28. Februar 1921, gift 5. Maj 1944 med Aage Pedersen, født 2. December 1915, Snedker i Ringkøbing. Søn af Gaardejer i Skave Laust Pedersen og Inger Strunk. Et Barn: Henrik Sidelmann Pedersen, født 17. Juli 1948.

3. *Johanne Marie Sidelmann*, født 26. November 1879, gift 14. Januar 1910 med Marius Christensen, født 19. Marts 1879 i Borbjerg, Landmand, først i Aulum, senere Ejer af Stevnbogaard, Staun, Søn af Møller i Borbjerg Mølle, Lars Christensen og Dorthea Kirstine Westergaard, der nedstammer fra Fæstebonde Knud Stephansen i Djeld, som levede omkring 1688. I Ægteskabet er der 8 Børn, alle født i Aulum: a1—a8:

a1. *Esther Sidelmann Christensen*, født 6. November 1910, gift 28. December 1943 med Landpost i Kølby, Alfred Rask Jensen, født samme Sted 11. April 1904, Søn af Landmand Peder Christian Jensen og Anna Marie Jensen. To Børn: Per Rask Jensen, født 23. Marts 1945, Anethe Sidelmann Jensen, født 6. Juni 1948.

a2. *Erna Sidelmann Christensen*, født 14. April 1912, Servitrice, Afholdshotellet i Aalborg.

a3. *Christian Sidelmann Christensen*, født 20. September 1913, Inspektør paa Storgaarden, Dalby pr. Krogstrup, gift 25. November 1939 med Grethe Olsen, Datter af Lærer og Ridder af Dannebrog Anders Peder Olsen og Inger Marie Olesen. Ingen Børn.

a4. *Ernst Sidelmann Christensen*, født 9. Februar 1915, Gaardejer af Stevnbogaard, gift 9. November 1948 med Gerda Karen Eva Nikolajsen, født i Sandby pr. Ringsted, Datter af Johannes Nikolajsen og Johanne Nielsen.

a5. *Svend Sidelmann Christensen*, født 22. Marts 1916, Fængselsbetjent ved Vridsløselille pr. Taastrup, gift 8. Juni 1946 med Elna Jensen, Datter af Gaardejer Marinus Jensen og Karoline Jensen. To Børn: Ernst Sidelmann Christensen, født 6. Juli 1947 og Jonna Sidelmann Christensen, født 15. Maj 1949.

a6. *Erik Sidelmann Christensen*, født 28. Februar 1918, Gaardejer af Utrupgaard pr. Aalborg.

a7. *Nora Sidelmann Christensen*, født 18. Juni 1919, gift 15. Oktober 1947 med Gaardejer af Risgaard, Farstrup pr. Sebesund, Laurits Hammer Isaksen, Søn af Gaardmand i Masbak pr. Øster Brønderslev, Isak Isaksen og Johanne Kirstine Hansen. Et Barn: Karen Isaksen, født 27. September 1948.

a8. *Eva Sidelmann Christensen*, født 24. Juni 1922, gift 24. Oktober 1946 med Politibetjent Alfred Larsen, født 16. Juli 1921, Søn af Arbejdsmand i Staun, Chr. Larsen og Karen Larsen. Et Barn: Ole Sidelmann Larsen, født 3. Juli 1948.

4. *Jens Peder Hauskov Sidelmann*, født 16. December 1881, død 1886.

5. *Anton Martin Sidelmann*, født 21. December 1884 i Lemvig, gift 26. November 1915 med Ane Dorthca Christoffersen, født 5. November 1892, Datter af Arbejdsmand Peder Christoffersen og Kirstine, Knudstrup pr. Laubjerg.

Anton er Landmand og har boet forskellige Steder, først i Ejsing, derefter i Engberg, en kort Tid i Haasum i Salling og til sidst slog de sig ned i Jegstrup pr. Højslev. De har 10 Børn: a1—a10:

a1. *Jenny Kirstine Sidelmann*, født 18. August 1916 (Tvilling), Husbestyrerinde i Sahl ved Vinderup.

a2. *Edith Mariane Sidelmann*, født 18. August 1916 (Tvilling), gift 27. September 1940 med Slagter Christen Christensen, født 31. Oktober 1915, bor i Vinderup, Søn af Slagtermester Søren Christensen og Kirstine, Vinderup.

a3. *Ragnhild Sidelmann*, født 27. Januar 1918, gift 5. No-

vember 1943 med Landmand Poul Kristiansen i Lime Sogn, Salling, født 7. Maj 1918, Søn af Husmand Niels Kristiansen og Kirstine fra Hald ved Højslev.

a4. *Rigmor Sidelmann*, født 3. November 1919, gift 3. November 1944 med Landmand i Bers i Rønbjerg Harry Konradsen, født 23. April 1916, Søn af Landmand Niels Konradsen og Kirstine, Vinkel ved Højslev.

a5. *Agnes Sidelmann*, født 18. Maj 1921, gift 20. November 1945 med Landmand i Svejstrup pr. Lerbjerg, Verner Jørgensen, født 17. Marts 1924, Søn af Cementstøberiejer Henrik Jørgensen og Marie i Thorsø.

a6. *Kristian Sidelmann*, født 19. August 1923, Landbrugsmedhjælper.

a7. *Peder Sidelmann*, født 15. December 1925, Konditorsvend.

a8. *Astrid Sidelmann*, født 9. Marts 1928, Husassistent.

a9. *Hans Sidelmann*, født 20. Januar 1932, Landbrugsmedhjælper.

a10. *Ingrid Sidelmann*, født 11. Maj 1934, hjemme.

6. *Regitze Sophie Sidelmann*, født 20. April 1887 ved Lemvig, gift 24. April 1918 i Gimsing med Alfred Schultz, født 24. Januar 1891, en Broder til Henrik Sidelmanns Kone. (Se Side 62), Landmand i Resen ved Struer.

Sofie har været paa Vallekilde Højskole i 1907. De har 7 Børn: a1—a7:

a1. *Henrik Schultz*, født 17. Februar 1919, gift 24. Oktober 1945 i Gaurslund Kirke med Dagny Bach Mikkelsen, født 19. Oktober 1921, Datter af Frederik Bach Mikkelsen og Margrethe. Fugsanggaard, Gaurslund pr. Børkop. Forvalter paa »Farstorps Gaard«.

De har to Børn: Bent Preben Bach Schultz, født 11. Maj 1946 og Inge Lise Schultz, født 23. Juli 1947.

a2. *Else Schultz*, født 22. Marts 1922, gift 24. April 1947 i Resen Kirke med Henning Mikkelsen, født 30. Marts 1918, Forvalter paa Kirstinedal, Rungsted, Sjælland, Søn af Murer Kristian Mikkelsen og Maren, Glumsø, Sjælland.

a3. *Krista Schultz*, født 22. Marts 1923. Herskabsjomfru.

a4. *Hans Schultz*, født 22. Juli 1925. Forkarl.

a5. *Ragna Schultz*, født 15. November 1926. Kokkepige.

a6. *Mariane Schultz*, født 26. Marts 1929. Blev færdig med sin Uddannelse som Barneplejerske den 1. April 1949.

a7. *Eggild Schultz*, født 31. Oktober 1931. I Købmandslære i Nissum Vareindkøbsforretning.

7. *Jens Peter Hauskov Sidelmann*, født 3. Maj 1889 i Nygaard i Gimsing, gift 11. November 1919 med Karen Kristine Faurholt Petersen, født 17. December 1897, Datter af Lærer Peder Faurholt Petersen, nu Ikast, og Kristine Mouritsen.

Jens Peter har først prøvet sig som Landmand paa Østergaard i Hemmet, men er nu bosat i Lem ved Ringkøbing og er Fabrikarbejder. 7 Børn: a1—a7:

a1. *Anna Marie Faurholt Sidelmann*, født 19. September 1920, gift 23. Juli 1944 med Aage Hørby Jørgensen, født 17. December 1919, Bogholder i Æbeltoft, Søn af Uddeler Peter Kristian Jørgensen og Maren Kristine Jensen. De har to Børn: Jørgen Sidelmann Jørgensen, født 4. April 1946, og Ellen Sidelmann Jørgensen, født 12. December 1947.

a2. *Kristian Faurholt Sidelmann*, født 12. September 1920.

a3. *Svend Faurholt Sidelmann*, født 5. April 1927.

a4. *Peter Faurholt Sidelmann*, født 6. Februar 1930.

a5. *Erik Faurholt Sidelmann*, født 6. April 1932.

a6. *Elisabeth Faurholt Sidelmann*, født 4. Maj 1936.

a7. *Vibeke Faurholt Sidelmann*, født 6. December 1941.

8. *Albert Sidelmann*, født 11. Januar 1891, gift 7. Oktober 1936 i Vor Frelsers Kirke, 9 St. Brooklyn, New York, med Mathilde Hansen, født 3. Juli 1905, Datter af Snedkermester Laurids Nielsen Hansen og Mette Jensine Jensen, som begge stammer fra Fanø og ud af Sømandsslægt, men de havde bosat sig i Bramminge, hvor Datteren er født.

Deres Bryllup stod hos Anna og Hans, og de skriver, at de havde det saa hyggeligt og rart. En Moster, en Onkel og en Kusine til Alberts Kone var med til Brylluppet. Hans sendte et Billede af alle Bryllupsgæster.

Albert har ogsaa været ved Landbruget hjemme i Nygaard i Gimsing, men tog saa en Tur over »Dammen«, kom dog atter hjem, hvor han bl. a. var Kontrolassistent i Naur og Sir. Han tog atter til New York, hvor han har boet siden. Han er ansat i en Bank. De har tre Børn: Marion Sidelmann, født 21. Oktober 1937, og Tvillingerne Laurids og Mette Sidelmann, begge opkaldt efter Bedsteforældrene i Bramminge, som jeg har hørt har taget sig en Tur til New York for at besøge dem i Storbyen; det har sikkert været deres største Oplevelse.

c. *Ane Marie Sidelmann*, født 23. September 1842, død 10. Maj 1905, gift 11. November 1870 med Jens Hjortkjær Christensen, født 3. Juli 1833 i Mellem Hjortkjær, død den 9. April 1904, Søn af Christen Hjortkjær Christensen og Kirsten Nielsdatter Houls.

Gaarden har oprindelig været een Gaard, men i det 17. Aarhundrede deltes den i tre: Sønder-, Mellem- og Nørre Hjortkjær. Baade Sønder- og Nørre Hjortkjær kom ind under Rammegaard, men Mellem Hjortkjær var i 1683 en Selvejergaard:

Anne Marie Sidelmann

Jens Hjortkjær

det vil sige, den tilhørte en bestemt Bondeslægt; thi dengang var en Gaard mere Slægtseje end Enkeltmandseje, idet den tilfældige Besidder af Gaarden ikke maatte sælge den til Medlemmer uden for Slægten, hvis nogen af dem ønskede at besidde den.

I 1737 boede der paa Mellem Hjortkjær en gammel Mand, som vist nok er født paa Gaarden, Christen Meldhjortkjær (1672—1742). Han er Stamfader til Slægten »Hjortkjær«, og siden er Gaarden gaaet fra Far til Søn lige til vore Dage.

Ane Marie og Jens Hjortkjær havde 7 Børn: 1—7:

1. *Christen Hjortkjær*, født 28. December 1871, død 15. August 1934 som Direktør for Tømmer- og Foderstoffirma »Hjortkjær & Co« i Aars, gift 12. Oktober 1906 i Dybe med Laura Bechgaard, født 27. Oktober 1875 i Søndergaard i Dybe, Datter af Jens Christen Bechgaard og Pouline Christiane Madsen fra Ertbjerg i Dybe. (Hardsyssel Aarb. 1935).

Christen Hjortkjær lærte Handelen i Lemvig og drev selv Forretning der i Aarene 1898—1905; da overtog han Brødrene Hestbechs Forretning i Aars og omdannede den til ovennævnte Firma.

Et Aalborg-Blad skrev bl. a. om ham i Anledning af hans Død: »Direktør Hjortkjær nød i særlig Grad sine Kunders Tilid, og han var en Mand, hvis Ord man fuldt kunde stole paa. Selv var han med i sin Forretning fra Morgen til Aften. Ligeledes var han i Ordets bedste Betydning en god Arbejdsgiver, der altid har staaet i et sjældent godt Forhold til sit Personale«.

Direktør Hjortkjær har været Formand for Elektricitetsværk, for Sogneraadet 1918—21, Medlem af Menighedsraad og Provstiudvalg, af Skoledirektion, siddet i Bestyrelse for Aalborg Foderstof-Import, Hobro Tømmerhandel og A/S Poul Andersens Tømmerhandel i Holstebro.

I Ægteskabet er der 4 Børn, alle født i Aars: a1—a4:

a1. *Anna Marie Hjortkjær*, født 15. Oktober 1907, gift 8. December 1929 i Aars med Jacob Kjeldsen, født 29. Januar 1902 i Borum ved Mundelstrup, Direktør i A/S Chr. C. Hjortkjær & Co., Aars. De har to Børn: Jørgen Hjortkjær Kjeldsen, født 9. Juli 1938, og Karen Hjortkjær Kjeldsen, født 16. August 1948.

a2. *Inga Hjortkjær*, født 5. Juli 1909, gift 26. Juni 1937 i Haderslev gl. Kirke, med Kaj Løwig Larsen, født 29. November 1903 paa Frederiksberg, Overdyrlæge i Aars. De har fire Børn, tre født i Aars: Hans Løwig, født 16. April 1938 i Aarhus, Niels Løwig, født 7. April 1939, Lisbeth Løwig, født 30. August 1943, og Dorthe Løwig, født 20. Oktober 1944.

a3. *Poul Christian Hjortkjær*, født 5. Marts 1915, gift 10. Maj 1940 med Kirsten Elisabeth Saxtorph Kuhlman, født 16. December 1918, Ingeniør, Kontorchef ved de danske Privatbaners Kontor i København. To Børn: Christian Kuhlman, født 21. Februar 1944 og Rolf Kuhlman, født 23. Oktober 1946.

a4. *Jens Bechgaard Hjortkjær*, født 3. Januar 1919, gift 21. August 1943 med Grethe Willumsen, født 1. Januar 1921. Han er Bogholder ved Trælastfirma Kiær, København; bor i Søllerød.

2. *Lauge Sidelmann Hjortkjær*, født 8. Juni 1874, gift med Jenny Cathrine Christensen, Datter af Gaardejer og Købmand Christen Christensen, Dybe Kirkegaard, en Broder til Jens Hjortkjær, og Hustru Anna Kirk fra Lem Kirkegaard i Nr. Lem.

Lauge Hjortkjær har været paa Testrup Højskole 1899—1900, Ejer af Dybe Kirkegaard fra 1903, Formand i »Skodborg-Vandfuld Herreders Brandforsikring for Løsøre«, Næst-

formand i Lemvig Bank, Sogneraadsformand i 4 Aar og Medlem af Dybe Sogneraad i 12 Aar. 9 Børn: a1—a9:

a1. *Evald Hjortkjær*, født 17. Marts 1904, Gaardejer i Bromsgaard, Dybe, gift 11. November 1932 med Ellen Margrethe Borup, født 27. Maj 1909 i Vester Kvistgaard, Vandborg. 3 Børn: Erik, født 12. Februar 1934, Gerda, født 12. Juni 1936 og Lauge, født 12. Juni 1939.

a2. *Jens Hjortkjær*, født 14. September 1905, Gaardejer af Grobsgaard, Dybe, gift 25. Oktober 1940 med Marie Kastberg Mathiasen fra Vester Flansmose i Dybe, født 21. Oktober 1917 i Nr. Nisum, Datter af Gaardejer Peder Kastbjerg Mathiasen.

Jens Hjortkjær blev Ejer af Flansmose 1. Oktober 1937 og har været paa Ladelund Landbrugsskole. Gaarden stammer fra 1600. En Søn: Ove, født 17. Juni 1944.

a3. *Gunnar Hjortkjær*, født 4. Oktober 1906, Bogholder ved Sabroe, Aarhus, gift 19. September 1944 med Marie Jespersen, født 3. Oktober 1913 i Fredericia. En Datter: Lisbeth, født 29. Januar 1947.

a4. *Johan Hjortkjær*, født 21. December 1907, Gaardejer i Øster Damgaard, Nørre Nisum, gift 30. April 1939 med Laura Madsen, født 9. April 1915 i Bøvling. Ingen Børn.

a5. *Vagn Hjortkjær*, født 30. Januar 1909, Ejer af Dybe Kirkegaard fra 1948, ugift.

a6. *Viggo Hjortkjær*, født 11. Juli 1910, Ejer af Gaarden Fjord i Bøvling, gift 28. Oktober 1941 med Anna Christensen, født 3. Maj 1917 i Stamphøj, Dybe. Børn: Niels, født 9. Juli 1946 og Tage, født 14. Marts 1948.

a7. *Georg Hjortkjær*, født 27. December 1911, Gaardejer af Ammitsbøl, Ødsted pr. Vejle, gift 4. November 1939 med Gerda Esther Kristensen, født 9. August 1916, Datter af Niels og Laurikke Kristensen, Egom, Assendrup. To Børn: Inga, født 5. April 1940, og Bodil, født 9. April 1944.

a8. *Niels Hjortkjær*, født 17. November 1913, Ejer af Vestergaard i Ramme, gift 2. Maj 1946 med Valborg Kathrine Kristensen, født 20. Maj 1923 i Vestergaard, Ramme. To Børn: Jørgen, født 13. Januar 1947 og Holger, født 4. Januar 1949.

a9. *Anna Hjortkjær*, født 5. Februar 1916, ugift, er i Kirkegaard.

3. *Jens Peter Hjortkjær*, født 26. August 1876, gift 12. Oktober 1905 med Mathilde Kirstine Bech, født 24. Oktober 1882, Datter af Poul Christian Bech og Christiane Agger Jøssen fra Vejling i Dybe.

Peder Hjortkjær har været paa Testrup Højskole 1896—97,

Dalum Landbrugsskole 1901—02, har siddet i Sogneraad i 4 Aar, Formand for forskellige Foreninger for »Belgisk Hesteavl i Jylland«. Den 1. Juni 1904 overtog Peter Hjortkjær Fødegården, i 1926 tilkøbtes Nørre Hjortkjær, men i 1926 er der til to selvstændige Ejendomme frasolgt Jord, saa Hjortkjær er stadig paa omtrent samme Størrelse. Den stammer helt tilbage til 1600, og man mener, at 5 Generationer af Slægten har ejet Hjortkjær.

I Ægteskabet er der 6 Børn: a1—a6:

a1. *Svend Hjortkjær*, født 27. August 1906, gift 28. December 1933 i Bøvling Kirke med Agnethe Rendtorff, født 28. August 1912.

a2: *Rigmor Hjortkjær*, født 2. April 1908, gift 6. Januar 1929 i Skive Kirke med Magnus Østergaard, født 27. April 1904.

a3. *Asta Hjortkjær*, født 10. Oktober 1911, gift 12. Juli 1942 i Herning Kirke med Asger Nielsen, født 4. Maj 1905.

a4. *Mary Hjortkjær*, født 10. Oktober 1916, gift 23. September 1943 i Ramme Kirke med Oluf Jørgensen, født 4. Juli 1902.

a5. *Jens Hjortkjær*, født 22. Juni 1914, gift 6. Maj 1943 i Lemvig Valgmenighedskirke med Ellen Kildegaard, født 3. Juli 1919.

a6. *Nanna Hjortkjær*, født 17. April 1921, gift i Ramme Kirke 13. Juni 1943 med Kresten Høgsberg Kristensen, født 6. Juli 1916.

4. *Kirsten Hjortkjær*, født 16. December 1878, død 6. Maj 1884.

5. *Maren Hjortkjær*, født 11. Marts 1881, har i mange Aar været Husbestyrerinde for sin Broder Hans Hjortkjær i Brabrand, før han blev gift, senere havde Maren Hjortkjær et Pensionat i Aarhus, og den 7. Januar 1947 blev hun gift med Rasmus Nielsen Porse, født 6. Juli 1876 i Gaarden Porskjær i Galten Sogn ved Aarhus.

Rasmus Porse har ejet Gaarden Harlevholm i Harlev Sogn ved Aarhus, men afstod den til sin Datter og Svigersøn for nogle Aar siden, selv er han nu Kreditforeningsrepræsentant. De bor i Axelhus, Harlev.

6. *Hans Christensen Hjortkjær*, født 15. Oktober 1883, gift 20. August 1924 med Anna Sunneva Bartholdy Møller, født 11. Januar 1897, Datter af Axel Johannes Bartholdy Møller, Præst i Brabrand, og Hustru Frederikke Dorthea Sørensen.

Hans Hjortkjærs Kone er født i Tulstrup ved Ry Station,

hvor hendes Fader den Gang var Præst, senere i Onsbjerg paa Samsø og sidst i Brabrand, men bor nu i København. Han er den sidste i denne Slægt af en Præstekæde paa 13 Led, som naar helt tilbage til Reformationen. Fru Hans Hjortkjærs Moder var Præstedatter fra Færøerne. Fru Hjortkjær var i sine unge Dage Kontorist ved Statsbanerne og har været paa Skoleophold i Belgien og paa Askov Højskole.

Som ung Mand stod Hans Hjortkjær sammen med den senere Handelsminister Villemoes i Handelslære hos L. B. Bechgaard i Lemvig. Derefter var han paa Askov Højskole bl. a. sammen med Politikerne Bertel Dahlggaard og Knud Kristensen. 1908 blev han Købmand i Grenaa, 1915—26 Direktør for Brabrand Trælasthandel, derefter Repræsentant i Roskilde til 1929, hvorefter han drev Købmandsforretning til 1931 i Hillerød, siden har han været Bogholder i Direktoratet for Statens Sindssygevesen. To Børn: a1—a2:

Maren Sidelmann og Lærer Markus Skov

a1. *Thorkild Hjortkjær*, født 19. November 1924 i Aarhus, Student fra Frederiksberg Gymnasium 1943, nu stud. polit.

a2. *Lisbeth Hjortkjær*, født 18. Marts 1926 i Aarhus, Student 1944, gift 1947 med Prokorist Axel Folker, København, Medindehaver af Klichéfirmaet »Folker og Søn«. En Søn: Henrik Folker, født 27. Marts 1948.

7. *Kirsten Hjortkjær*, født 11. Juli 1887, død 24. August 1891.

d. *Maren Sidelmann*, født 2. Februar 1845, død 27. Marts 1880 i Dybe Skole, gift 18. Oktober 1867 med Skolelærer Ole Markus Skov (Madsen), født 5. Marts 1841 i Ertbjerg, Dybe, død 15. December 1929 i København. (Se: »Hardsyssel Aarbog« 1935).

Lærer Skov er dimitteret fra Blaagaard Seminarium 27. Juni 1864, Privatlærer i St. Pugholm i Dybe, Lærer i Hodsgager, i Ferring og sidst ved Dybe Skole til 1885, da Lærer

Skov paa Grund af »Præstesyge« tog Afsked med Skolevæsenet og nedsatte sig som Smørgrosserer i København.

Tante Sophie skrev om dem: »Maren er forlovet med Seminarist Schov, som nu er kaldet til Lærer i Hodsager, gid alt maa blive til sand Lykke for dem, vi kender ham jo ikke. . . Maren tog sig godt ud i sin simple Brudedragt, og Schou var særdeles net som Brudgom. Vi levede godt, som det sig bør ved en saadan Lejlighed. Ungdommen fik dem en Dans nok saa gemytlig«.

Lærer Skov blev gift 2. Gang 18. Juni 1882 med Lærerinden ved Dybe Skole, Ane Margrethe Nørby, Datter af Lærer Nørby i Hygum.

I første Ægteskab er der 5 Børn, hvoraf de 4 første er født i Ferring Skole, medens det femte Barn er født i Dybe: 1—5:

1. *Karen Marie Skov*, født 30. Juli 1869. Ugift, uddannet som Lærerinde og i flere Aar ansat ved Gregersens Skole, H. C. Ørstedesvej, senere uddannet som Husholdningslærerinde paa Valdegaards Husholdningsskole i Gentofte og efter den første Verdenskrig Forstanderinde for Frk. Skovs Husholdningsskole i Skindergade, København.

2. *Lave Sidelmann Skov*, født 15. Oktober 1871, død 11. September 1938 og ligger begravet paa Bispebjerg Kirkegaard, gift 11. November 1911 i København med Ellen Lund, født 31. December 1886, Datter af Grosserer, Direktør Børge Lund (Lund & Lawentx). Lave Skov har været Eneforhandler for Danmark af Torske-Levertran-Emulsion »Herosan«. De har 3 Børn: a1—a3:

a1. *Knud Sidelmann Skov*, født 15. Januar 1913 i København, gift med Inge Rømeling, født 15. Januar 1920, Datter af Direktør Henry V. Rømeling og Agnes Andersen. De har 2 Børn: Mette, født 8. August 1943 og Tine Skov, født 11. Marts 1946.

a2. *Erik Sidelmann Skov*, født 4. December 1917, Ingeniør ved Flyvevæsenet: S. A. S., Stockholm, gift med Tytten Lassen, Datter af Grosserer Kaj Lassen, Vedbæk, og Emmy, en svensk Dame. Ingen Børn.

a3. *Grethe Skov*, født 8. Novbr. 1919, gift med Arkitekt Erik Dyssel, født 27. Marts 1918, Søn af Læge Ludvig Dyssel og Karen Bull. En Datter: Benedicte Dyssel, født 2. Oktober 1943.

3. *Johanne Marie Skov*, født 13. April 1874, gift i København 10. November 1906 med Læge Johannes Frederik Valdemar Lomholt, født 13. Maj 1871, død 19. Marts 1928 som prak-

tiserende Læge i Karise, Student 1892, Læge 1899, Læge i Løgstrup 1900, Vikar i Skals 1902—06, Kandidat ved Kommunehospitalet i København 1905—06, da han nedsatte sig som Læge i Karise; Formand for Sundhedskommissionen 1913, Søn af Lærer M. J. Lomholt og Karen Christensen, Vøjstrup Skole, Svendborg Amt. 3 Børn i Ægteskabet: a1—a3:

a1. *Else Lomholt*, født 23. Februar 1908, gift 5. Januar 1937 med Erix Clason, født 21. August 1901, Ingeniør, Stockholm. Fire Børn: Samuel Erix Johan, født 29. Septbr. 1937, Bjørn Erix, født 10. Januar 1941, Else Catharina, født 29. Januar 1943, og Pet Erix Clason, født 13. Maj 1946.

a2. *Gjertrud Lomholt*, født 31. August 1910, Sundhedsplejerske.

a3. *Bent Sidelmann Lomholt*, født 2. Februar 1908, Kontorassistent.

4. *Olivia Kirstine Karoline Skov*, født 21. Juni 1876, død i Herning 17. Februar 1921, gift 14. Juli 1897 i København med Nicolaj Schønau Gjerløff, født 11. December 1868, Søn af Pastor Laurits Trap Gjerløff, Præst i Randlev og Bjergager, og hans anden Hustru Vilhelmine Marie Bruhn.

Nicolaj Gjerløff er Student 1887, cand. theol. 1894, Huslærer hos Justitsraad, Godsbestyrer Bøgh i Tranekjær, til han 1896 blev ansat som Bestyrer af Lensgreve Ahlefeldts Realskole paa Langeland, 1908 Skoleinspektør i Herning, død der 30. Januar 1922. Forfatter til flere historiske Læse- og Lærebøger. Otte Børn: a1—a8:

a1. *Ingrid Gjerløff*, født 23. April 1898, gift 16. Juni 1922 med Hans Christian Siersted, født 15. Februar 1893, Sognepræst i Trige. Seks Børn: Christian Nicolai, født 25. August 1923 (stud. jur.), Elisabeth, født 28. Maj 1925, Bodil, født 16. November 1927, Erik, født 26. Januar 1930, Gertrud, født 22. April 1934 og Inger Siersted, født 16. Juni 1936.

a2. *Vilhelmine Marie Gjerløff*, født 19. December 1899, Lærerinde fra Zahles Seminarium i København 1925, Tillægs-eksamen i Engelsk, Lærerinde i Westrups Realskole i Randers fra 1. August 1928, de sidste 15 Aar Lærerinde ved Frk. Kruses Skole, København.

a3. *Hakon Gjerløff*, født Maj 1901, død 1903.

a4. *Vagn Sidelmann Gjerløff*, født 13. Marts 1903, død 29. Oktober 1927.

a5. *Karen Gjerløff*, født 12. Maj 1905, gift 5. Maj 1933 med Jørgen Buus Klinge, født 9. Januar 1904, Grosserer i Randers, Søn af Magnus Klinge, Forretningsfører, og Laura Niel-

sine Cathrine Buus. Een Søn: Poul Klinge, født 5. November 1935.

a6. *Helga Gjerløff*, født 8. Februar 1907, gift 27. April 1946 med Poul Højslev Petersen, født 28. August 1904, Gros-serer i København.

a7. *Poul Gjerløff*, født 4. December 1908, Handelseksamen, Disponent, Randers, gift 23. April 1937 med Ovia Wessberg, født 19. December 1910, Datter af Stevedor(?) Niels Adolf Wessberg og Ane Kirstine. To Børn: Knud, født 24. April 1938, og Else Gjerløff, født 19. Juli 1941.

a8. *Boe Schønau Gjerløff*, født 15. November 1913, død i København 19. Maj 1947 som Forretningsmand, gift 13. Ok-tober 1940 med Tove Larsen, født 15. April 1913, Datter af Hans Axel Larsen, Korpsofficiant, og Mary Hedvig Jensen. To Børn: Vagn, født 18. Januar 1941, og Klaus Gjerløff, født 25. September 1942.

e. *Chresten Sidelmann*, født 23. Juni 1848, død 7. Novem-ber 1905, gift 11. November 1880 med Kristine Pedersen, født 2. September 1856 i Sdr. Bredahl i Gudum, død i Barselseng 29. December 1895, Datter af Peder Vinkel Stisen Pedersen i Sdr. Bredahl og Karen Pedersen.

Kristine Pedersen tjente som Stuepige i Hauskov, da hun lærte Chresten Sidelmann at kende. Han var hjemme til sit 21. Aar, tjente derefter i Dybe Kirkegaard i 11 Maaneder, hvorefter han var Dragon i Randers i 21 Maaneder uden at være hjemme paa Orlov, da den ikke var tilstrækkelig lang til, at der kunde aflægges Besøg i Ramme. Efter Soldatertiden tjente Chresten Sidelmann i 3 Aar i Vester Rammeskov; det maa være hos Jens Peder Gjelstrup. Manden døde af Tyfus og blev passet af Chresten Sidelmann under hele hans Syge-leje, uden at han blev smittet, medens den anden Karl i Gaar-den, der slet ikke turde hjælpe til med at passe den syge, blev angrebet af Sygdommen og døde.

Senere flyttede Chresten Sidelmann hen til sin barnløse Morbroder Jens Peder Hauskov i Hauskov i Gudum, hvor han var i 5 Aar, indtil han blev gift. Det var Mening, at han skulde have arvet Gaarden og Penge til. Han blev kaldt Chresten Hauskov og kaldtes saadan Resten af Livet, men da han tog en anden til Ægte end den, Familien havde udset, maatte han give Afkald paa Gaarden og nøjes med en mindre Arv. Han skal efter Sigende have sagt til sin Morbror derom: »Hvad du vil give mig i Arv, bestemmer du; men hvem der skal være min Kone, bestemmer jeg«.

Efter Folks Udsagn, der kendte ham, skal han have været en karakterfast og rettænkende Mand, altid hjælpsom mod de smaa i Samfundet.

Chresten Sidelmann købte Ørvejde 1880 af Laust Christian

Kristine Sidelmann f. Pedersen

Chresten Sidelmann

Pedersen; den solgte han 1905 og købte sig en lille Ejendom, og der døde han 3 Maaneder efter. De to mindste Drengene kom efter Moderens Død til Familien. Vinkel til sin Farbroder i Gimsing og Johannes til sin Farbroder i Øster Rammeskov.

I Orvejde er der 8 Børn: 1—8:

1. *Johanne Marie Sidelmann*, født 9. December 1882, død i Juli 1886.

2. *Ane Marie Sidelmann*, født 17. September 1884 (Tvil-ling), som ung Husbestyrerinde for sin Fader, tjente derefter som Husbestyrerinde paa en Gaard i Ejby paa Fyn og Strande Teglværk, 1908—09 Elev paa Nr. Nissum Højskole, lærte derefter Sygepleje i Skive. I 1911—14 var hun Menighedssygeplejerske i Vandborg og Ferring. Gift i 1914 med Hans Hansen, født 27. Juli 1887 i København, Søn af Forvalter Hans Hansen paa Brahesborg ved Assens og Karoline Laurensen fra Bornholm. Sin første Barndom tilbragte Hans Hansen i Honnerup ved Gelsted paa Fyn. Som 13-aarig kom han over til en Onkel og Tante i Himmelev ved Roskilde, hvor han var til efter Konfirmationen. I 6 Aar tjente han i Lundby paa

Fyn, var Soldat i Trænafdelingen i ½ Aar, tog Kursus paa Odense Husmandsskole og Borris Landbrugsskole, var saa Bestyrer for Enkefru Else Jørgensen, Galtmose i Vandborg, i ca. 1 Aar, derefter og til han blev gift, Tjenestekarl i Thagaard i Humlum. Nu blev Ægteparret Bestyrere paa Optagelseshjemmet »Seden Enggaard«, Fyn, 5 Aar senere købte de Ø. Blæsbjerg i Raasted, som de havde i 4 Aar. Herefter blev Hans Hansen Vægter ved »De forenede Vagtselskaber« i København og samtidig Bestyrer for »Mændenes Hjem« i Eskildsgade 17, men 10 Aar senere maatte Hans Hansen paa Grund af Sygdom forlade dette Arbejde og gik saa i Samarbejde med daværende Pastor Kejding i Valby om Driften af en Afholdsrestauration, hvor der udførtes kirkeligt Ungdomsarbejde. Kun i 5 Aar slog Helbredet til i dette Arbejde. Siden den Tid er Hans Hansen gaaet meget ind for Skakspil og har erobret sig en Plads i Mesterskabsrækken i »Dansk Arbejderskakklub«. Han er Stifter af »Valby-Vigerslev Skakklub« og har været dens Formand i 16 Aar.

Ægteparret har 7 Børn: a1— a7:

a1. *Ruth Sidelmann Hansen*, født 18. Februar 1915 paa Seden Enggaard ved Odense, uddannet som Tilskærer, nu Indehaver af en Kjoleforretning i København, gift 10. December 1935 med Bladtegner Orla Jørgen Gettermann, født 11. Juli 1912, uddannet som Zinktrykker, men kunde ikke taale Arbejdet, men da han havde Anlæg for Tegning, gav han sig saa til at tegne for forskellige Blade; hans Speciale er humoristiske Tegninger, Søn af Viktualiehandler Jørgen Gettermann og Olga Anna Mathilde Petersen i København. De har to Børn: Jørgen, født 12. November 1938, og Palle Gettermann, født 17. Februar 1946.

a2. *Esther Sidelmann Hansen*, født 14. Juli 1916 i Ø. Blæsbjerg i Raasted, Husassistent i 8 Aar hos Restauratør Agerup, Tivoli, 1945 Vikar i Regnskabskontoret Københavns Sporveje, 1946 fastansat i Bogholderiet A/S Zeuthen og Aagaard, Toldbodvej 6, København, gift 22. August 1944 med Lønningsbogholder Harald Ferdinand Nielsen, født 8. Maj 1908, Realskoleeksamen 1925, hvorefter han fik Ansættelse paa A/S Frederiksberg Metalvarefabrik; har gennemgaaet et 6 Aars Kursus i Handelslære, Bogholderi og Sprog, Søn af Kontrolkusk Peter Ferdinand Nielsen og Hustru, Bogbinderske Clara Christiansen, København.

a3. *Astrid Sidelmann Hansen*, født 14. September 1917 i Raasted, gift med Værkfører Svend Johansen, født 5. Juli

1906. Søn af Restauratør Niels Johansen og Johanne Johansen, København.

a4. *Elisabeth Lyster Hansen*, født 9. Marts 1919 i Raasted, gift 2. September 1939 med Chauffør Kristian Blæsbjerg-Madsen, født 12. Januar 1912 i St. Blæsbjerg i Raasted, Søn af Gmd. Jens Peder Blæsbjerg-Madsen og Anna Marie Clausen i »Skelbækken«?, Raasted.

De har 4 Børn, alle født i Raasted: Arne, født 10. Februar 1940, Svend Erik, født 29. Oktober 1941, Sonja Marie, født 5. Maj 1943, og Anni Lysther Blæsbjerg-Madsen, født 10. Maj 1949.

a5. *Kristine Sidelmann Hansen*, født 8. Juni 1920 i Raasted. Ekspeditrice før hun blev gift den 14. November 1942 med Maskinarbejder Poul Frederiksen, født 10. Marts 1916 i Lille Skendsved, i 3 Aar egen Maskinforretning, er nu Chauffør i København. Søn af Gmd. Lars Peder Frederiksen, »Kratgaard« i Lille Skendsved, nu i Højelse, og Alberta Boline Petersen. De har 4 Børn, født i København: Vagn Fen, født 14. Marts 1943, Kjeld, født 30. April 1944, Preben, født 26. Juli 1946, og Birgit Frederiksen, født 5. November 1947.

a6. *Agnethe Sidelmann Hansen*, født 20. November 1922 i København, Ekspeditrice i København.

a7. *Grethe Sidelmann Hansen*, født 3. Februar 1928 i København. Hun har i mange Aar været Ekspeditrice i Skotøjsforretningen »City« paa Strøget i København, er nu i England som Husassistent paa et Kollegium, men foruden at passe Husgerningen gaar hun til Undervisning i Sprog m. m. paa Skolen.

3. *Jens Peder Sidelmann*, født 17. September 1884 (Tvilning), gift 1. Gang 26. Juli 1914 med Louise Sofie Jensen, født 31. Januar 1893, død efter en Operation 27. August 1929, Mejerske, Datter af Husmand Niels Jensen og Nielsine Sørensen, Sejling ved Silkeborg, gift 2. Gang 2. Februar 1936 med sin Husbestyrerinde Petra Østerby, født 14. Marts 1893, Datter af Gaardejer Peder Volder Østerby og Benned Østerby, Mellem Raunsbæk i Lomborg ved Lemvig.

Jens Peder er Landmand og har tjent forskellige Steder, bl. a. i Pasgaard i Hjerm. Han skrev til mig: »Jeg modtog dit Brev for nogle Dage siden, det var skønt at høre fra dig. Mine Tanker gik mange Aar tilbage, til den Tid, vi var unge, og jeg kom i eders Hjem i Naur. Der havde jeg mange skønne Timer. . . Jeg beundrer dit Arbejde, Andreas, og din Energi med

at faa udredet vor Stamtavle. Det er jo et godt og mægtigt Arbejde og en stor Bekostning. . «

Den 1. April 1913 overtog Jens Peder Ny Mølle i Fabjerg, og der har Familien boet til 15. November 1948, da Gaarden blev solgt til Anton Tang. Saa købte Jens Peder Smedslund, en lille Ejendom paa 3 Td. Ld. ved Lemvig-Struer Landevej; »der er ikke mere, end vi kan passe«.

I første Ægteskab er der 6 Børn, i andet ingen: a1— a6:

a1. *Kristian Sidelmann*, født 27. Maj 1915, gift 23. Juli 1944 med *Elly Marie Søndergaard*, født 2. December 1924. Datter af *Niels Peder Søndergaard* og *Else Andreasen*. Ellys Fader var i sine unge Dage Murermester i Struer, derefter i en lang Aarrække Gaardejer, først af Nygaard i Ørnhøj, saa af Dalsgaard i Haderup og sidst af Stenumgaard i Raasted ved Vemb, til han 1943 købte en Villa i Holstebro. Hans Kone stammer fra Nr. Grønkjær, Flynder pr. Bækmarksbro, en Hedegaard, som hendes Forældre drev frem, saa de fik Landboforeningens store Sølvbæger for Landboflid og Dygtighed.

Kristian Sidelmann arbejdede til sit 18. Aar ved Landbruget hjemme i Fabjerg, tjente derefter en Tid hos Lauge Sidelmann, Bramdrup ved Kolding. Efter et Ulykkestilfælde i Fabjerg Bageri hos sin Farbroder Vinkel Sidelmann gennemgik han en meget lang og farlig Tid paa Hospitalet, hvor han beskrives af en af sine Sygeplejersker som en enestaaende taalmodig og flink Patient, som hun aldrig siden har kunnet glemme, skønt tusindvis af Patienter er blevet plejet af hende siden. Jeg kender hende, og hun har selv fortalt mig om Kristian som Patient paa Lemvig Sygehus.

Derefter læste Kristian til Lærer og dimiteredes fra Nisum Seminarium i 1939. Siden har han uddannet sig videre med at tage Sløjdlærereksamen fra Dansk Sløjdlærerskole og ved at gennemgaa flere Aarskursus i forskellige Fag som Praktik, Matematik, Fysik, Geografi, Samfundslære, Religion og Engelsk paa Danmarks Lærerhøjskole. En Uddannelse, som kun faa har Energi nok til at gennemføre, og det ved Siden af, at han passede sit Arbejde med at undervise som Vikar forskellige Steder.

1939—40 Aarsvikar i Førstelærerembedet ved Klovby Skole ved Kalundborg, fra 1941—42 løs Vikar i Taarnby og København, og 1942 ansat ved Frederiksberg kommunale Skolevæsen. Ved Siden af Arbejdet i Børneskolen har han været med til at uddanne Seminarieelever fra K. F. U. M.s Seminarium i Praktik og undervist paa Frederiksberg kommunale Fort-

sættelseskursus. Ikke nok med det, men Kristian har med Held arbejdet for Forbindelse og Samarbejde mellem Hjem og Skole og er meget interesseret i socialt Arbejde. Fra 1946 har han været Medarbejder ved Københavns Understøttelsesforening. Og dog har Kristian foretaget Arkivstudier for mig, mon der er nogen indenfor Familiens Kreds, der har sin Dag mere optaget end netop Kristian Sidelmann?

I Ægteskabet er der en Dreng: Peder Sidelmann, født 3. Juli 1948 i København.

a2. *Ingeborg Sidelmann*, født 29. August 1916, gift 23. December 1939 med Carl Falberg, født 1. August 1916, Søn af Sadelmager og Møbelhandler Frans Konrad Falberg og Laura Christine Jørgensen, bor i Sindal, Jylland.

Efter sin Konfirmation kom Ingeborg ud at tjene flere Steder i Jylland, en Tid styrede hun Huset for sin Fader, mens han var Enkemand, derefter rejste hun til København, hvor hun i mange Aar har været Blomsterekspeditrice.

Hendes Mand sejlede før og under den første Del af Krigen som Kok, tog saa en Tid tilfældigt Arbejde paa Land, men er nu Banearbejder.

a3. *Kirstine Sidelmann*, født 23. December 1917, gift 23. Juli 1944 med Børge Vilhelm Jensen, Søn af Maskinarbejder Valdemar Jensen og Olivia Schack.

Kirstine var kun 14 Aar, da hun kom ud at tjene i Huset forskellige Steder paa Hjemegnen, 18 Aar gl. rejste hun til København, hvor hun arbejdede i forskellige Virksomheder for endelig at gaa tilbage til Arbejdet i Husgerningen. I flere Aar var hun i Huset hos en Grossererfamilie. Hun har altid været hjælpsom og derfor afholdt af sin Omgangskreds. Hendes og Broderens Bryllup blev, trods mange Vanskeligheder foraarsaget af Krigen, fejret som et stort og festligt Dobbeltbryllup i Barndomshjemmet i Nymølle, Fabjerg.

Børge Vilhelm Jensen kom efter Mellemskoleeksamen i Lære som ~~Typograf~~ ^{Typograf}, aflagde i 1937 Svendep prøve med Udmærkelse og arbejdede i en Del Aar som Svend. Kort Tid før sit Bryllup blev han af Tyskerne sat i Vestre Fængsel for illegal Bladtrykning, men blev løsladt efter 1 Maanedes Forløb. I 1945 startede han egen Virksomhed under Navnet »Jensen og Knudsens Bogtrykkeri«. Han er politisk interesseret og er virksom Leder af Ungdommens Opdragelse gennem Idræt. Selv er han ivrig Idrætsudøver med Svømning som hobby. Han var Danmarksmester i Udspring i Aarene 1936—37—38.

De har en Søn: Henning Sidelmann Jensen, født 14. Marts 1947 i København.

a4. *Niels Sidelmann*, født 14. April 1922, død 12. August 1922.

a5. *Rigmor Sidelmann*, født 12. Juli 1923, død 19. September samme Aar.

a6. *Niels Sidelmann*, født 10. September 1926, død 31. December samme Aar.

4. *Johanne Marie Sidelmann*, født 4. Februar 1886, gift 4. Maj 1915 med Gaardejer Niels Martinus Maarbjerg, født 16. Januar 1887, Søn af Thomas Maarbjerg og Hustru, Gl. Raasted, paa 80 Td. Ld., som han overtog i 1913, men af Jorden er 20 Td. Ld. beplantet. Martinus har været paa Haslev Højskole, Medlem af Sogneraadet, har siddet i Bestyrelsen for Mejeri og Brugsforening. En Søn overtog Gaarden, som er over 200 Aar gl., 1949, og de flyttede til Østergade i Holstebro. De har 6 Børn: a1— a6:

a1. *Gudrun Sidelmann Maarbjerg*, født 1916, gift 16. April 1939 med Erik Nielsen, Maler og bor i København. 3 Børn: Hanne Nielsen, født 9. Februar 1940 og Tvillinger: Ingrid og Kurt Nielsen, født 15. Januar 1943. Faderen er Søn af Gartner Kristian Nielsen og Johanne.

a2. *Margrethe Sidelmann Maarbjerg*, født 1917, gift med Landmand Oskar Andersen; de to har overtaget Gl. Raasted, Søn af Kresten og Marie Andersen. Ect Barn: Estrid Andersen, født i Juli 1948.

a3. *Thomas Sidelmann Maarbjerg*, født 1918, Landmand.

a4. *Kristian Sidelmann Maarbjerg*, født 1920, gift 3. April 1949 med Edith Barslund, født 29. Juli 1928, Datter af Marius Kristian Nielsen Barslund og Anna Lundby i Kongsgaard, Hjerm. De to unge bor i Raasted.

a5. *Johannes Sidelmann Maarbjerg*, født 1922, ugift. Landmand.

a6. *Mathilde Sidelmann Maarbjerg*, født 1924, gift 1946 med Peder Huldahl Larsen, Landmand i Øster Brandsgaard ved Vemb, Søn af Laurids og Karen Marie Larsen i Raasted. En Datter: Karen Marie Larsen, født i November 1947.

5. *Lauge Sidelmann*, født 4. Maj 1889, død i Oktober 1900.

6. *Peder Kornelius Sidelmann*, født 6. Juni 1891, gift 1. Gang 14. November 1920 med Agnes Mathilde Poulsen, født 13. Januar 1893 i Fabjerg Sdr. Skole, død 17. Marts 1929 i Femhøj i Raasted, Datter af Lærer Anders Poulsen og Johanne Jensen, gift 2. Gang 10. Marts 1939 med Margrethe Thomsen,

født 18. Februar 1906, Datter af Thommas Thomas og Petrine Thomsen, Hvolby i Raasted pr. Vemb.

Peder Kornelius er Landmand og købte i 1920 Vester Femhøj i Raasted, en Gaard paa 100 Td. Ld., hvoraf 30 Td. Ld. er Hede og Plantage. 3 Børn: a1—a3:

a1. *Harald Sidelmann*, født 27. November 1921. Landmand.

a2. *Astrid Sidelmann*, født 29. Juni 1924, Husassistent, bl. a. i Norge.

a3. *Kristian Sidelmann*, født 13. Oktober 1927, død 8. Februar 1929.

7. *Peder Vinkel Sidelmann*, født 8. December 1893, gift 1. Gang 14. Maj 1922 med Sygeplejerske Agnes Kirstine Looft, født 16. Februar 1893, død 14. Februar 1933, Datter af Pastor Konrad Christian Viggo Looft og hans anden Kone Anni Birgitte Magdalene Jensen; gift 2. Gang 3. November 1935 med Sygeplejerske og Økonoma ved Lemvig Epidemisygehus, Frederikke Sofie Lentz, født 14. August 1893, Datter af Husmand Kristian Lentz, Øster Hjermitslev, Tolstrup Sogn, Vendsyssel.

Vinkel Sidelmann er opfødt hos sin Farbroder i Gimsing og tjente forskellige Steder ved Landbruget i sine unge Dage, var et Aar Bestyrer for Karen Bjerre i Nissumgaard og i tre Aar for Frk. Karen Marie Jensen, Lem Møllegaard ved Lemvig. I Aarene 1922—1946 var Vinkel Bager i Fabjerg, men købte saa Hestehandler Mølbjergs Villa ved Struer, hvor han startede Fabrikation af Is: »Kilborg Is«.

Der er 3 Børn i første og to i andet Ægteskab: a1—a5:

a1. *Magda Sidelmann*, født 1. December 1923, gift 2. Oktober 1946 med Tømrermester Jens Haderup Christensen i Rønbjerg, Søn af Elias Christensen, Moderen død. Et Barn: Peder Sidelmann Christensen, født 31. Juli 1947.

a2. *Viggo Looft Sidelmann*, født 12. August 1925, død 8. Februar 1926.

a3. *Aage Sidelmann*, født 30. Oktober 1928. Bagervend.

a4. *Kirsten Sidelmann*, født 8. November 1936.

a5. *Orla Lentz Sidelmann*, født 6. November 1939.

8. *Johannes Sidelmann*, født 24. December 1895, gift 6. April 1923 med Marie Kirstine Jensen, født 11. Juni 1898, Datter af Niels Jensen og Else Jensen i S. Borum, Nr. Nissum.

Johannes er opvokset i Øster Rammeskov og er Landmand. I Foraaret 1923 købte han Vestergaard i Nr. Nissum paa ca.

42 Td. Ld. De har kun eet Barn: Niels Sidelmann, født 31. Januar 1925, Landmand.

C. *Regise Sophie Sidelmann*, født i Guldager Præstegaard 29. November 1806, hjemmedøbt; Fadderne: Madam Kirkeby fra Bryndum (Præstekone), Provst Sidelmann (Sneum og Tjæreborg), Schou fra Varde, Jomfru Dørke og Jomfru Sættrup fra Hjerting, død 15. Januar 1817.

D. *Iver Olesen Sidelmann*. (Se IX Side 86).

E. *Hansine Severine Sidelmann* er født 9. Juli 1810, død i Holstebro 30. Juli 1877, gift 16. Januar 1844 med Laurits Arrøe, født 27. Maj 1807 paa Aagaardsholm i Salling, død 16. Juli 1881 i Holstebro.

Hansines Vaccinationsattest udviser, at hun er vaccineret 11 Aar gl. i Holstebro og boende der. Hun har maaske haft Ophold i Holstebro hos sin Faster, da Hjemmet i Guldager i 1820 blev opløst. Hun har været Husbestyrerinde for sine to Brødre, antageligt da de var Forpagtere af Aaberg, og senere Husbestyrerinde hos Laurits Arrøe paa Bladbjerg i Mejrup.

Af Tantes Dagbog fremgaar det tydeligt, at ingen stod Tante Sophie nærmere end Arrøes og deres Datter Cathrine. De er ofte paa Besøg i Lemvig, særlig Cathrine, og der er livlig Brevveksling mellem Lemvig og Familien i Bladbjerg. Cathrine lader til at være godt kendt i Lemvig, hun er i alt Fald ofte paa Besøg forskellige Steder i Byen, enten ene eller sammen med Tante Sophie.

Slægten Arrøe kan føres tilbage til en Guldsmed i Malmø ca. 1560, og man mener, at Slægten længe før er indvandret fra Skotland.

Tante skriver i Anledning af Hansines Død: »Min kjære Søster, Hansine Severine Arrøe, besøgte os sidste Gang 14 Dage før Juulen og gav mig det Løfte, at hun vilde komme igen, saasnart hun igen syntes at kunne forlade sin Mand og Hjemmet, jeg anede ikke, at hun saa snart skulde kastes paa Sygeleje, hvorfra hun ikke mere rejste sig. Efter Moders Død var jeg fire Gange i Holstebro, som jeg hvergang troede for at sige hende det sidste Farvel. Jeg kunde ikke blive der stadig, fordi Anton Nygaard var kommet her i Huset, da han fik en fri Plads i Realskolen, men da Ferien kom, og han tog hjem til sin Moder, rejste jeg igen til Holstebro og tilbragte de sidste tunge Dage ved min eneste tilbageblevne Søsters Sygeleje. Det var trange Tider for hendes Mand og eneste Datter, men hun havde sin trofaste Ægtefælle til at dele Byrden, og ufor-

glemmelig vil det være, hvad Cornelius var for os alle, og i Særdeleshed for den stakkels Sine, som ved hans Hjælp blev ydet en saa mageløs omhyggelig og kærlig Pleje. Hun omskiftede Tiden med Evigheden ved en blid og rolig Søvn om Morgenen Kl. 6«.

De ligger begge begravet paa Holstebro Kirkegaard. I Ægteskabet var der to Piger, hvoraf den ene døde kun 1 Aar gl. Den anden Datter hed:

Ane Cathrine Arrøe, født 24. August 1846, død 11. Januar 1915, gift 19. November 1896 med Cornelius Lauritzen, født 4. August 1845 paa Resenborg ved Struer, død 2. Marts 1939 i Holstebro, Søn af Proprietær Lauritz Lauritzen og Charlotte Lucie Eyndhoven, der er af den hollandske Slægt, som slog sig ned i Holstebro. Hendes Far var Gæstgiver, men havde været Kedelfører og Kobbersmed. Hendes Søster, Cornelia, blev gift med en anden hollandsk Kedelfører, Wouter Teuwens, Ejer af Lægaard Mølle, og som hørte til Oldemors kære Bekendtskabskreds.

Resenborg var dengang paa 167 Td. Ld., en smuk og herskabelig Gaard med gode, velholdte og grundmurede Bygninger. I 1871 købte Cornelius Lauritzen Øster Tang i Gudum, som han lagde Gaarden »Borg« til, saa den blev paa 130 Td. Ld. Den solgte han i 1875 og overtog Brænderigaarden i Holstebro efter sin Fader, der havde overtaget den efter sin Svigerfader, Hollænderen P. Eyndhoven. I 1860'erne blev der daglig tilvirket 600 Potter 8 % Brændevin, som afsattes i Byen og Omegnen, og 275 Pd. Gær, som især gik til England. (Se Aldal: »Holstebros Historie«).

Hvornaar Cornelius Lauritzen solgte Brænderigaarden, ved jeg ikke, men sine sidste Aar levede han som Partikulier paa Struervej, hvor jeg har besøgt ham et Par Gange. De havde ingen Børn.

F. *Laurits Peter Sidelmann*, født 11. Juni 1813, død 4. Februar 1844 som Forpagter af Aaberg.

G. *Regise Sophie Christiane Sidelmann*, født 10. Oktober 1818, død 14. Juli 1896 som Modehandlerinde i Lemvig. Baade hun, Moderen og Søster Ane Nielsen ligger begravet paa Lemvig Kirkegaard.

Med sin Modehandel hjalp hun, senere ogsaa Søsteren Ane, med til at holde det lille Hjem oppe. Efter Lærer Nygaards Død kom Faster Maren ogsaa til at bo der, og hun fortsatte Forretningen efter Tante Sophies Død. Det lille Hjem har væ-

ret Samingssted for mange af Slægten gennem Aarene, og det ses ogsaa af Tantes Dagbog.

Hr. Chr. Nislev Olesen, fhv. Aamtsraadsmedlem og Sparekassedirektør i Lemvig, og som stammer fra Gudumkloster, skrev til mig engang om Tante Sophie: »Tante Sofie, som vi kaldte hende, var en højtbegavet Kvinde, der forstod at faa

Regise Sophie Sidelmann

noget ud af Tilværelsen, trods de smaa Forhold i Smaakøbstaden. Jeg kan særlig paaskønne hendes Indignation over Søstersønnen Peder Nielsens Kniben ud under Krigen med hans Stillingsmand. Tante Sofie var min Gudmoder, og vi kom ikke saa sjældent til hende. Hun var altid god imod os 3 Drengene fra det gamle Hjem«.

Tante Sofies Dagbog, som jeg ret ofte har citeret, omfatter kun Aarene 1863 til 1865, men er meget interessant Læsning. Man faar meget at vide om Familien

og Forholdene, særlig i Lemvig i disse Tider. Hun begynder Dagbogen 1. Januar 1863 og skriver som Indledning: »Det er min Hensigt heri og indføre alt, hvad der i Tiden har en Smule Interesse for mig i den Tanke, at det maaske efter flere Aars Forløb kan more mig eller andre at se, hvorledes vi her have tilbragt Tiden. I min Stambog agter jeg at indføre, hvad jeg mindes fra Fortiden, og hvad jeg af andre har hørt om min Slægt«.

Denne Dagbog arvede Cathrine Arrøe, og efter hendes Død forærede Cornelius mig den; hjemmefra har jeg Tantes Kalender, hvori hun har indført Slægtens Navne og Datoer, et Par Bøger, som jeg sætter megen Pris paa.

Man faar Indtryk af, at Tante var meget selskabelig og sikkert ogsaa gammeldags nysgerrig over for Næstens Gøren og Laden i den lille By, hvor alle kendte hinanden, Gadespejlet blev flittigt brugt. Hun nedskriver omhyggeligt de mange smaa Formiddagsvisitter med en lille uskyldig Kaffetaar og en Passiar hos forskellige Mennesker i Byen, og de Navne, hun næv-

ner i Bogen, stammer fra de mest betydningsfulde Kredse i Lemvig.

Tante Sofie giver os et Tidsbillede af de store Begivenheder i Lemvig under Indkvarteringen af Tyskerne i 1864 det meste af Tiden fra Juli til September: »De sørgelige Efterretninger, som er indløbet om, at Dannevirke er forladt, og at Landet ligger aabent for Fjender, udbredte Sorg og Forfærdelse for os alle, derfor blev alle Løjer forbudt Fasterlavns Mandag.

Dagbladet indeholder en Masse Bebrejdelser mod Kongen, Monrad, General de Meza samt flere højere Officerer. Tiden skal vise, om de paagældende ikke nok kan forklare deres Handlinger, men der behøves jo ikke nær saa store Begivenheder, før Mængden optræde som berettigede Dommer over en Sag, som den færreste Deel kan bedømme«.

Der gik forskellige Rygter i Omløb, ogsaa om danske Soldaters Ankomst, som af Kammerraad Andersen var meddelt Byens Borgere. Der kom dog med Dampskibet 100 Soldater, som fik den venligste Modtagelse, men allerede Dagen efter maa de af Sted, og 33 Vogne mødte for at køre dem et Stykke paa Vej. De kom dog ikke længere end til Wilhelmsborg, fordi der kom Bud om, at Fjenden var paa Vej. Saa blev de igen sendt med Dampskibet ud i Sundet. Der kom dog igen en Afdeling Soldater, som indkvarteres en Nat for næste Dag at sendes til Vosborg.

Nu gik Tiden hen til Juli, førend Tyskerne virkelig kom, trods de mange Rygter om, at de forlængst var kommet til Holstebro, ja endog til Fabjerg Mølle, men der gik altsaa to Maaneder, førend 300 Tyskere rykkede ind i Lemvig. Meldingen gjorde dem alle urolige, »men de kom stilfærdige og opførte dem godt, saa fandt man sig i at se dem. En Del rejste dog straks videre, men 200 Vogne var tilsagt for at køre det her requirerede bort til en Værdi af 1000 Rdl.; et ringe Bidrag, hvis vi kunde slippe med det. Resten af Tyskerne har stillet to Kanoner op paa Havnen, hvor de har taget 30 Skibe og gjort Skibsfolkene til Fange. Det er grusomt og ærgerligt at se dem lodse og tage det til Indtegt.

Kommandant Falkenstein bor i Holstebro, og hans Stafet kom og meldte, at Skatten skulde betales tilligemed 1000 Thaler, som er indstevnet af Byen. Det blev nægtet, men man faldt til Føje, da man blev truet med en trang Indkvartering af 1000 Mand«.

To Østrigere var indkvarteret hos Tante, som havde opdaget, at Underofficeren, som har været syg, er Skrædersvend,

»en vigtig overmodig og storsnudet Tysker, som i Dag har været saa grov imod den Meninge, fordi han udeblev en Timestid, og at han maatte vente paa sin Middagsmad; han er saa beskeden i sin Opførsel imod os«.

Efter en Beretning om, hvorledes Tyskerne fejrede den østrigske Kejsers Fødselsdag med 48 Skud Kl. 5 Morgen, med Parade gennem Byen og Salut fra Havnen om Eftermiddagen, slutter hun dette Afsnit den 21. September med at meddele, at »Kl. 5½ Morgen drog Tyskerne af Sted, og at hun i 7 Uger har haft de samme to Østrigere, og at de har opført sig meget rosværdige, men haaber ikke, at der skal komme flere Tyskere som Fjender«.

Den sidste Aften i Aaret 1864 sidder hun ene hjemme og skriver:

»Saaledes endte jeg i stille Ro det Aar, der har været saa rigt paa sørgelige Begivenheder for det almindelige, og som har bragt saa mange Familier den Sorg og det Tab, som aldrig kan erstattes«.

IX. *Iver Olesen Sidelmann* (se Side 82) er født 14. Marts 1809, død i Enevoldsgaard i Fjaltring 29. Maj 1887. Han er opkaldt efter sin Bedstefader, Iver Olesen, Gudumkloster, gift i Vandborg Kirke 5. April 1839 med Ane Thomasdatter Vestergaard, født 9. Juni 1814 i Vandborg Vestergaard, død i Enevoldsgaard, Fjaltring, 3. April 1893, Datter af Thomas Jensen og Ane Marie Poulsdatter (Bromsgaard). De er Forældre til begge mine Bedstemødre.

De tre Sønner fra Guldager Præstegaard kom til deres Bedstefader paa Gudumkloster, men om den ældste af dem, Lauge, har været der, til han ca. 33 Aar gl. blev gift, ved jeg ikke. De to, Iver og Laurits, fulgte med deres Bedstefader til Nygaard, da han 1821 flyttede dertil, hvor han døde 1832. Tre Aar efter ses det af Kirkebogen, at de to er rejst fra Sognet i Marts, hvorhen ses ikke, men antagelig til Vedersø for at forpagte Aaberg, skønt Forpagtningskontrakten først er underskrevet af dem begge 1. April 1836.

I 1802 beskrives Aaberg saaledes: »Aabergs Bygninger er vel vedligeholdte og bestaar af 6 Længer i Borggaarden, der er teglhængte, 7 i Ladegaarden, foruden en Smedie og et Haugehus. Gaardens Ejendomme af Ager og Eng indeholder ungefær 500 Td. Ld.; dens aarlige Udsæd, som mere kan udvides, er 65 til 70 Td. Rug, 25 til 30 Td. Byg og 50 Td. Havre. Aarlig avles 500 Stanglæsser, meest Marskhøe. Besætningen er 100 Staldstude, 70 Fødestude, 10 Bæster og 12 Kjøer. Til Gaarden

en god Hauge med mange Frugttræer og lukkede Alleer, og ved samme ligger en stoer Søe, hvori der er ypperligt Fiskeri, og ved hvis Udløb Aaberg har en god Fiskegaard. Jordene ere indhegnede, ligger rundt omkring Gaarden, ude af al Fællesskab og er bekiendt for sielden gode«.

Ane Thomasdatter Sidelmann f Vesterqaard

Iver Olesen Sidelmann

Selve Hovedbygningen, som sikkert var beboet af Herskabet, bestod af en Hovedfløj og to Sidefløje af Grundmur i et Stokværk og opført 1852, men der findes Rester af Volde og Grave omkring Gaarden. Ladegaarden er brændt baade i 1864 og 1908.

I 1809 købte Overbefalingsmand, senere Overkrigskommisær Lassen Aaberg for 15,000 Rdl. Efter hans Død ejede Enken Gaarden, til hun døde i 1851, der saa gik over til Svigersønnen, Justitsraad Koefod, der havde været sin Moder behjælpelig med Styrelsen af det store Gods. Han solgte imidlertid samme Aar Aaberg for 25,000 Rdl. til la Cour. Det var disse Ejere, som Brødrene Sidelmann havde med at gøre, medens de var Forpagtere.

Ved »Vurderings- og Synsforretning« blev Brødrenes Interesse varetaget af Mogens Tang og den bekendte Bonde, Ole Kirk; Ejeren havde ligeledes to Bønder, der optraadte paa hans Vegne.

Jeg er i Besiddelse af Forpagtningskontrakten, der inde-

holder alle Enkelthederne ved Vurderingen, som blev ansat til ialt 681 Tdl. 1 Mk. Hamborg Curant eller 1089 Rigsbankdaler, fem Mark og $3\frac{1}{2}$ Skjelling i rede Sølv. I rede Penge var Skatterne anslaaet til 200 Rigsbankdaler Sølv, al anden Forpagtningsafgift betaltes i Naturalier, men vurderet til ca. 300 Rbd. Sølv.

Af Besætning fandtes kun 5 Heste, 16 Køer, 7 andre Stk. Kvæg og 18 Faar. Til Anskaffelse af Fedestude, som Landbruget paa de store Gaarde var mest beregnet paa dengang, kunde faas en Kapital mod Forrentning af 4 %. I en langt senere Meddelelse har jeg set, at 60 Stude om Foraaret blev drevet »sønderud«.

Da Iver Olesen gifter sig i 1839, købte han Lindtorp i Asp, en Gaard paa 10—12 Td. Hartkorn paa ca. 600 Td. Ld. Stuehuset havde to Fløje og stammer fra 1700.

Broderen, Laurits Peter, er nu ene om Forpagtningen af Aaberg, og ved Fornyelsen af Kontrakten i 1842 i December maa han stille med Broderens Svigerfader, Thomas Westergaard og Christen Møller af Hyldgaard, som Medunderskriverere som »Selvskyldner og Cautionist«, »hver for det halve og kan ei løses fra denne Caution uden at stille Eieren anden betryggende Selvskyldnercaution«.

Imidlertid dør Laurits Peder Sidelmann, og saa sælger Iver Olesen Lindtorp til Chr. Ville og overtager Aaberg i Forpagtning, væsentlig efter den gamle Kontrakt: »med afdøde L. Sidelmann være Regel og Rettesnor fra April 1846 til 1. April 1848 i Henseende til vore gjensidige Rettigheder og Pligter, og hvilket punktlig skal efterkommes og opfyldes, saaledes som deri er omtalt og bestemt. . . «

Denne Gang stiller Iver Olesen med sin Svigerfader og Moder som »Cautionister og Selvskyldnere«. I 9 Aar er han nu Forpagter af Aaberg, og ved sin Fratrædelse i 1853 bliver Kontrakten tilføjet, at alle hans Forpligtelser er opfyldte samt paaskrevet, at hans Moders og Svigerfaders Kautionsforpligtelser er slettet ved henholdsvis »Lemvig Bytingsret« og »Skodborg-Vandfuld Herreders Ret« i November 1853.

Samme Aar, som Iver Olesen Sidelmann afstaar Forpagtningen af Aaberg, køber han Veje Mølle i Hygum, ogsaa kaldet »Møllegaard«. »1871 den 14. Januar solgte min Broder Iver Hygum Mølle for 10,350 Rdl.«

Til han 19. April 1872 køber Enevoldsgaard i Fjaltring, bor Familien til Leje i Blaabjerg i Hygum. I ca. 76 Aar er nu

Enevoldsgaard i Familiens Eje, idet den solgtes til fremmede i 1948.

Jens Knudsen, Troldborg i Engbjerg Sogn, som var nær Nabo til Iver Sidelmann og kendte ham meget godt, kom ret ofte til Hygum Mølle i hans Tid. Han fortæller: »Familien var ualmindelig gæstfri og meget afholdt. Iver Sidelmann holdt af at se til Naboerne ret jævnlig, og velkommen var han altid, og naar han saa havde sat sig til Rette, kunde han sige: »Den Mand, der bliver hjemme og passer sin Dont, ham priser a«.

I »Bonden og Handelsmand« af Jens Bjerre (Sandholm) læser man følgende om Familien i Hygum Mølle fra den Tid, han og Broderen, Mads Brændgaard, gik rundt med Kramkisten og solgte deres Varer: »Vi blev ofte indbudt til Gilde hos de Folk, vi havde besøgt med Kræmmerposen. Saaledes var vi indbudt til Gilde engang i Hygum Mølle hos Iver Sidelmann. Han havde alle sine voksne Børn hjemme, det var nogle dejlige, flinke Mennesker allesammen, baade gamle og unge. Og der traf vi de unge fra Rammeskov, som var af samme Slægt«.

Iver Olesen og Ane Thomasdatter har 6 Børn: A—F:

A. *Maren Sidelmann*, født 6. Januar 1840 paa Lindtorp i Asp, død i Fredericia 2. December 1915, gift i Maj 1863 med Lærer Christian Nygaard Larsen, født 28. Januar 1838 i Hove som Søn af Gaardmand Lars Sørensen, død som Lærer ved Harboøre Sdr. Skole 12. December 1868, dimitteret fra Ranum 1862, Hjælpelærer i Nr. Lem ved Lemvig 1. September samme Aar og Lærer paa Harboøre fra 15. Juni 1865.

Det var i en ung Alder, at Maren blev Enke, og for at tjene Føden til sig og sine to Drenge tog hun til København for at lære Syning og Modepynt. En kort Tid boede hun i Hygum, senere i Klinkby lige over for Hove Skole, til hun flyttede til Lemvig for at bo hos sin Faster, Tante Sofie, for at hjælpe

Maren Nygaard f. Sidelmann

hende med Forretningen, som hun fortsatte i mange Aar efter Tantes Død. Da hun blev til Aars og svagelig, saa tog Sønnen Anton hende til sig i Fredericia, hvor hun kort efter døde. Hun og Lærer Nygaard havde to Sønner: a—b:

a. *Iver Olesen Nygaard*, født 29. Maj 1863 i Lem ved Lemvig, død i New York 22. Januar 1931, gift i New York 10. Marts 1892 med en norsk Dame, Ida Sophie Osberg, født i Bergen, død i New York 14. Marts 1905, og gift anden Gang med en svensk Dame, Emma, Enke; hun døde før Iver.

Iver Nygaard kom ved Faderens tidlige Død til Bedstefader paa Hygum Mølle, lærte Købmandslære hos Købmand Christensen i Lemvig, og efter at have taget Handelseksamen i København tog han til Amerika. Han havde en Datter: Maren Agnes Nygaard, født 23. December 1893, og som er gift med Bogholder Charles Nedwidek, 259 Saratoga Ave, Brooklyn, New York, ansat i et stort Boghandlerfirma; de har en Dreng og en Pige: Charles og Beatrice.

Mine to Brødre, Iver og Hans, har begge mødt og talt med Iver Nygaard i New York; de saa ham sidste Gang i 1928, da han kom ned til Skibet for at sige Farvel til min Broder Iver. Han gav ham en Kasse Cigaretter til at ryge paa Vejen over Atlanterhavet. Da han kom tilbage til New York, traf han ham ikke. Han havde engang udtalt, at da han havde tjent 50,000 Kr., og hans Kone var død, havde han tænkt paa at rejse tilbage til Danmark og tage Datteren med, men det blev altsaa aldrig til noget. Jeg har modtaget et Par Bøger fra Fætter Iver Nygaard, vistnok fordi Broder Iver havde omtalt mit Arbejde med Slægtens Historie.

b. *Lars Anton Nygaard*, født paa Harborøre 14. Maj 1866, død i Fredericia 4. Marts 1943, gift 24. Marts 1891 i Lemvig med Ester Augusta Andersen, født 8. Oktober 1863 i Baltimore, State Maryland; Brylluppet stod i Tante Sofies Hjem, død 25. September 1930 i Præstø. Hun er Datter af Danskeren Hans Peter P. Andersen, der udvandrede til Amerika, hvor han deltog som frivillig i den amerikanske Borgerkrig som 1. Leutnant i Maryland Cavalery, men blev dog hjemsendt Aaret efter paa Grund af Sygdom. Han blev gift i Baltimore med en tysk Dame, som skal være død i Altona, Aaret efter sin Mand, der døde i København, hvor han havde en Skibsekviperings Forretning. De havde to Børn, Sønnen døde 19 Aar gl. i New York, og Datteren Ester var kun 6 Aar, da hun blev forældreløs; hende tog Familien sig af.

Lars Anton gik i Realskole i Lemvig, lærte Manufakturhan-

del i Ringkøbing, Kommiss i Faaborg, selvstændig Forretning i Thisted 1891, Repræsentant for Odense Margarinefabrik, flyttede til Aarhus 1905, til Fredericia 1911, begyndte igen Manufakturforretning i Præstø, men flyttede efter Hustruens Død igen til Fredericia. De har tre Sønner: 1—3:

1. *Niels Poulsen Nygaard*, født 25. Juni 1892 i Thisted, gift 6. December 1925 med Esther Margrethe Langberg, født 4. August 1905 i Silkeborg, Datter af Incassator Carl Johan Langberg og Alma Leonora Emilie Jacobsen.

Niels lærte Manufakturhandelen hos Toft Nielsen, Lemvig, til 1911, Kommiss hos Peter Thyrkjær, Nykøbing Mors, til 1913, i Holstebro 1914, i Aarhus til 1920, i 2 Aar Rejsende for Nørrejdsk Trikotagefabrik i Vejle, derefter ansat hos Rabæk, Aarhus, til han 1. April 1937 startede en selvstændig en gros Forretning i Aarhus. De har to Sønner: a1—a2:

a1. *Erik Sidelmann Nygaard*, født 27. Juli 1927 i Risskov, lært Manufakturhandel i Vejle.

a2. *Aage Sidelmann Nygaard*, født 17. September 1930 i Risskov, tog Realeksamen 1948, Manufaktur­lærling i Aarhus.

2. *Carl Christian Ejnar Nygaard*, født i Thisted 20. Januar 1895, udlært hos Boghandler Riegels, Lemvig 1914, har været Medhjælper i Nykøbing Sjælland, Oslo, Esbjerg, Rønne paa Bornholm, selvstændig Boghandel i Ringsted fra 1924, gift 31. August 1924 i Nykøbing Sjælland med Kamilla Kirstine Olivia Møller Andersen, født 31. August 1903 i Vig Sogn, Sjælland, Datter af Slagtermester Andersen og Hustru, Nykøbing Sjælland. 3 Børn: b1—b3:

b1. *Ester Nygaard*, født 4. November 1925, Boghandler­medhjælper i København.

b2. *Anne Margrethe Nygaard*, født 10. Juli 1927, Student fra Roskilde, stud. med. i København.

b3. *Birgit Merete Nygaard*, født 7. Juli 1939.

3. *Knud Nygaard*, født i Thisted 15. Februar 1897, udlært hos Manufakturhandler Hansen & Hansen, Haderslev, har været ansat i Aarhus, Kjellerup, Løgstør, havde sammen med Faderen en Manufakturhandel i Præstø til 1930, derefter selvstændig Forretning i Aabyhøj, men ogsaa Repræsentant for Voss i Odense, gift i Løgstør 4. December 1925 med Alvilde Mary Schmidt, født 7. Juni 1902 i Aalestrup, Datter af Hotel­ejer Chr. Schmidt, Hotel Himmerland, og Marie Bisgaard.

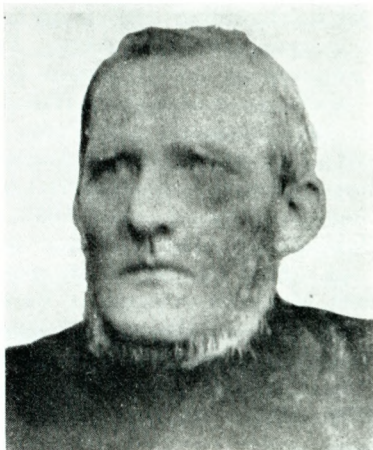
B. *Ane Marie Sidelmann*, født 4. Juni 1841 paa Lindtorp, død 14. Maj 1917 i Hygum, gift 20. Oktober 1875 i Fjaltring

med Gaardejer Bertel Jensen Bjerg, Vesterbjerg, Hygum Sogn. født 17. September 1843, død samme Sted 2. Juli 1902.

Ane Marie har som ung tjent i Harboøre Præstegaard hos Pastor Vaupel.

Ane Marie Jensen f. Sidelmann

Bertel Jensen

Gaarden Vesterbjerg eller Hygumbjerg, som den ogsaa bliver kaldet, er en gammel Slægtsgaard, der i over 200 Aar har været i Slægtens Eje og gaaet i Arv fra Fader til Søn i ca. 8 Generationer. Den er paa 82 Tdr. Land, hvoraf 32 Tdr. er Ager, 28 Tdr. er Marskenge og Resten Græsningsjord. Den ligger saa smuk paa en Skraaning ud imod Harboøre og har en storslaet Udsigt over hele det flade Harboøre og en stor Del af Limfjorden. Der er tre Børn i Ægteskabet: a--c:

a. *Jens Jensen Bjerg*, født 27. Januar 1877, gift 6. April 1906 med *Laura Kathrine Knudsen*, født 6. April 1878, Datter af Sognefoged og Gaardejer *Jens Knudsen*, Troldborg, Engbjerg Sogn, og *Nicoline Frederiksen*.

I 1905 overtog *Jens Bjerg* Gaarden efter sin Fader. Han har været Elev paa *Haslev Landbrugsskole*, Medlem af *Hygum og Hove Sogneraad* i 16 Aar, Sogneraadsformand i 12 Aar, Sognefoged og Lægdsmand, Formand for *Hjælpekassen* og Formand for *Hove Mejeri*.

I Ægteskabet er der 4 Børn: 1—4:

1. *Betty Marie Bjerg*, født 15. April 1907, gift 26. Januar

1947 med Kinamissionær, Pastor Erik Gjørulf Larsen, nu Præst i Nykøbing Mors, Søn af Bogholder Gjørulf Larsen og Hustru.

Betty har taget Præliminær-, Studenter- og Lærerinde-eksamen fra Zahles Skole, 5 Aar Lærerinde for Missionsbørn i Kina, kom hjem 1939 og var derefter Lærerinde i Skjern.

2. *Ninna Bjerg*, født 25. Juni 1908, gift 16. November 1936 med Pastor Viggo Berg, Hillerslev, Thy, Søn af Lærer Berg, Hygum.

Nina har været paa Husholdningskole og udvidet Højskole.

3. *Jens Trolborg Bjerg*, født 6. Oktober 1910, gift 9. April 1936 med Betty Overgaard, Datter af Skotøjshandler Overgaard, Thisted.

Han har været paa Landbrugsskole og udvidet Højskole, et halvt Aar i England, og fra 1936 har han overtaget Slægtsgaarden Hygumbjerg.

4. *Ruth Bjerg*, født 20. Oktober 1916, ugift, Husholdningslærerinde, for Tiden Lærerinde ved Hygum Skole.

b. *Kirsten Bjerg*, født 17. November 1879, gift 22. Marts 1906 med Jens Peder Pasgaard, født 8. Juni 1882, Søn af Gaardejer Jens Jensen Byskov og Ane Marie Byskov i Hygum.

I 1906 købte Jens Pasgaard Slegaard i Hjerm, som de solgte 1947 til en Søn og bosatte sig i Holstebro. Jens Peder Pasgaard har været paa Landbrugsskole, Sogneraadsformand, Formand for Østre Hjermes Menighedsraad, Vurderingsmand for Ejendomsskyld for Hjerm Sogn og Sognevurderingsmand for Vest- og sønderjydsk Kreditforening i Hjerm Sogn. De har 8 Børn: 1—8:

1. *Jens August Pasgaard*, født 29. August 1907, gift 22. November 1946 med Anna Maagaard fra Vandborg, født 1. Januar 1917, Datter af Mads Maagaard; Ejer af Slegaard.

2. *Bernhard Michael Pasgaard*, født 4. Marts 1909, gift 6. Januar 1936 med Lydia Lindholm, født 23. Juni 1913 i Sinding.

Bernhard har taget Præliminæreksamen fra Struer, men er Købmand i Silkeborg. De har fire Børn: Fin Peder Pasgaard, født 6. Maj 1937, Bodil, født 7. April 1939, Gunhild, født 13. April 1943 og Evan, født 6. Februar 1947.

3. *Johannes Andreas Pasgaard*, født 5. Juli 1910, gift 7. Maj 1939 med Laura Perregaard, født 18. Januar 1913, fra Kragelund; har boet i Kragelund, men solgte Gaarden og bosatte sig i Holstebro. 3 Børn: Ove, født 29. Juni 1942, Betty, født 1943, og Ruth, født 27. Februar 1944.

4. *Svend Aage Pasgaard*, født 11. April 1911, gift 21. Januar

1939 med Agnethe Mikkelsen, født i August 1910 i Sahl pr. Bjerringbro. Købmand i Holstebro. To Børn: Jørgen, født 25. Februar 1940 og Svend Erik, født 1. Maj 1941.

5. *Emanuel Pasgaard*, født 13. September 1915, gift 4. November 1943 med Mete Jensen, Datter af Peder Jensen og Margrethe (Stedmoder), Toftegaard, Sahl pr. Vinderup, Landmand og bor i Højbjerg, Hanbjerg. Et Barn: Karen Margrethe, født 2. Marts 1947.

6. *Anna Marie Pasgaard*, født 14. Februar 1917, gift 5. Maj 1946 med Andreas Damgaard, Ejer af Damgaard, Hanbjerg. Et Barn: Poul Iver, født 8. April 1948.

7. *Harald Kristian Pasgaard*, født 9. Januar 1919, gift 11. December 1945 med Sygeplejerske Anna Stubkjær, født 1918, Datter af Cementstøber Stubkjær, Vinderup. Uddelerfolk i Oustrup, Torning Sogn. Et Barn: Kjersten, født April 1947.

8. *Viktor Emil Pasgaard*, født 3. September 1925, uddannet som Købmand.

c. *Ane Jensen Bjerg*, født 24. December 1884, død i August 1944, gift 4. September 1912 med Formanden i Sygeplejeforening, Tømmerhandler Niels Christian Nielsen, Gørding, født samme Sted 8. April 1880, død samme Sted 6. April 1944, Søn af Laust Nielsen fra Vilslev, Grundlægger af Tømmerhandelen i Gørding, og Dorothea Kathrine Nielsen.

Ane Bjerg er uddannet som Sygeplejerske paa St. Lucasstiftelse i København, derefter kom hun som Menighedssygeplejerske til Gørding i 1911. Om hendes Mand stod der i Avisen: »Tømmerhandler Nielsen var velkendt i Indre Missionskredse Landet over. Han var Medlem af Hovedbestyrelsen for Indre Mission og Fællesbestyrelsen for KFUM og K, ligesom han gennem Aarene har beklædt mange Tillidshverv indenfor Missionskredse. Siden 1904 har han drevet en omfattende Tømmerhandel i Gørding«. De har kun en Søn:

Immanuel Nielsen, født 13. Juni 1913, gift 22. September 1939 med Agnes Ottosen, født 26. August 1915, Datter af Lærer Rasmus Ottosen, Sahl, Bjerringbro, og Ane Cathrine Pedersen. De har to Børn: Poul Sidelmann Nielsen, født 15. Marts 1941 og Birgit Sidelmann Nielsen, født 27. Maj 1944. Immanuel Nielsen fortsætter Forretningen.

C. *Peder Sidelmann*, født 21. Januar 1843 paa Lindtorp, død 2. Marts 1926 i Enevoldsgaard i Fjaltring, gift 12. November 1878 med Else Marie Andersen Gjelstrup, født 19. Marts 1835, død 24. August 1904 paa Aarhus Amtssygehus, Datter af Anders Christensen og Johanne Marie Christensdatter, Sdr.

Gjelstrup i Sdr. Nissum. Hun er en Søster til Jens Peder Gjelstrup i Vester Rammeskov, Ramme, som hun var Husbestyrerinde for, og derfor stod Brylluppet der. Som ung Pige kom hun til en gift Søster i Sønderjylland, hos hvem hun var i flere Aar.

Peder Sidelmann blev først undervist i Vedersø sammen

Marie Christensen f. Sidelmann

Mathias Christensen

med sine Søskende, men i Hygum gik han i Skolen der. Samme Aar, han blev gift, købte han Enevoldsgaard af sin Fader, men Forældrene blev boende i Enevoldsgaard, som det var Skik og Brug dengang.

De havde ingen Børn selv, men antog tre Plejebørn og opdrog dem som deres egne. De to ældste var Søskende og Else Maries Broderbørn, medens det tredie var Peder Sidelmanns Søsterdatter: se nedenfor under h.

D. *Laurits Peter Sidelmann*, født 1. Oktober 1844 paa Aaberg, død 19. Februar 1882 i Enevoldsgaard, ugift, havde været Forvalter paa Ryssensten i sine unge Dage.

E. *Marie Sidelmann*, født 12. Marts 1849 paa Aaberg, død 4. Maj 1892 i »Godthaab« i Fjaltring, gift der 27. November 1878 med Smed Mathias Christensen, født 9. Februar 1850 i Hvidbjerg, Thyholm, Søn af Tøffelmager Kristen Eriksen og Birte Marie Nielsen, bosatte sig som Smed i Fjaltring 1. April

1876, død 6. Marts 1926 i Hjerem; gift anden Gang med Birgitte Villesen med hvem han har 4 Børn.

I Hjemmet »Godthaab« i Fjaltring har vi Børn fra Naur og særlig jeg haft mange skønne Timer. Naar vi kom til Fjaltring vilde vi gerne være der, der var saa mange Fætre og Kusiner at lege med, der var altid Liv og Humør, og vi fik uhindret Lov til at more os. Faster og Farbroder, som vi Børn kaldte dem, var et Par sjælden rare Mennesker. Faster kunde ikke være bedre imod sine mange Stedbørn, end hvis de havde været hendes egne Børn. Jeg tror heller ikke, deres Følelser over for hende var saadan, at de tænkte paa hende som deres Stedmoder. Jeg mindes dem begge med Taknemlighed. Faster Birgitte levede i mange Aar i Holstebro og blev kærligt passet af en Datter, og Stedbørnene har været meget flittige til at besøge hende. Hun døde først paa Aaret 1950. I første Ægteskab er der 8 Børn: a—h:

a. *Ane Christensen*, født 17. November 1879, død 13. Februar 1919 paa Fødselsstiftelsen i Aarhus, gift 14. Oktober 1915 med Indehaver af Beklædningsmagasin i Vemb, Peder Evald Nicolajsen, født 29. August 1879, død i Vemb. Søn af Landmand Jens Nicolajsen og Ane Margrethe Nielsen. Peder Nicolajsen blev gift anden Gang med en Halvsøster til hans første Kone. I første Ægteskab er der en Søn: Andreas Nicolajsen, født 20. Januar 1919 i Aarhus. Han er Bestyrer af Forretningen i Vemb, gift Lørdag den 22. Oktober 1949 i Bur Kirke med Tinne Sand, Datter af Gdr. Aksel Sand i Bur.

b. *Elise Andrea Christensen*, født 10. Januar 1881, har ligesom Søsteren Ane tjent forskellige Steder, saaledes Husbestyrerinde en Tid for Svogeren, Peder Nicolajsen, nu for sin Broder, Krabbe, Smed i Fjaltring.

c. *Kristian Krabbe Christensen*, født 12. August 1883, uddannet Smed, har været paa Beslagskole, overtog Faderens Smedeforretning og Hjemmet »Godthaab« den 1. April 1918, ugift.

d. *Iver Sidelmann Christensen*, født 26. Maj 1885, død 14. Maj 1948 paa Rigshospitalet i København. Iver var udlært Karetmager og nedsatte sig i Hjerem 1. Marts 1918, gift første Gang 18. September 1919 med Ane Kirstine Poulsen, født 29. September 1886, død 29. Juli 1923 i Hald Kuranstalt ved Viborg, Datter af Gaardejer og Tømrer Poul Christen Poulsen og Kirsten Jensen i Mejrup, senere Holstebro. Iver gift anden Gang 18. Maj 1929 med Nielsine Kirstine Kristensen, født 21. December 1887, Datter af Husmand og Brøndgraver Søren

Kristian Kristensen og Ane Sørensen. Der er kun een Datter af første Ægteskab: Marie Sidelmann Christensen, født 28. Marts 1920 i Hjerm, Sygeplejerske.

Ivar var den af mine mange Fætre, som jeg i Ungdomstiden kom mest sammen med. Vi havde mange fælles Interesser, og det artede sig ogsaa saadan, at vi ogsaa senere hen i Livet kom en Del sammen, særlig før jeg kom til Udlandet, men vi skrev meget sammen. Da han laa paa Rigshospitalet vekslede vi ogsaa Breve med hinanden. Han var klar over, hvor farlig hans Sygdom var, men han var forberedt og indstillet paa at tage Afsked med Livet og Familien.

e. *Anton Christensen*, født 30. Juni 1887, død i Horsens, gift 28. Juni 1918 med Mette Marie Mechlenborg, født 1. September 1893, Datter af Gaardejer Julius Theodor Marstrand Mechlenborg og Ane Marie Iversen. Anton er uddannet som Smed, har været paa Beslagskole og nedsatte sig som Smed i Billum ved Varde 1918 til 1931. Han var i den Tid Formand for Gymnastik- og Skytteforeningen, men i 1929 blev han syg. Det var en Sygdom i Ryggen, som førte til, at han blev helt lammet. saa de sidste 4 a 5 Aar kunde han ikke gaa. Forretningen blev solgt, og de flyttede til Horsens, hvor hans Kone passerede en Forretning. De har tre Børn: 1—3.

1. *Mathias Christensen*, født 25. August 1920, udlært Maskinarbejder hos Møller Jochumsen i Horsens, har taget Maskinisteksamen 1941 og ansat hos Møller Jochumsen i Horsens som Montør; gift 5. Juli 1949 med Erna Mortensen, Datter af Træskomand Peder Mortensen, Borris. En Datter: Birthe Christensen, født 20. Februar 1948.

2. *Julie Marie Christensen*, født 10. Januar 1922, uddannet Sygeplejerske, gift 1947 med Kontor- og Lagerforvalter Erling Andersen, Esbjerg Trælasthandel, Søn af Baadfører Søren Andersen, Horsens. De har en Datter: Inge Andersen, født 25. September 1947.

3. *Vagn Christensen*, født 31. Maj 1927, udlært Maskinarbejder og bestod Maskinisteksamen (den udvidede) 1949, er ude at sejle.

f. *Mathilde Christensen*, født 21. April 1889, gift 26. November 1918 med Gaardejer af Vejlbjby i Naur, Niels Mortensen, født 9. Januar 1889, Søn af Husmand og Fisker i Hjerm Jens Mortensen og Ane Kirstine Henriksen. De bor nu i Hjerm. Ingen Børn.

g. *Kristine Christensen*, født 6. Juni 1891, død 14. Juni 1918, gift 13. December 1913 med Gaardejer Laurits Larsen,

født 17. April 1889, Søn af Gram Villium Laursen og Laura Andrea Nielsen i Hjerm. Fødegaarden Østerby overtog Laurits i 1913. Han er gift anden Gang. I Ægteskabet var der tre Børn, hvoraf de to ældste er døde: den tredie, Tage Østerby Laursen, er født 11. Juni 1918, gift 1944 med Anna Rasmussen fra Hanbjerg; de ejer nu Østerby.

h. *Marie Christensen*, født 3. Maj 1892, gift 26. Oktober 1928 med Adolf Christian Larsen, født 7. Februar 1901, død 6. November 1946, Søn af Gaardejer i Lomferbæk i Tørring, Jens Kristian Larsen og Kirsten Pedersen.

Da Maries Mor døde i Barselseng, kom hun til Morbroderen i Enevoldsgaard, der adopterede hende, og ved Bevilling i Juli 1924 fik hun tillagt Familienavnet »Sidelmann«. Efter Peder Sidelmanns Død overtog hun Enevoldsgaarden, der er paa ca. 50 Tdr. Land, men har været større, idet Havet har taget 10 Tdr. Land Ager og Eng.

Det var slet ikke Meningen, at Marie skulde have sit Hjem i Enevoldsgaard, men det gik saadan, at de to barnløse Mennesker ikke kunde afse hende igen, og hos Smedens var der en større Børneflokk, saa der var Børn nok for en Husbestyrerinde at passe paa alligevel. En Søster til Marie, Kristine, kom saaledes af samme Grund til Hygumbjerg hos en Faster og blev opdraget der.

Da Marie skulde overtage Gaarden, skrev hun: »Landbrug har nu ellers ikke været det, jeg har interesseret mig mest for, men nu det kommer saa nær ind paa Livet af mig, aftvinger det mig mere Interesse. Jeg har tænkt frem og tilbage paa, hvad der var det klogeste, enten at sælge eller beholde Gaarden. Et Sted skal man jo være, Gaarden kan jo ogsaa altid lade sig sælge, kan det ikke gaa for mig«.

Dette Spørgsmaal blev ogsaa let ordnet for hende ved hendes Giftermaal med Adolf Larsen, der nu overtog Gaardens Styrelse.

Adolf Larsen har været paa Borrís Landbrugsskole og har som Mand i Enevoldsgaard haft flere offentlige Bestillinger, saaledes har han siddet i Svinereguleringsnævnet, har været Kasserer for Mejeriet i Fjaltring, Dommer for Korthornskvæg ved lokale Dyrskuer, siddet i Bestyrelsen for Brugsforeningen og Formand for Kontrolforeningen for Fjaltring Sogn. Ved hans Død blev der skrevet følgende Mindeord om ham: »Adolf Larsen, Enevoldsgaard, Fjaltring, døde Onsdag Aften paa Lemvig Sygehus efter et Par Maaneders Sygeleje. Adolf Larsen blev 45 Aar gammel. Han var en dygtig Landmand, der

forstod at faa noget ud af sin Gaard. Desuden var han en Personlighed, vellidt og velset, hvor han kom. Især slog hans Hjerte varmt for de smaa i Samfundet, og aldrig gik nogen forgæves til ham om Hjælp. Derfor vil Budskabet om hans Død ogsaa medføre Sorg i mange Hjem. Alle havde Tillid til ham, og denne Tillid førte ham ogsaa ind i Sogneraadet, hvor han havde Sæde i en Række Aar, og han var ved sin Død stadigvæk Medlem«.

To Børn i Ægteskabet: Peder Sidelmann Larsen, født 25. April 1932, død samme Aar, og Kirsten Larsen, født 26. Marts 1930.

F. *Thomas Sidelmann*, født 5. April 1846 paa Aaberg i Vedersø, død 13. November 1918 som Lærer og Kirkesanger i Naur, gift 26. Oktober 1877 i Dybe Kirke med sin Kusine Anc Cecilie Andreasen, født 1. Februar 1852 paa Vandborg Vestergaard ved Lemvig, død 3. Februar 1935 i Bjergaard i Naur, Datter af Andreas Mouritsen, Forpagter af Vandborg Vestergaard, og Poulina Kirstine Thomasdatter Vestergaard, en Søster til Thomas Sidelmanns Mor.

Da Far var 6 Aar gammel, flyttede Familien til Hygum Mølle, og 17 Aar gammel blev han sendt til Lem Skole ved Lemvig, hvor Svogeren, Lærer Nygaard, skulde forberede ham til Seminarium. Derom har der nok staaet Diskussion i Familiekredsen, for Tante skriver i Dagbogen: »Det er for Tiden ikke efter mit Ønske, men da jeg har sagt derom alt, hvad jeg mener, og vi ikke deri var enige, saa har jeg nu kun det Ønske, at det i Fremtiden maa blive til Lykke for ham og Glæde for hans Forældre«.

Mon Tante ikke har villet, at Far skulde have gaaet i Fædrenes Fodspor for at læse til Præst, 5 Generationer af Præster har der jo været i Slægten.

I Aarene 1865 til 1867 var Far paa Blaagaard Seminarium i København, derefter Hjælpelærer hos Lærer Siersted i Vedersø i to Aar og i Dybe Skole i tre Aar, for saa igen at tage paa Blaagaards Seminarium, hvorfra han dimitteredes i 1873, men var saa igen Hjælpelærer i Dybe, til han den 17. Maj 1877 blev kaldet til Naur som Lærer og Kirkesanger.

Far og Mor har altid staaet i et godt Forhold til de mange Præster, der har været i Naur i de 31 Aar, de var Lærerfolk der, og de fleste af dem hørte til deres allerbedste Venner. Mange af dem, men ogsaa andre, som de var kommet i Berøring med, har ved forskellige Lejligheder talt og skrevet smukt

og kønt om dem. Meget af det følgende vil blive Citater fra nogle af disse Mænd.

Pastor Vilhelm Gregersen, hvis mange Sange blev sunget meget hjemme, har skrevet et Par Sange til Far og Mor ved Jubilæum og Sølvbryllup, og som ikke er saa lidt over de Sange, der skrives ved slige Lejligheder. »Af flere Grunde kommer jeg ikke personlig, men jeg kommer i Tanken, og jeg kommer med en hjertelig Tak for vort Samliv i gamle Dage og med de varmeste Ønsker for de Dage, som Søndagsklokkerne indvarsler i Dag. Uvilkaarligt er mine Tanker blevet til et Digt — lad det saa tale for mig. Ja, Gud velsigne Dagen og Fremtiden«.

Pastor Holm, Pastor Larsens Kapellan, skrev bl. a.: »Vor hjerteligste Lykønskning i Anledning af Mindedagen for Deres 25-aarige Virksomhed i Naur, den Virksomhed, som Gud Fader jo har velsignet saa rigt, at ikke blot De selv og Deres Hustru kan sige Tak for den, men ogsaa saaledes, at De som Løn for den faar særlig Tak fra de mange, De har virket iblandt, for den Hjælp for Livet, De har været Redskab til at skaffe dem. Skønnere Løn for sin Gerning kan ingen modtage. Og saa ønsker vi dem begge, at Guds Velsignelse fremdeles i Dagene, som kommer, maa hvile over Dem, Deres Gerning og Deres Hjem, saa De begge, naar Tiden kommer, da De skal nedlægge Vandringsstaven, med Tak til Gud i Jesus Kristus kan udbryde: »Maalsnorene faldt for os paa de lifligste Steder, ja, vor Arvelod var saare skøn«; thi saa drager De paa den skønneste Maade bort for at tage alle Kristnes store Fælesarv i Besiddelse«.

Pastor Hansen, fhv. Præst i Naur: »Modtag gennem disse Linier min bedste og hjerteligste Lykønskning. Gud give Dem Lykke og Velsignelse i Eftermiddagsstunden, som man vel nok kan sige oprinde ved Sølvbrylluppet. Og gid De maa gøre den Erfaring — for at citere mig selv, nemlig min første Brudevielse i Naur — at den gode Vin er gemt til sidst«.

I Anledning af Fars Død blev der bl. a. skrevet om ham: »Hans gamle Skolebørn holdt af ham og var ham taknemlige. Det er ikke saa meget hans Dygtighed til at give dem Kundskaber, de fremhæver, det er hans Tale til dem om Vorherre: han var ikke Lærer i Kristendom, men Vidne. Han vidste godt, at Kristendommen ikke kan læres, men det maa opleves, og at det derfor her frem for alt kommer an paa, at den, der underviser, selv med sit Liv staar inde for, hvad han siger. Det er ikke Begavelse, der her spørges om, men om et Menneskes

Overbevisning og Erfaring. Det kommer an paa, om Sandhedens Tone klinger gennem det altsammen. Det var sikkert hans lykkeligste Timer i Skolen, naar han talte med Børnene om alt det, Gud har gjort til Menneskenes Frelse. Han vidste, at det er godt nok, at Børnene oplæres til at blive kloge Mennesker, men det er langt vigtigere, at de opdrages til at blive gode Mennesker. Han søgte at vise Børnene, hvor stort det er at være Menneske, og hvor højt et Maal vi er skabt til at naa. Og vi skal først og fremmest se hen imod det, der skal naas, snarere end at stirre paa det, vi skal forlade. Jo mere vi kommer til at hige efter Maalet, desto mere rives vi ogsaa løs fra det, vi skal slippe. Han vilde, at der skulde tales mere om Frelsen end om Fortabelse, fordi et Menneske hverken kan eller skal trues eller tvinges til at lade sig frelse; det kan kun ske med, ikke mod hans egen Vilje, selv om Frelsen ikke er Menneskers Værk, men alene helt og holdent er Guds Gerning, en Naadesag, ikke noget, vi har gjort os fortjent til. Men derfor kan et Menneskes Haab om Frelse blive fast og urokket. Det hviler nemlig paa Guds Ord og Løfte til os, og det skal staa fast, selv naar Himmel og Jord forgaar. Vi skal ikke nøjes med, hvad Gud har sagt til andre. Han har ogsaa talt til os, den Gang vi blev døbt, og derfor hviler hele vort Haab om Frelse paa vor Daab og paa det Troens Ord, som der lyder.

Om hans Gerning i Kirken gælder noget lignende som paa hans Gerning i Skolen. Det var ikke hans Dygtighed, der vil blive fremhævet, men hans Alvor, ikke at hans Sang var kønere end andres, men det, at Salmerne betød saa meget for ham selv. Det var ikke Tonerne, men Ordene, som for ham var Hovedsagen. Han var med i Sangen, som han var med i Bønnen og i Gerningen ved Døbefonten og Nadverbordet, han var ikke Tilskuer, men Deltager.

Ved Fars Begravelse udtalte Pastor Fredsted bl. a.: »Herre, lad nu din Tjener fare i Fred; thi mine Øjne har set din Frelse. Vi kan skønne af disse Ord af en fra den gamle Pagt, at han var et Menneske, der har naaet sit Maal her paa Jord, og derfor med Myndighed kan tale til os, hvad det er, vi skal stræbe efter. Hans Ord er et stærkt Vidnesbyrd om Vorherres Magt, og det samme Vidnesbyrd møder vi den Dag i Dag ved fromme Kristnes Dødsleje. Os, der har set og talt med Sidelmann i de sidste Dage, han levede, har mødt det samme Vidnesbyrd. Det var ikke Sorg og Smerte, men Fest og Højtid, som der mødte os og lod os mærke, at for den, der hører Gud til, har Døden mistet sin Brod.

Der agtes at rejse en Sten paa hans Grav til et Minde om ham, men det vigtigste Minde er jo dog det, der lever i Menneskers Hjerter. Naar de, som han har været noget for, freder om alt det gode, de har faaet fra ham, og lader det faa Lov at vokse, da rejses der ham et Minde. Det, han vilde i sit Liv og i al sin Gerning, baade i Skole, Kirke og Hjem, det var at kalde Mennesker til Guds Menighed for der at tage imod Frelse af Guds Naade«.

Aarsdagen for Fars Begravelse blev der afsløret en Mindesten paa hans Grav, rejst af Elever og Venner. Foruden Inskriptionen staar der: »Tak for Dit Virke«. Mindestenen er en høj Granitsten, forsynet med et meget vellignende Reliefportræt af Far.

Ved denne Lejlighed udtalte Pastor Fredsted bl. a.: »Meningen med Mindestenen var jo, at den skulde være et Udtryk for den Taknemlighed, Sidelmanns gamle Venner og hans øvrige Venner nærede over for ham, og fortælle dem, der ikke har kendt ham, om, hvad han og hans Gerning betød. Den skal tale først og fremmest til dem, der har kendt Sidelmann, og styrke hans Minde iblandt os og holde det fast paa samme Maade, som naar Mennesker søger at styrke Mindet om deres afdøde kære ved Hjælp af Fotografi og Billeder af dem. Maatte dette Billede af Lærer Sidelmann, der er indsat i hans Mindesten, mangan Gang minde dem, der har kendt ham, om de gode Ord, han har sagt til dem, mens han levede, at den Sæd, han saaede, ret maa komme til at bære Frugt.

Det var en Oplevelse for Mennesker at staa ved Sidelmanns Dødsleje. Det, som boede inderst inde i ham, og som glimtvis kom frem tidligere i hans Liv, brød nu frem, stærkere end nogensinde før. Det var som en Bæk, der hidtil har været stemt op, men som nu bryder igennem Dæmningen. Det var, som hele hans Sjæl bævede, ikke af Frygt for Døden, men meget mere af Glæde over at mærke, at Dødens Brod var borte. Jeg tror ikke, at de, der talte med ham i de sidste Dage, let glemmer det Indtryk, de fik. For mit Vedkommende er det i hvert Fald saaledes, at det helt behersker alle de andre Minder, jeg har om ham, saa jeg ikke kan tænke paa ham, uden at jeg med det samme kommer til at se ham for mig, som han laa paa Dødslejet. Det var, som han med sin Død satte Kransen paa det, der var hans Livs Værk, og beseglede sit Livs Vidnesbyrd«.

Fars Kollega i Mejrup, Lærer Haahr Madsen, skrev bl. a. følgende om Far: »I Naur kom han til at udføre sin Mand-

domsgerning, og det kan siges, at den blev til Velsignelse baade for Børnene i Skolen og for Hjemmene. Thi Lærer Sidelmann var en udviklet Personlighed i aandelig Henseende, og han var i Besiddelse af et venligt og hjælpsomt Sindelag. Ikke alene havde han paa Seminariet lyttet til dygtige og aandsvaagne Læreres Undervisning — Mænd som Biskop Rørdam, J. Chr. Lindberg, den senere bekendte Højskoleforstander Jens Nørregaard og dennes Medhjælper Chr. Baagø — men han havde ogsaa haft sin Plads i Vartov Kirke, hvor gamle Biskop Grundtvig aflagde sit mægtige og hjertegribende kristelige Vidnesbyrd.

Det er en given Sag, at den Ungdom, der kommer under saadanne Mænds Paavirkning, maa blive præget deraf for hele Livet. Og det timedes Lærer Sidelmann. Han forblev tro mod Ungdomsidealerne, saa han var altid rede til en Kamp for aandelig Frihed i Skole og Kirke.

I Skolen betragtede han sig som en Hjælper for Hjemmene, og han blev ikke træt af at hævde, at Forældrene var Nr. 1 og Læreren Nr. 2, naar det gjaldt Børnenes Opdragelse.

Ved Lærermøderne var man altid sikker paa, naar Sidelmann tog Ordet, at faa et godt og klart Indlæg, især naar det drejede sig om religiøse Emner. Han var, som hans Eftermand i Embedet skriver, »en rig Mand i aandelig Forstand; det var herligt at faa en Samtale med ham, han havde et godt Forraad at tage af; han kendte til at øse af Livets Kilde«.

De allerfleste af hans Elever mindes med Taknemlighed hans Undervisning i Religion. Her øste han af sit »rige Forraad «og gav dem Klarhed over og Syn for det bedste i Menneskelivet, og han evnede at fremstille Emnet paa en barnlig og hjertevindende Maade«.

Det kristelige Livssyn, som blev vakt ved Grundtvigs mægtige Forkyndelse, holdt Far fast ved hele sit Liv. For ham var Daabsordet, Livsordet, Herrens egne Ord til ham personlig; thi for ham var Kristendom ikke en Lære, men Liv, og ud fra dette Liv vidnede han baade i Skolen, og naar han ved festlige Lejligheder talte i Hjemmene, Grundtonen var, at Gud er Kærlighed.

Det gav Far og Mor os Børn rigelig Del i, saa jeg tør sige, at det fik den allerstørste Betydning for hele vort Liv og Tankegang. Vi fik et dejligt Hjem i Bjerggaard, Frihed til at røre os, ingen lange Formaninger om, hvordan vi skulde opføre os, deres Eksempel var Formaning nok. Jeg glemmer aldrig Fars Afskedsord til mig engang, jeg skulde rejse langt bort fra

Hjemmet: »Saalænge du kan bede dit Fadervor, kan det aldrig gaa galt for dig«. Mon det ikke er den bedste Formaning, Forældre kan give deres Børn med ud i Livet.

Alle vi Børn er født i Naur gl. Skole, men vi flyttede til Bjerggaard, som Far havde købt, inden den yngste af Flokken, Hans, blev døbt. Skolelodden, der var paa ca. 24 Td. Ld., blev drevet mønsterværdigt. Far fik bygget Møddinghus og Ajlebeholder; det var ikke saa almindeligt dengang. Der herskede Orden og Renlighed, Kreaturerne og de to Heste var velplejede, saa det var ikke saa mærkeligt, at Far blev kaldt »Proprietærdegn« af sine Kolleger.

Ogsaa i Bjerggaard blev der taget fat med Dygtighed og Flid, saa den godt kunde regnes for en af de bedst drevne Gaarde i Sognet. Da der var lovlig lidt Plads i Udhusene, blev der bygget en hel ny Fløj mod Syd, hvortil vi selv foretog Støbningen af Murene.

Selv om Far havde nok at tage Vare paa og helst vilde virke i Stilhed, saa blev han dog Medlem af det første Menighedsraad i Naur, Tilsynsmand for Ringkøbing Amts Plejehjemsforening, Revisor i flere Aar i Mejeriet »Holmgaard« i Sir og Kommunerevisor for Naur og Sir Kommune.

I 1908 tog Far sin Afsked som Lærer; der blev bygget to nye Skoler i Naur, og saa syntes Far, at det var bedst, at Fornyelsen blev ført helt til Bunds. Han følte ogsaa, at Kræfterne ikke var saa gode længere, og han vilde nødig blive saa aflægs, at han ikke kunde gøre Fyldest fuldt ud.

Da ingen af Sønnerne ønskede at overtage Bjerggaard, solgte Far den i 1911 til Svigersønnen, Christian Borup, og byggede Villa »Solvang« midt mellem den gamle Skole og Bjerggaard.

Mors Betydning for Far i hans Gerning som Lærer kan ikke let overvurderes; paa hende hvilede det store og betydningsfulde Arbejde med at opdrage den store Børneflok. Far tilbragte meget af Tiden i Skolen, om Vinteren hele Dagen, og derfor paahvilede det ogsaa Mor at have Tilsyn med Gaardens Pasning, saa alt blev gjort, som det skulde, baade ude og inde. Mor delte ogsaa helt ud Fars kristelige Livssyn; det har overordentlig stor Betydning, at Ægtefællerne kan dele det bedste med hinanden og derved berige hinanden.

Til alt dette kom ogsaa, at Mor var meget svagelig af Helbred og ofte led store Smerter og i lange Perioder maatte holde Sengen. Det var først paa sine gamle Dage, at Mor rigtig følte sig saa rask som aldrig før i sit Liv, og hun naaede da og-

saa en ret høj Alder, højere end vi turde haabe efter al hendes Sygdom.

Efter Fars Død blev Mor boende i Solvang til 1922, da den blev solgt til Jens Gade; hun boede saa en Tid hos Kirstine i Mejrup nordre Forskole, til hun flyttede til Holstebro.

Opholdet i Holstebro blev en dejlig Tid for Mor paa sine gamle Dage; her kunde hun blive Medlem af Frimenigheden og deltage i det aandelige Liv, der rørte sig i de Kredse, som samledes omkring Frimenigheden i Holstebro. Her følte hun sig hjemme, det var hun opvokset i og levet i hele sit Liv.

I Holstebro boede Mor til September 1934, da hun flyttede til Bjerggaard, hendes gamle Hjem gennem saa mange Aar. Sofie og Kristian havde lovet Far at tage sig af Mor, men hun vilde helst klare sig selv, saa længe hun kunde, og ikke ligge nogen til Byrde, skønt vi talte ofte med hende om, at det var bedst for hende at flytte til Bjerggaard; thi vi vidste jo aldrig, hvor hurtigt hun kunde blive kaldt bort. Hendes Bortgang skete ogsaa hurtig og uventet for os alle Søndag Morgen den 3. Februar 1935 med Ordene: »Hils mine Børn, Guds Fred med jer alle«.

Ogsaa ved Moders Bortgang blev der talt og skrevet meget kønt om hende, som glædede os Børn meget. Jeg var glad ved at kunne være med denne Gang og udtale Familiens hjerteligste Tak til alle, som havde vist saa stor Deltagelse og Opmærksomhed ved vore to kæres Bortgang og for de mange Beviser paa Folks Værdsættelse af vore kære Forældres Virksomhed og Gerning i Naur.

Denne Gang var ogsaa tre af Sønnerne afskaaret fra at være med ved Dødsfaldet og Begravelsen, nemlig Iver, Peder og Hans, men vi modtog Breve fra dem alle tre, hvori de udtrykte deres Tak for det gode Hjem, vi havde haft, og for alt, hvad vore kære Forældre havde givet os i Arv fra det Liv, de havde levet sammen og med os.

Vi er 9 Børn, alle født i den gamle Skole: A—I:

A. *Iver Olesen Sidelmann*, født 15. September 1878, gift 25. Maj 1915 i den engelske Kirke i Riga med Sybil Elisabeth Leader, født 22. Februar 1888, Datter af William Leader og Mary Reading, England. Det var den sidste Vielse i denne Kirke, før Tyskerne indtog Riga.

De havde lært hinanden at kende i Polen, hvor Sybil var Guvernante for en ung Godsejersøn, Waio Haach. Deres Bryllupsrejse gik til Walk i Lifland, hvor Iver havde faaet mid-

lertidig Plads ved Kvægavlen, da Krigen havde slaaet ham ud af hans Virksomhed som Eksportør af Avlsdyr til Rusland.

Iver arbejdede ved Landbruget hjemme, til han 1897 kom paa Testrup Højskole, hvor den bekendte Jens Nørgaard var Forstander og Baagø Lærer; de samme to, som Far ogsaa havde haft til Lærere paa Blaagaard Seminarium.

Til Iver i Vinteren 1901—02 kom paa Dalum Landbrugs-skole, havde han haft forskellige Pladser. Fra dette Ophold skrev han i 1935 en Del om sine Lærere i »Dalum Lærlinge«, et Ophold, han altid mindedes med Glæde.

Fra 1902—05 var han Bestyrer paa Gimsinghoved, som ejedes af Proprietær Olufsen, Qvistrup, og derefter i 3 Aar ansat ved de landøkonomiske Forsøg, som Forsøgsstationen i København lod afholde paa Bregentved under Forsøgsleder Lund. Derefter rejste Iver til Polen som Konsulent og Kvæg-avlsleder for nogle Godsejere i Cherniewitze, Guvernement Warschawa, 70 km fra den tyske Grænse. Her fik Iver et levende Indtryk af, hvor det frihedselskende Folk led under russisk Herredømme. Det var ikke saa mærkeligt, at Polakkerne hadede Russerne, ja Tyskerne med, som levede der som Godsejere langs Grænseomraadet, for deres haarde Fremfærd mod det polske Folk.

I 1912 blev Iver Repræsentant og Konsulent for Selskabet »Danske Landmænds Export af Avlsdyr« til Rusland med fast Bopæl i Wallstrasse 26, Riga. Paa sine Rejser over næsten hele det store russiske Rige kom Iver i Forbindelse med mange Mennesker, Landboforeninger, Godsejere af store Godser rundt om i Rusland, med den russiske Regering og flere af Zarens Godser, der aftog mange Avlsdyr, men Verdenskrigen 1914—18 afbrød denne Virksomhed og al Handelsforbindelse mellem Rusland og Danmark.

Da jeg først paa Sommeren 1915 flygtede til Walk for at rejse videre til Danmark, vilde Iver ikke udsætte sin Kone for Krigens Følger og nødte mig til at blive og gøre hans Arbejde færdigt. De to rejste saa hjem til Solvang og Ivers Kone snart videre til London.

I September Maaned rejste Iver til Rusland igen for at se, hvad der var blevet af mig. Postforbindelsen var meget daarlign, og da de ikke havde hørt fra mig i længere Tid, blev de urolige for mig, og Iver vilde saa se at finde mig og tillige se til sine Sager, som han ikke havde kunnet faa med sig ud af Landet. Jeg var imidlertid paa Vej hjem, og vi krydsede hinanden i Sverige, selvfølgelig uden at vide det. Paa Godset

»Kavershof« spiste Iver sammen med russiske Officerer, og de lovede at tage sig af hans Ting, men de fik andet at tænke paa; thi Revolutionen brød ud, og Forvalter Hammer kunde meddele Iver, »at efter de røde Bolshevikker havde huseret i Østersøprovinserne og ogsaa paa Kavershof, hvor de gennemrodede alle Hr. Sidelmanns Kufferter, havde de ved deres Bortrejse medtaget alle hans Ejendele«.

Først i Nytaaret 1916 rejste Iver til Mr. Speir, Newton Farm, men kort efter fik han midlertidig Plads ved Kvægavlen ved Stranraer. Seks Uger efter fik han en Bestyrerplads paa en mindre Farm nær London, men han havde dog paa dette Tidspunkt faaet Ansættelse som Inspektør paa Birr Castle hos Jarlen af Ross, Kings County, Irland, men paa Grund af Uroligheder der, kunde han først overtage Stillingen til Oktober 1916.

Jarlen var levende interesseret i Landbrug, men gav Iver frie Hænder med Hensyn til Avlsgaardens Drift. Jarlen var blevet saaret i Krigen og kunde ikke tale. De talte sammen hver Dag ved Hjælp af Papir og Blyant og gik lange Ture paa det vidtstrakte Gods, og Iver skrev om ham: »Lord Ross er den fineste Gentleman, jeg nogen Sinde har truffen, en Nobelmand i Ordets bedste Betydning«.

En Morgen fandt man Jarlen død i sit Badekar, man mente, at Saaret i Hovedet var indirekte Aarsag dertil.

Forholdene blev ikke saa frie for Iver efter Jarlens Død, saa han opsagde Stillingen Aaret efter. Et Aars Tid boede de nu i London, men 1920 rejste Iver til Amerika. Der fik han straks Tilbud paa den Plads, han i over 25 Aar kom til at beklæde, men han afslog den, fordi han syntes, at han vilde se lidt af Landet først. Efter 6 Ugers Forløb fik han igen Tilbud paa samme Stilling, og da sagde han Ja Tak. Fra Januar 1921 var han Assistent i »Dairy Husbandry Extension« ved Pennsylvania Kollegium. Senere blev han Statskonsulent med Titel af Professor, en Titel man bruger om Mænd ved Kollegier og Universiteter, der er Lærere eller Instruktører.

I Universitetets Landbrugsblad skrev man engang om ham: »I. O. Sidelmann er betroet at bearbejde Foreningens Indberetninger. Han besøger de enkelte Foreninger henimod Aarets Slutning og hjælper de forskellige Kontrolassistenter og Provincesagenter med at lave en komplet og kortfattet Resumé af Aarets Arbejde i hele Foreningen, af hvilket hvert Medlem faar en Kopi saavel som Kontoret for den udvidede Mejerikreds, der omfatter hele Amerika. Hr. Sidelmann er en Mand

fra Danmark, hvor han har faaet sin Uddannelse. Senere har han foretaget særlige Studier i England og Skotland af Opdræt af Kvæg. Desuden har han Erfaringer fra Landbruget i Danmark, Polen, Rusland og Irland, førend han begyndte sit Arbejde i Staten Pennsylvania i 1921«.

Den 1. Marts 1930 var der en Udsendelse i Radioen i Serien »Danske i Udlandet«, hvorom der blev skrevet: »Det var et rigtigt friskt og djærvt Foredrag, som Forsøgsleder H. Wenzel Eskedal holdt om danske Farmere og Landøkonomer, som han havde besøgt under en Studierejse gennem De forenede Stater. Man lyttede interesseret til disse Navne paa Danske, der har vundet sig et stort og betydningsfuldt Virkefelt paa amerikansk Jord og i denne søgt at udnytte deres Erfaringer, høstet i det lille Land, hvor deres Vugge stod«.

Blandt de Danske, som Forsøgslederen omtalte, var ogsaa Ivers Virksomhed saavel som et Rids af hele hans Levnedsløb. Bl. a. sagde han: »Mange Danske indtager fremragende Stillingen inden for det amerikanske Landbrug. En af disse er Statskonsulent i Pennsylvania I. O. Sidelmann, som er Leder af Kontrolforeningsarbejdet i samme Stat. Statskonsulent Sidelmann har oplevet mere end de fleste, uden Doktorgrad, ja, uden Eksamen af nogen Art er han naaet frem til den forholdsviis store Stilling, han har. Sidelmann har vundet sig mange Venner og har en meget stor Bekendtskabskreds, men selv om han har en stor Virksomhed at passe, saa har han alligevel Tid til at tænke paa sit Fædreland. Han er en god Vært for Landsmænd, der besøger ham. Mange Danske har været Gæster i hans moderne Hjem, kørt sammen med ham og hans intelligente Frue i Bil gennem det skønne Bjergland, som findes i Pennsylvania. Jeg er en af disse Gæster, som med Glæde og Taknemmelighed mindes en saadan Biltur, paa hvilken Sidelmann proklamerede sin Stolthed over at være fra Danmark, og paa hvilken Hr. og Fru Sidelmann samt Gæsten sang den ene danske Fædrelandssang efter den anden«.

Da Iver 1. Februar 1945 trak sig tilbage fra sit Arbejde som Statskonsulent, var han Genstand for megen Omtale i flere af Fagbladene med Fotografi af ham, f. Eks. siddende i sit Kontor den sidste Dag der. »I. O. Sidelmann, som nu den 1. Februar trækker sig tilbage fra Pennsylvania Stats Kollegiums Tjeneste, er den eneste Mand i hele De forenede Stater, som har samlet alle Kontrolregnskaber for en enkelt Stat for et Tidsrum af 35 Aar og den eneste, som har fuldført dette Arbejde igennem 25 Aar.

Hans Interesse for Mejerivæsen har ført ham gennem mange Lande og gjort ham til en Sprogmand, der behersker 6 forskellige Sprog. Derfor blev han knyttet til den amerikanske Stab som Tolk i 1923 ved Verdenskongressen i Washington og igen i London 1928 samt ved enkelte andre Lejligheder.

Ved det aarlige Møde efter Foreningens Skue for Staten Pennsylvania i Harrisburg blev Sidelmann hyldet for sit Arbejde. Dagen før han gik af. Han blev takket for den Energi og Akkuratesse, med hvilken han havde samlet og udført sit Arbejde saa korrekt gennem de mange Aar og som den, der næsten ene havde Ansvaret for Kvaliteten af de mange Kobesætninger i Dag.

I disse 25 Aar lykkedes det for Sidelmann at samle hele det statistiske Arbejde i denne Stat gennem 35 Aar, og de Form, Kort og systematiske Blanketter af forskellige Slags, som han kort efter sin Ansættelse lavede, er siden blevet antaget som Standardform for ikke alene Pennsylvania, men for adskillige andre Stater«.

Allerede i 1941 købte Iver et Hus i Taylor St., Hollywood, Florida, men nu tog han varigt Ophold der med sin Kone i det herlige Klima ved den amerikanske Havbugt. Paa et Besøg hos en stor Farmer der i Nærheden blev han i Avisen benævnt som en af de største Autoriteter paa Mejerivæsenets Omraade i De forenede Stater.

Iver har besøgt Danmark flere Gange og altid været flink til at skrive hjem til sine Forældre, Søskende saavel som til gamle Venner og Bekendte.

Han har været en ualmindelig flink og hjælpsom Broder, særlig over for os tre Brødre, som han har ydet al den Hjælp, han kunde derude i det fremmede, hvor han paa en Maade banede Vej for os og hjalp os til Rette. Det vil jeg i alt Fald aldrig glemme ham og hans Kone og altid være dem meget taknemlig for.

B. *Ane Sidelmann*, født 7. Juli 1880, død 19. Novbr. 1880.

C. *Pouline Kirstine Sidelmann*, født 16. November 1881, død 3. December 1933 som Forskolelærerinde i Mejrup nordre Skole.

Kirstine har lige fra lille af og hele sit Liv været meget svagelig og gennemgaaet meget af Sygdom, men trods hendes svage Helbred, takket være hendes Energi og stærke Viljekraft, har hun ført et meget virksomt Liv. Hun har prøvet mangt og meget, før hun kom paa sin rette Plads som Lærerinde. Hun har været paa Vallekilde Højskole, forsøgte sig med

en Forretning i Naur gl. Skole med Maskinstrikning o. l., men der fandt hun ikke sin rette Virkeplads, tog paa Hoven Kvindeskole og blev uddannet som Pogeskolelærerinde, havde ogsaa flere Pladser, men blev saa paa Varde Forskoleseminarium uddannet til Forskolelærerinde; hendes sidste Plads som Lærerinde blev altsaa i Mejrup. Her følte hun sig helt hjemme, deltog med Iver og Lyst i Ungdomsarbejdet, og mange unge har ofte været samlet i hendes Hjem og Skolestue til Sang, Musik, Oplæsning m. m.

I Mejrughtiden var hun plaget meget af Sygdom, hun var ofte paa Sygehuse, gennemgik flere Operationer og maatte ofte have Vikarer, men bar det altsammen med stor Taalmodighed. Tilsidst indsaa hun dog, at Skolen ikke kunde være tjent med det, og i 1933 søgte hun saa om Afsked, men inden det gik i Orden, døde hun. Om hendes Dødsfald stod der i Avisen: »Frk. Sidelmann var en god Kvinde, der havde vundet sig mange Venner indenfor Skolekredsen, saavel blandt Børnene som disses Forældre, og hendes tidlige Bortgang vil blive beklaget af mange. Ogsaa udenfor Skolens Omraade havde Frk. Sidelmann stærke Interesser, saaledes kan nævnes, at hun i sin Tid udførte et godt og fortjenstfuldt Arbejde indenfor Venstres Ungdom. Det var en Blodsygdom, som nedbrød den energiske Kvindes Kræfter«. Der blev talt af flere ved hendes Begravelse, som foregik fra Bjerggaard i Naur.

D. *Anna Sidelmann*, født 15. November 1883, hjemmedøbt af Far, død 18. November 1883.

E. *Sofie Regitze Sidelmann*, født 9. November 1884, gift 12. Oktober 1905 i Naur Kirke med Hans Christian Laurits Borup, født i Ø. Borup i Ferring 10. Februar 1881, Søn af Hans Lauritsen og Johanne Kirstine Olsen fra Kammersgaard i Hygum.

Sofie har været hjemme det meste af Tiden. Der var haardt Brug for hendes gode Kræfter under Mors Sygdomsperioder, men hun fik dog et Ophold paa Sorø Husholdningsskole, før hun blev gift.

Christian Borup var i flere Aar Bestyrer af Øster Borup for sin Mor, men overtog Gaarden, og der boede de, til de 1911 købte Bjerggaard af Far. Der fik de deres egentlige Virkeplads, der holdt de Sølvbryllup under stor Deltagelse af deres mange Venner og Bekendte saavel som af Familien. Der blev talt, sunget, som der plejer at blive ved slige Lejligheder, saa det blev helt igennem en smuk Fest, der tjente dem og deres Børn til Ære og Deltagerne til Glæde.

Samme Aar, som deres yngste Søn blev gift, solgte de Gaarden til ham og købte Ejendommen »Brejdablik« ved Naur Holdeplads. Der tænkte de at nyde deres Otium og glæde sig ved Besøg af Børn, Børnebørn, men ogsaa af deres Venner. Det blev dog ikke saa mange Aar, som de sikkert havde glædet sig til. Sofie døjede meget med en Sukkersygdøm, som sikkert ogsaa var Skyld i, at hun mistede det ene Øje. Christian led de sidste Aar af et Hjerteonde, der pludselig gjorde Ende paa deres lykkelige Samliv den 6. August 1949. I Holstebro Dagblad stod der bl. a. skrevet om ham: »Christian Borup havde en god Evne til at faa alt i Bedriften til at gaa paa bedste Maade, og hans Hustru kunde klare alt i det smukke Hjem, hvor deres Børn voksede op under lyse og gode Kaar. De var af Natur vennsæle og forekommende Mennesker, der fik mange Venner og en stor Omgangskreds, der altid befandt sig vel i deres Hjem. I Aftes havde han sammen med andre været Gæst hos sin Søn og Svigerdatter i det gamle Hjem. Hans Hustru var blevet hjemme, og da Borup ved Midnatstid paa Cykel var vendt tilbage og, som han plejede, fortalte sin Hustru om Dagens Hændelser, sank han pludselig død om.

Mange Tanker vil i disse Dage gaa til Sofie Borup, som mærket af Sygdøm nu sidder tilbage med et stort Savn. De vil gøre det i Taknemlighed for hendes Evne og gode Vilje til at være noget for andre Mennesker, for den Hjælpsomhed, hun uden at spare sig selv har vist over for sine Medmennesker, naar den tiltrængtes«.

Begravelsen foregik fra det gamle Hjem under megen stor Deltagelse. I Kirken blev der talt af Sognepræsten, og ved Mindesammenkomsten bagefter blev der talt af mange, der alle gav Udtryk for, hvilken god Mand og Fader, Christian havde været for Hjemmet og Børnene. Der blev rettet mange Trøsteord til Sofie, som saa haardt trængte til den Hjælp, som hendes Mand havde været saa god til at yde hende nu, da hendes svage Syn lagde saa mange Hindringer i Vejen for hendes Syslen og Færden hjemme og ude.

Sofie og Christian havde 4 Børn, hvoraf de 3 ældste er født i Oster Borup, den yngste Søn er født i Bjergaard: a—d:

a. *Harald Sidelmann Borup*, født 8. November 1906, gift 24. April 1932 i Jebjerg Kirke med Agnete Laursen, født 24. Marts 1905, Datter af Gartner Laursen og Margrethe Christensen, Jebjerg.

Agnete har været paa Jebjerg Ungdomsskole og Ollerup Højskole. Harald har lært Landvæsenet hjemme, men har

ogsaa tjent hos fremmede, været Soldat og paa Asmuldkloster Landbrugsskole ved Viborg.

Til Gartneriet i Jebjerg hørte der ogsaa Landbrug, og ved det arbejdede Harald, men de boede i et lille Hus, »Slottet«, i Nærheden. Desuden havde de et stort Hønseri, men i 1937 købte de Sindinggaard, ikke langt fra Jebjerg. De har tre Børn: Laust, født 24. Marts 1935, gaar paa Realskole i Roslev, Hans Christian, født 30. Maj 1937 og Ole, født i December 1945.

b. *Sidelmann Borup*, født 3. December 1907, død 29. August 1944 under Overflyvningen af engelske Bombemaskiner, idet en af dem tabte en Bombe over Vorup uden for Randers. Bomben anrettede stor Skade paa Liv og Ejendom, og blandt Ofrene var ogsaa Sidelmann. Der blev skrevet meget om denne Begivenhed i mange af Landets Blade, og Holstebrobladene skrev meget om Sidelmann, bl. a.: »Sidelmann Borup har altid været en interesseret, energisk og idérig Mand. Som ung kom han i Købmandslære, men hans Lyst til Maskiner og store Indsigt paa dette Omraade førte til, at han sprang fra Handelen og fik Stilling ved Ringkøbing Amtstidende som Maskinpasser, indtil han fik Ansættelse som Driftsleder i Randers ved et Blad der. I sine unge Dage tog han ivrigt Del i Ungdomsarbejdet i Naur og senere i Holstebro, hvor han ogsaa blev Medlem af Højskoleforeningen«.

Sidelmann blev gift i Randers med Helene Nielsen, men hun undgik at dele samme Skæbne som Sidelmann, idet hun laa paa Sygehuset efter Fødselen af en lille Pige, der døde kort efter. Det var selvfølgelig et meget haardt Slag for hende at skulle miste baade Mand og Barn paa saa hurtig og brat Maade.

Der har vist aldrig været større Deltagelse ved en Begravelse i Naur end den Dag, da Sidelmann blev begravet, eller set saa mange Kranse. Ligtalen blev holdt af Sidelmanns gode Ven fra Holstebro, Valgmenighedspræst Søgaard Andersen, Rødding, Salling.

Bagefter var der en Mindehøjtidelighed i Krunderup Skole, hvor der blev talt af mange. Den svære Tid under Verdenskrigen førte ligesom Folk tættere sammen og til at samles ved de Lejligheder, hvor man kunde faa Lov til det.

Der blev ved samme Lejlighed overrakt hans Kone en Pengegave fra Venner til en smuk Mindesten paa hans Grav i Familiens Gravsted paa Naur Kirkegaard.

c. *Johanne Cecilie Borup*, født 4. Juni 1910, gift 4. Juni

1931 i Naur Kirke med Jens Bjørnkjær, født 14. August 1910, Søn af Købmand i Haderup Anton Nielsen Bjørnkjær og Kirstine.

Jens Bjørnkjær er uddannet som Købmand og har selv haft Forretning forskellige Steder, f. Eks. Mejrup og Faare, inden han blev Inspektør for »Statsanstalten for Livsforsikring« med Bopæl i Bramminge. De har en Datter, Edith, født 3. December 1932.

d. *Svend Borup*, født 13. Juli 1916, ægteviet paa Raadhuset i Holstebro den 12. Oktober 1945 med Agnethe Godrim, født 22. Februar 1916, og samme Dag i Frimenighedskirken »erklæret for rette Ægtefolk at være«.

Agnethe er Datter af Gmd. Mads Kjærgaard Godrim og Maren Sørensen Overlund, ~~Kirkegaard~~ i Maabjerg. *Bjerg*

Svend overtog Bjerggaard i Naur kort Tid, før han blev gift. De har to Dreng: Jørgen, født 21. September 1946, og Jens, født 9. Marts 1948.

F. *Andreas Sidelmann*, født 20. Oktober 1886, gift 10. November 1922 i Naur Kirke med Forskolelærerinde Rigmor Kristy Lauritsen, født 16. Juli 1894 i Struer, Datter af Konduktør Hans Lauritsen og Nielsine Petrine Sørensen, begge fra Skals ved Viborg.

Rigmor har været paa Vallekilde Højskole, har taget Forskolelærerindeeksamen fra Frk. Langs Seminarium i Silkeborg 1921, blev straks efter Vikar hos Kirstine i Mejrup, men i August samme Aar ansat som Lærerinde ved Gade Skole, Naur.

Saa snart vi kunde, fik vi Søskende Lov til at tage fat i alt forefaldende Arbejde i Bjerggaard, men jeg havde ikke videre Lyst til Landbruget.

Jeg var med paa det første Hold i den Fortsættelsesklasse i Holstebro, som Pastor Morten Larsen havde faaet oprettet, var en kort Tid paa Staby Vinterlærerseminarium, til jeg i 1907 kom i Forberedelsesklassen paa Silkeborg Seminarium, hvorfra jeg dimitteredes i Juli 1911.

Fra Seminarietiden mindes jeg særlig Forstander Vinthers aandsbaarne Foredrag i Litteratur og Pastor Carstensens Religions- og Historietimer. I disse Timer glemte jeg, at det havde noget med Eksamen at gøre, det var Seminariets Højskoletimer for mig.

I to Vintre var jeg Vinterlærer i Nørbølling ved Brørup, den mellemliggende Sommer hos Mr. Speir, Newton Farm ved

Glasgow, for at lære Sprog, men hvor jeg deltog i alt forefaldende Arbejde paa den 400 acres store Farm.

I Maj 1913 rejste jeg til Riga, hvor jeg boede et Par Maaneder hos Iver, gennemgik et kort Kursus i Kontrolregnskab i Mitau under Ledelse af Hr. Kirpin, før jeg fik Plads som Kontrolassistent for en Del tyske Godsejere, tilhørende den »høje« tyske Adel, med fast Bopæl i Gross Eckau hos Graf von der Pahlen. Jeg havde eget Køretøj og megen Frihed og tilbragte i det hele taget en dejlig Tid der, men da flere Godser kom til, maatte jeg foretage lange Rejse med Jernbanen helt ned til Kräützburg. Jeg fik her Lejlighed til at se Glimt af det rigtige »russiske«; at se det var som at tænke sig 100 Aar tilbage i Tiden.

Jeg var der, da Krigen brød ud i 1914, og eftersom Krigen nærmede sig, var det ikke saa rart at rejse rundt. Jeg var ude for ikke altid lige morsomme Oplevelser, som f. Eks. at blive anholdt som Spion.

I Begyndelsen af 1915 fik jeg tilbudt en dejlig Plads som Kvægavlsleder. Det var paa Godset »Mezohden« ved Bauske, tilhørende Fyrst Lieven, Zar Nikolaj II's Kammerjunker. Der var stillet en to Værelsers Lejlighed og eget Køretøj til min Raadighed, og der var kun tre Godser at tilse med Hensyn til Kvægavlen. Jeg glædede mig til at skulle være der, men desværre kom jeg slet ikke i Pladsen, før Krigen kom over Egnen, saa jeg maatte under ret dramatiske Forhold flygte op til Iver i Walk. Først i September havde jeg gjort Ivers Arbejde færdigt, saa jeg under en lang og meget besværlig Rejse, først til Petersborg, hvor jeg tilbragte et Par Dage, og derefter paa en mere end 8 Dages Rejse med Jernbane gennem Finland ad den nordligste Rute paa Jorden over Haparanda, ned gennem Sverige med en Dags Ophold i Stockholm til Danmark, til det fredelige og dejlige Hjem i Solvang.

Efter et Par Maaneders Ophold hjemme rejste jeg til Mr. Speir i Skotland. Først i Nytaaret 1916 fik jeg Plads som Kontrolassistent i Egnen omkring Byen Stranraer ved det irske Hav. Her mødte jeg megen Venlighed og Godhed i de forskellige skotske Hjem, men samme Aar blev jeg Assistent paa Kilmarnock Mejeriskole, hvor der uddannedes unge Elever af begge Køn til Smør- og Ostmejerister. 1917 om Efteraaret fik jeg Plads som Kontrolassistent i Egnen omkring Byen Reading. Hele Kontrolarbejdet blev organiseret fra Universitetets landbrugsfaglige Kollegium, hvor jeg fik Kontor. Blandt de Steder, jeg besøgte paa min Runde, var ogsaa den engelske

Konges lille Farm i Nærheden af Reading. Der var jeg, til jeg i November 1918 rejste hjem, da man havde telegraferet efter mig paa Grund af Fars Dødsfald. Da jeg laa syg af den ogsaa her i Danmark kendte Sygdom »den spanske Syge«, varede det en Maaned, inden jeg kunde rejse.

Nu var jeg hjemme til November 1919, da jeg fik Plads som Forsøgsmedhjælper under Forsøgslaboratoriet i København ved et Fodringsforsøg med Malkekvæg paa Rosenfeldt ved Vordingborg. Sommeren derefter var jeg Samfundsmedhjælper paa Mejeriet Trifolium i Maribo under Generalstrejken i 1920. Sidst paa Sommeren fik jeg igen Ansættelse under Forsøgslaboratoriet ved et Kalveopdrætningsforsøg paa Ourupgaard paa Falster.

Da dette Arbejde ikke førte til nogen varig Stilling, rejste jeg hjem i November 1921, og efter en 8 Dages Rejse i Tyskland sammen med Bror Hans, Christian og Peder Borup, blev jeg ansat som Andenlærer paa Harboøre, hvor jeg var i 2 Aar, det sidste Aar sammen med min Kone.

De næste 7 Aar var vi Lærerfolk i Taabel Skoledistrikt i Vestervig Sogn. Nytaarsdag 1931 blev jeg indsat som Førstelærer og Kirkesanger i Ramsing, og 1. April samme Aar blev min Kone antaget som Organist ved Ramsing Kirke.

Om mig selv kan jeg endnu tilføje, at jeg blev tilbudt en Plads som Bestyrer af et Gods i England i Marts 1919, fire Maaneder efter at jeg var kommet hjem.

Det var en Mr. Stade, der skrev til mig og tilbød mig denne Plads. Han havde tjent sig en Formue i Kina, men nu vilde han slaa sig ned paa en Farm i England, som jeg skulde over og hjælpe ham med at købe. »Mit Forslag til Dem er, at De skulde komme over her og bestyre min Farm paa særlige Betingelser. Jeg er i Stand til at skaffe en Kapital paa omkring 15.000 engelske Pund, og med den Sum regner jeg med at kunne købe omkring 400 acres Land, fuldt besat med alt. En Betaling af 5 % af denne Sum udredes af Farmen forud, og Balancen af Fortjenesten, efter at Betalingen af alle Udgifter i Forbindelse med Farmen og en lignende Provision til Imødegaaelse af Fald i Værdi, vil blive at dele lige imellem os. Et Hus vil blive indrettet for Dem paa Farmen eller i Nærheden«.

I Farmens Udgifter var min faste Løn paa ca. 500 Pund og fri Lejlighed iberegnet, men jeg har aldrig fortrudt, at jeg sagde Nej Tak til dette smukke og enestaaende Tilbud.

Vi har to Børn, begge født i Taabel Skole: a—b:

a. *Hans Thomas Sidelmann*, født 9. December 1925. Han

har taget Præliminæreksamen fra Vinderup Realskole, Studentereksamen fra Struer Gymnasium, Filosofikum og 1. Del af juridisk Eksamen ved Københavns Universitet.

b. *Ane Grethe Sidelmann*, født 11. December 1927. Hun har været paa Jebjerg Ungdomsskole, Rønshoved Højskole, taget Eksamen som Barneplejerske fra Dronning Louises Børnehospital, været 3 Maaneder paa Hindholm, Barnets Højskole, hvor man forbereder unge Piger til Optagelse paa Frøbel Højskole, der uddanner Børnehavelærere, hvortil Ane Grethe blev indmeldt 1. September 1949.

G. *Peder Marinus Sidelmann*, født 20. Januar 1888, gift 8. August 1918 i Birr Kirke i Irland med Cordie Rosette Leader, født 22. Februar 1888, en Tvillingsøster til Ivers Kone. Brylluppet stod i Sybils og Ivers Hjem i Birr, og Bryllupsrejsen gik til Kingstone, et Badested i Nærheden af Dublin.

Cordie er uddannet som Sygeplejerske, under Verdenskrigen 1914—18 passede hun saarede Soldater og var i længere Tid Bestyrerinde af et Børnehospital i Cardiff. Hun har besøgt os i Danmark et Par Gange, et halvt Aar var hun og hendes to smaa Drengene en Sommer hos mig paa Harboøre for at styrke sig og Børnene ved den sunde Havluft og Saltvandsbade.

Peder er uddannet ved Landbrug hjemme og i mange forskellige Pladser hjemme og i Udlandet. Han har været baade paa Staby Vinterlærerseminarium, paa Ryslinge Højskole og Dalum Landbrugsskole under Madsen-Mygdal som Forstander. Senere har han kun været hjemme paa kortere Tid mellem de mange Pladser, han havde.

Han har været Underforvalter paa Møgelkjær ved Horsens. Forvalter hos en tysk Godsejer og Officer, Hr. Dreckmann, Trendelberg ved Hamborg. Samme Sommer hos Mr. Speir i Skotland som jeg, senere hos en Dansker, Mr. Brix, der var Bestyrer af en stor Farm i England. 1913 rejste han til Riga og fik Plads som Kontrolassistent i Kurland efter et kort Kursus i Mitau. Før Krigen ogsaa nødte ham til at forlade Rusland, bestyrede han et Gods der for en tysk Godsejer, der tog tilbage til »dass grosse Fatherland«. Hjemme var der ikke noget, der passede Peder, og han tog til Tyskland, hvor den ovennævnte Godsejer skaffede ham Plads, bl. a. en Tid hos en Ætling af Bismarck, senere Inspektør paa et af den tyske Stats Godser udenfor Berlin, men saa vendte han atter tilbage til Naur, indtil Iver skaffede ham Plads som Inspektør hos Lensgreve, Lord de Vecy, Abbeyleix, Queens County, Irland, 1. Ok-

tober 1917. Der var han kun ca. et Par Aar, og efter at have været et Aars Tid i Amerika, blev han Inspektør og Leder af Sukkeravlen i Skotland. Efter 7 Aars Tjeneste der søgte han og fik Plads som Godsforvalter hos C. A. Vandervell, Maiden-hatch, Pangbour, England, skønt der var over 200 Ansøgere til Stillingen.

Under den sidste Verdenskrig havde vi slet ingen Forbindelse med Peder, men da ovennævnte Farm blev solgt, blev han Inspektør for et større Gods, men han har skiftet Stilling igen senere og er for Tiden Bestyrer for en ung Greve af Buwood Home Farm, Calne, Wilts, England. Han har vel nok ført en omtumlet Tilværelse og foruden at se sig om i Verden, har han prøvet mangt og meget, men selv den engelske Regering har sagt om ham, at han er en dygtig Landmand; der har altid været Opgaver nok for ham at tage fat paa, men han var heller ikke uforberedt til de store Forhold, han gik ind til i England. Gaa paa-Mod har han altid haft rigeligt af, men det har sikkert ogsaa været en Nødvendighed for ham.

Peder og Cordie har tre Børn: a—c:

a. *Thomas Ivar Sidelmann*, født 6. Marts 1920 i Abbeyleix, gift i Canada.

Han lærte Landvæsenet hjemme hos sin Fader, men et Aar før Krigens Udbrud blev han indkaldt som Soldat og gjorde hele Krigen med, de sidste 4 Aar i Indien. Bagefter gennemgik han en Kollegieuddannelse, men rejste saa til Canada, og i Byen Vancouver har han begyndt en Bilforretning.

b. *Douglas Sidelmann*, født 21. November 1921 i London, har gennemgaaet en lignende Uddannelse som Broderen, var Flyvemaskinist under Krigen, uddannet i Canada. Han har nu fuldført sin Uddannelse paa Kollegium og er vist ansat i et eller andet Departement i Ministeriet. De har sikkert arvet deres Faders Haandelag for Mekanik.

c. *Sybil Cecilie Cordelie Sidelmann*, født 21. November 1931. Hun er lige blevet færdig med sin Skoleuddannelse, men agter at uddanne sig videre paa Kollegium.

H. *Anna Hansine Sidelmann*, født 29. April 1890, gift 28. Juli 1922 i Naur Kirke med Mads Kjærgaard Madsen, født 14. Maj 1888 i Nygaard i Vejrum, Søn af Gaardmand Niels Madsen fra Kjærgaard i Naur og Ane Marie Bjerre fra Brændgaard i Vejrum.

Anne har faaet Lov til at tage fat hjemme, ligesaavel som alle vi andre Søskende. Hun var hjemme hos Mor i Solvang for at hjælpe hende efter Fars Død, men hun har dog i sine

unge Dage tjent flere Steder, saaledes hos Købmand Rørs-
gaard, Vemb, Skolebestyrer for Silkeborg Seminariums Bør-
neskole, Hr. Seminarielærer Mortensen, hos Frøken Kastberg,
Herpinggaard, Proprietær Reinert, Gamborggaard, Købmand
Poul Andersen, Holstebro, og hos Hans Hjortkjær, Brabrand
ved Aarhus.

Mads har samme Vinter som jeg gaaet i Pastor Larsens Fort-
sættelsesklasse og været en Vinter paa Vinding Højskole.
Skovgaard i Lem ved Lemvig blev Mads' egentlige Barn-
domshjem, det købte han i 1914, men solgte det 1916 og hand-
lede saa i et Par Aar, til han 1918 købte Vester Lundby i Vej-
rum af Andreas Lundby, som var gift med hans Moster. Lund-
by solgte han Aaret efter og købte Thing i Vejrum af sin Mor.
Den drev han, til han 1945 solgte den og købte Ejendommen
Nr. 13, Struervej, Holstebro. Der har Mads og Anna boet siden,
og der holdt de Sølvbryllup for den nærmeste Familie, me-
dens den egentlige Fest blev holdt paa Højskolehjemmet un-
der stor Deltagelse fra Slægt, Venner og Bekendte med Taler
og Sang, rigtig en dejlig Fest, der blev dobbelt skøn for dem,
da Hans og hans Kone var kommet flyvende fra Amerika,
saadan at de ogsaa kunde være med ved denne festlige Lej-
lighed. De har ingen Børn.

I. *Hans Theodor Sidelmann*, født 20. Oktober 1892, gift 26.
November 1931 i Our Seviour Danish Ev. Luth. Chursh, New
York med Anna Larsen, født 25. Marts 1896 i Dronninglund.
Datter af Kr. Larsen, Ringer, Graver og Kirkebetjent.

Hans fik ogsaa lært at tage fat hjemme, men han var tidlig
klar over, at Landbrug ikke var hans Vej »til Ros og Magt«.
Han kom saa i Slagterlære hos Slagter Skov, Struer, en Tid
Slagtersvend hos Slagter Sørensen, Bækmarksbro, men under
Verdenskrigen 1914—18 maatte han i »Trøjen«, forresten den
eneste af os, der blev Soldat, men nu fik han ogsaa Lov til at
tjene Kongen »som Karl« langt længere end normalt.

Hans har altid haft Lyst til at handle, og det gik godt i Kri-
gens Tid, men det hurtige Omslag paa Priserne efter Krigen
satte en Stopper for næsten al Handel, særlig med Heste. Hans
prøvede saa en Tid med en Slagterforretning i Galten, men
solgte Forretningen og rejste til Amerika for at prøve »Lyk-
ken« der. At Iver var der, gjorde nok sit til, at Hans vilde prø-
ve Kræfterne i U. S. A.

I Amerika prøvede Hans sig frem ved forskellige Arbejder
og paa mange forskellige Steder, inden han fik Ansættelse i
den Plads, han har nu og er meget glad for og tilfreds med.

Det er i Grunden to Pladser, han har, idet han er Vicevært i en Bygningskarré, tilligemed han er ansat i en Bank, saa det er nok Konen, der tager sig af Værtspligterne.

Hans' Kone var paa Besøg i Danmark alene for at besøge sin gamle Far. Da lærte vi hende alle at kende, idet hun var rundt for at hilse paa os og bringe en frisk Hilsen fra Hans. Vi kom alle til at synes meget godt om hendes naturlige Væsen og Maade at færdes iblandt os paa, og det blev ikke mindre, da de begge i 1947 kom flyvende hjem for at besøge Slægt og Venner, og det blev vel nok en enestaaende Oplevelse for os alle at have dem hjemme. Flere af Familien paa begge Sider var mødt op paa Kastrup Flyveplads for at tage imod dem. Da de dalede ned fra Luften, og de to som de første steg ud af Maskinen, skreg og raabte vi som Børn. De 5 a 6 Uger, de var hjemme, gik alt for hurtigt baade for os og dem. Den Tur skriver de altid om i deres Breve og venter at gøre om igen om fem Aar, og det haaber vi ogsaa.

De har heller ingen Børn, saa Slægtsnavnet efter Bedstefader i Enevoldsgaard har ikke mange mandlige Bærere. I England har Peder jo to Sønner, men herhjemme er der kun min Søn, Hans Thomas Sidelmann, som Bærer af Slægtsnavnet.

Af min egen Families »Slægtstraad« vil I alle kunne se, hvad det er, jeg har bestræbt mig for at faa samlet og med i »Bogen«, men her har jeg ogsaa haft gode Kilder at øse af. Personligt synes jeg, at det er det, der gør Slægtshistorien levende og interessant; bare det er lykkedes for mig, saa ogsaa Slægten synes det. Nu kommer i alt Fald »Slægten« i den Skikkelse, som jeg har kunnet give den, og som en Budbringer med Hilsen fra alle de mange af Slægten, som har levet her i Landet og gjort deres Gerning igennem ca. 450 Aar.

Ved min lange Syslen med »Slægten« synes jeg at kunne sige, at vore Forfædre har været stræbsomme, retskafne og dygtige Mennesker, præget af Guds frygt og Nøjsomhed; lad det være den Arv, de har efterladt os.

Oversigt over Familien Sidelmann

Hans Mandix

født i Flensborg, død der som Købmand og Borgmester den 8. Juli 1567, gift med Christina. Søn:

Mouritz Mandix

født i Flensborg, død der som Købmand og Borger, gift 12. September 1585 med Karen Bjørnsdatter, Enke, gift 2 Gange før. Søn:

Hans Mouritsen Mandix

født i Flensborg, død i København 1663, Købmand der, gift i Malmø 9. September 1621 med Birgitte Jostdatter Ledebur, død i København i Januar 1673. Datter:

Mette Hansdatter Mandix

født i København, død i Vordingborg 1681, gift i København 1673 med:

Hans Hansen Sidelmann

død i København, begravet i Vordingborg i Juli 1685, Præst først i Mern, senere Præst og Provst i Vordingborg, gift 2. Gang med Anna Sidenborg, død i Vordingborg November 1693, Enke efter Amtsskriver Franche Meinertz over Vordingborg Amt. Søn:

Hans Hansen Sidelmann

født i Mern 7. Oktober 1675, død 11. Maj 1727 som residerende Kapellan ved Hellig Geist Kirke, Magister 11. Maj 1706, Inspektør først ved Ehlers Kollegium, senere Borchs, gift 1. Gang 4. December 1708 med Anna Pelt Tørverd, død af Pest 1711, gift 2. Gang 3. Maj 1713 med Regine Christine Wulff, født 1694, død 7. Januar 1761. En Søn af første Ægteskab:

Hans Hansen Sidelmann

født i København 11. December 1709, død 25. Februar 1770 i Kolding, først Præst i Sneum og Tjæreborg, Præst og Provst i Kolding 6. November 1767, gift 23. August 1737 i Sdr. Bork med Cecilie Borch, født der 6. April 1720, d. ? Søn:

Lauge Sidelmann

født 19. Maj 1741 og død 23. December 1812 som Præst og Provst i Sneum og Tjæreborg, gift 20. Januar 1769 i Ribe med Regitze Sophie Stockemark, født der 28. August 1750, død i Varde 11. September 1819. Søn:

Peder Stockemark Sidelmann

født i Allerup Præstegaard, Sneum og Tjæreborg 4. August 1777, død 26. December 1820 som Præst i Guldager, gift 4. November 1803 med Maren Olesen, født 16. September 1784 paa Gudumkloster, død 25. Februar 1877 i Lemvig, 8 Børn:

Peder Stockemark Sidelmann og Maren Olesens 8 Børn:

Ane Sidelmann

5. Februar 1804—27. August 1876, gift Knud Nielsen, Koldkjærgaard. Søn: Peder Nielsen, ugift.

Iver Olesen Sidelmann

14. Marts 1809—29. Maj 1887, gift Ane Thomasdatter, Vestergaard. Enevoldsgaard, Fjaltring. 7 Børn:

Lauge Sidelmann

1. December 1805—19. Juni 1866, gift Johanne Marie Christensen, Øster Rammeskov. 6 Børn:

Hansine Severine Sidelmann

9. Juli 1810—30. Juli 1877, gift Laurits Arrøe, Mejrup. Datter: Cathrine, gift Cornelius Lauritsen. Ingen Børn.

Regise Sophie Sidelmann

29. November 1806—15. Januar 1817.

Laurits P. Sidelmann

11. Juni 1815—4. Februar 1844, Forpagter af Aaberg. Vedersø, ugift.

Kristoffer Kristian Sidelmann

26. November 1816—26. November 1817.

Regise Sophie Sidelmann

10. Oktober 1818—14. Juli 1896, Modehandel i Lemvig. ugift.

Lauge Sidelmann og Johanne Marie Christensens 6 Børn:

Peder Laugesen Sidelmann

18. Januar 1883—8. Juni 1927, gift Karen Ølgaard Agger Hansen, Øster Rammeskov. 10 Børn:

Christen Olesen Sidelmann

5. April 1840—8. April 1926, gift Mariane Korsgaard Søe, Nygaard, Gimsing. 8 Børn:

Ane Marie Sidelmann

23. September 1842—10. Maj 1905, gift Jens Hjortkjær, Ramme. 7 Børn:

Maren Sidelmann

2. Februar 1845—27. Marts 1880, gift Lærer Markus Skov, Grosserer, København. 4 Børn:

Chresten Sidelmann

23. Juni 1848—7. November 1905, gift Kristine Pedersen, Ørvejle, Føjbjerg. 8 Børn:

Jensine K. Sidelmann

6. Juli 1853—5. December 1854.

Iver Olesen Sidelmann og Ane Thomasdatter Vestergaards 7 Børn:

Maren Sidelmann

6. Januar 1840—2. December 1915, gift Lærer Nygaard, Harboøre. 2 Børn:

Ane Marie Sidelmann

4. Juni 1841—14. Maj 1917, gift Bertel Jensen Bjerg, Hygum, Lemvig. 3 Børn:

Peder Sidelmann

21. Januar 1843—2. Marts 1926, gift Else Gjelstrup, Enevoldsgaard, Fjaltring. Ingen Børn.

Laurits Sidelmann

1. Oktober 1844—16. Februar 1883, Forvalter, Rysensten, Bøvling, ugift.

Thomas Sidelmann

5. April 1846—13. November 1918, gift Ane Cecilie Andreasen, Lærer, Naur. 9 Børn:

Marius Sidelmann

12. Februar 1848—15. Febr. 1848, Guldager.

Marie Sidelmann

12. Marts 1849—4. Maj 1892, gift Mathias Christensen, Fjaltring. 9 Børn:

1. *Johanne Marie Sidelmann*

26. August 1871--1938, Husbestyrerinde.

2. *Lauge Sidelmann*

20. Februar 1873--30. Maj 1878.

3. *Hans Agger Sidelmann*

3. November 1874--6. Marts 1921, gift Emma K. Terkildsen, Højgaard, Ferup. 2 Børn:

a. *Svend Agger Sidelmann*

16. August 1913, Landmand, Jernved, gift Anna Aakjær Uhre. 4 Børn: Jørgen Uhre, født 23. December 1945, død 16. Marts 1949, Aase og Tove Uhre, døbt 22. Maj 1949.

b. *Vagn Agger Sidelmann*

28. April 1918, Massør, Jerslev, gift Birgitte Marie Lund. 2 Piger: Dianna og Liljan, født 16. September 1947.

4. *Johanne K. P. Sidelmann*

29. Februar 1876--13. November 1932.

5. *Ane Marie Sidelmann*

18. Marts 1877, Nybo, Ramme.

6. *Jens Peder Sidelmann*

18. Marts 1877--29. Maj 1932, gift Mete P. Pedersen, Ø. Rammeskov. 3 Børn:

a. *Jens Peder Sidelmann*

19. August 1913, gift Karen Foged, Ø. Rammeskov. 3 Børn: Birte, født 14. Marts 1941, Thorkild, født 1. December 1943, og Elinor, født 14. Oktober 1945.

b. *Gudrun Sidelmann*

9. September 1916, gift Niels Sejr Yderstræde, Ramme. 2 Børn: Finn, født 22. Juni 1942, Steen, født 9. Maj 1946.

c. *Karen Sidelmann*

19. Januar 1918, gift Vilhelm Førstelin Christensen, Ringkøbing. 2 Børn: Bent, født 6. Oktober 1940, og Ryan, født 10. August 1946.

7. *Hansine Severine Sidelmann*

9. April 1978, Nybo, Ramme.

8. *Laura Sidelmann*

21. November 1879--7. Maj 1880.

9. *Laura Sidelmann*

29. Marts 1881, gift Peder Nikolajsen, Mølleager, Dybe. 2 Børn:

a. *Karen Sidelmann Nikolajsen*

31. Januar 1914, gift Købmand Jens Rasmussen Nielsen, Ødsted. En Søn: Anton Sidelmann, født 15. August 1948.

b. *Martha Kirkegaard Nikolajsen*

14. Oktober 1916, gift Albert Norup, Gartner, Dalby, Kolding. 2 Børn: Else, født 4. August 1942, og Peder, født 15. Februar 1946.

10. *Lauge Sidelmann*

3. November 1882--7. April 1948, gift 1. Mariane Bech, gift 2. Astrid Nielsen, Kringsgaard, Bramdrup. 3 Børn:

a. *Peder Bech Sidelmann*

27. Juni 1912, gift Anna Louise Errebo, Store Staver, Ødis, Vamdrup. 5 Børn: Irene, født 30. April 1942, Robert, født 15. Maj 1944, Mariane, født 3. December 1945, Anna Dorthe, født 6. Maj 1947, Lauge, født 16. Januar 1950.

b. *Hans Bech Sidelmann*

1. Juli 1913, gift Ingrid Elisabeth Errebo, Kringsgaard, Bramdrup, Kolding.

c. *Harald Bech Sidelmann*

20. August 1914--26. Januar 1917.

Christen Olesen Sidelmann og Mariane Korsgaard Søes 8 Børn og Børnebørn:

1. *Lauge Sidelmann*

29. Oktober 1875, gift Kirstine K. Jensen, Holstebro. 4 Børn:

a. *Dagney Agnethe Sidelmann*

26. September 1904.

b. *Jenny Sidelmann*

19. Oktober 1907—24. Februar 1908

c. *Kristian Richart Sidelmann*

12. Februar 1908, gift Grethe Gudrund Vangberg, København.

d. *Ejnar Sidelmann*

14. Marts 1911, Ringkøbing.

2. *Henrik Christian Sidelmann*

20. April 1878, gift Jensine Katrine Schultz, Burlund, Idom. 6 Børn:

a. *Kristian Olesen Sidelmann*

6. Marts 1907, gift Vera Sørensen, Skave, Holstebro. En Søn: Henrik, født 2. Februar 1949.

b. *Gunnar Sidelmann*

22. Maj 1908, Burlund, Idom.

c. *Vagn Sidelmann*

16. April 1909, Burlund.

d. *Ellen Sidelmann*

4. Marts 1911, gift Gustav Alexander Knudsen, Smed, Lem. 3 Børn: Grethe, født 3. Februar 1942, Tove, født 3. Februar 1946, og Ingrid, født 21. Marts 1947.

e. *Tage Sidelmann*

20. Juli 1913, gift Gerda Barbara Jakobsen, Sørvad. To Børn: Jytte, født 27. Marts 1945, og Henny, født 12. April 1949.

f. *Nora Sidelmann*

28. Februar 1921, gift Aage Pedersen, Snedker, Ringkøbing. Søn: Henrik, født 17. Juli 1948.

3. *Johanne Marie Sidelmann*

26. November 1879, gift Marius Christensen, Staun. 8 Børn:

a. *Esther Sidelmann Christensen*

6. November 1910, gift Alfred Rask Jensen, Landpost, Kølby. To Børn: Per, født 23. Marts 1945, og Anthe, født 6. Juni 1948.

b. *Erna Sidelmann Christensen*

14. April 1912, Servitrice, Aalborg.

c. *Christian Sidelmann Christensen*

20. September 1913, gift Grethe Olsen, Inspektør, Dalby, Sjælland.

d. *Erns Sidelmann Christensen*

9. Februar 1915, gift Gerda Karen Eva Nikolajsen, Staun.

e. *Svend Sidelmann Christensen*

22. Marts 1916, gift Elna Jensen. Betjent, Vridsløselille. To Børn: Erns, født 6. Juli 1947, og, Jonna født 15. Maj 1949.

f. *Erik Sidelmann Christensen*

28. Februar 1918, Utrupgaard, Aalborg. Ugift.

g. *Nora Sidelmann Christensen*

18. Juni 1918, gift Laurits Hammer Isaksen, Risgaard, Sebbesund. En Datter: Karen, født 27. September 1948.

h. *Eva Sidelmann Christensen*

24. Juni 1922, gift Alfred Larsen, Betjent. Søn: Ole, født 3. Juli 1948.

4. *Jens Peder Sidelmann*

16. December 1881—1886.

5. *Anton Martin Sidelmann*

21. December 1884, gift Ane Dorte Christoffersen, Jegstrup, Højslev. 10 Børn:

a. *Jenny Kristine Sidelmann*

18. August 1916, Husbestyrerinde.

b. *Edith Mariane Sidelmann*

18. September 1916, gift Christen Christensen, Vinderup.

c. *Ragnhild Sidelmann*

27. Januar 1918, gift Landm. Poul Kristiansen, Lime.

d. *Rigmor Sidelmann*

3. November 1919, gift Harry Konradsen, Bers, Rønbjerg.

e. *Agnes Sidelmann*

18. Maj 1921, gift Landm. Verner Jørgensen, Svejstrup.

f. *Kristian Sidelmann*

19. August 1923, Landmand.

g. *Peder Sidelmann*

15. December 1925, Konditorsvend.

h. *Astrid Sidelmann*

9. Marts 1928, Husassistent.

i. *Hans Sidelmann*

20. Januar 1932, Landmand.

j. *Ingrid Sidelmann*

11. Maj 1934.

5. *Regitze Sophie Sidelmann*

20. April 1887, gift Alfred Schultz, Landmand, Resen, Struer. 7 Børn:

a. *Henrik Schultz*

17. Februar 1919, gift Dagney Bach Mikkelsen, Forvalter, Farstors Gaard. 2 Børn: Bent Preben, født 11. Maj 1946, og Inga Lise, født 23. Juli 1947.

b. *Else Schultz*

22. Marts 1922, gift Henning Mikkelsen, Forvalter, Kirstinedal, Rungsted.

c. *Krista Schultz*

22. Marts 1925, Herskabsjomfru.

d. *Hans Schultz*

22. Juli 1925, Landmand.

e. *Ragna Schultz*

15. November 1926, Kokkepige.

f. *Mariane Schultz*

26. Marts 1929, Barneplejerske.

g. *Eigild Schultz*

31. Oktober 1931, Købmand.

7. *Jens Peter Hauskov Sidelmann*

3. Maj 1889, gift Karen Kirstine Faurholt Petersen, Fabrikarbejder, Lem, Ringkøbing. 7 Børn:

a. *Anna Marie Faurholt Sidelmann*

19. September 1920, gift Aage Hørby Jørgensen, Bogholder, Æbeltoft. 2 Børn: Jørgen, født 4. April 1946, og Ellen, født 12. December 1947.

b. *Kristian Faurholt Sidelmann*
12. September 1922.

c. *Svend Faurholt Sidelmann*

5. April 1930.

d. *Peder Faurholt Sidelmann*

5. April 1927.

e. *Erik Faurholt Sidelmann*

6. April 1932.

f. *Elisabeth Faurholt Sidelmann*

4. Maj 1936.

g. *Vibeke Faurholt Sidelmann*

6. December 1941.

8. *Albert Sidelmann*

11. Januar 1891, gift Mathilde Hansen. Bankmand, New York. 3 Børn:

a. *Marion Sidelmann*

21. Oktober 1937.

b. *Laurids Sidelmann*

c. *Mette Sidelmann*

Anc Marie Sidelmann og Jens Hjortkjærs 7 Børn og Børnebørn:

1. *Christen Hjortkjær*

28. December 1871—15. August 1934, gift Laura Bechgaard. Købmand i Aars. 4 Børn:

a. *Anna Marie Hjortkjær*

15. Oktober 1907, gift Direktør Jacob Kjeldsen, Aars. 2 Børn: Jørgen, født 9. Juli 1938, Karen, født 16. August 1948.

b. *Inga Hjortkjær*

5. Juli 1909, gift Kaj Løwig Larsen, Dyrslæge, Aars. 4 Børn: Hans, født 16. April 1938, Niels, født 7. April 1939, Lisbeth, født 30. August 1943, Dorthe, født 20. Oktober 1944.

c. *Poul Chr. Hjortkjær*

5. Marts 1915, gift Kirstine Elisabeth Kuhlmann. Direktør Privatb. Fælleskontor, København. 2 Børn: Christian, født 21. Februar 1944, Rolf, født 23. Oktober 1946.

d. *Jens Bechg. Hjortkjær*

3. Januar 1919, gift Grethe Willumsen. Direktør, København. Ingen Børn.

2. *Lauge Sidelmann Hjortkjær*

8. Juni 1874, gift Jenny Christensen. Ejer af Dybe Kirkegaard. 10 Børn:

a. *Evald Hjortkjær*

17. Marts 1904, gift med Ellen Mar-

grethe Borup. Ejer af Bromsgaard, Dybe. 3 Børn: Erik, født 12. Februar 1934, Gerda, født 12. Juni 1936, Lauge, født 12. Juni 1939.

b. *Jens Hjortkjær*

14. September 1905, gift Marie Kastberg Mathiasen. Ejer af Grobsgaard, Dybe. Søn: Ove, født 17. Juni 1944.

c. *Gunnar Hjortkjær*

4. Oktober 1906, gift med Marie Jespersen. Bogholder i Aarhus. Datter: Lisbeth, født 29. Januar 1947.

d. *Johan Hjortkjær*

21. December 1907, gift med Laura Madsen. Ejer af Damgaard, Nr. Lem.

e. *Vagn Hjortkjær*

30. Januar 1909, Ejer af Dybe Kirkegaard. Ugift.

f. *Viggo Hjortkjær*

11. Juli 1910, gift Anna Christensen. Ejer af Fjord i Bøvling. 2 Børn: Niels, født 9. Juli 1946, Tage, født 14. Marts 1948.

g. *Georg Hjortkjær*

29. December 1911, gift Gerda Christensen. Gaardejer i Ammitsbøl. 2 Børn: Inga, født 5. April 1940, Bodil, født 9. April 1944.

h. *Niels Hjortkjær*

17. November 1913, gift Valborg Kathrine Kristensen. Landmand, Ammitsbøl. Børn: Inga, født 5. April 1940, Bodil, født 9. April 1944

i. *Karl Hjortkjær*

16. Januar 1915—29. Marts 1915.

j. *Anna Hjortkjær*

5. Februar 1916.

3. *Jens Peter Hjortkjær*

26. Januar 1876, gift Mathilde Bech. Ejer af Hjortkjær, Ramme. 6 Børn:

a. *Svend Hjortkjær*

27. August 1906, gift Agnethe Rendtdorff.

b. *Rigmor Hjortkjær*

2. April 1908, gift Magnus Østergaard.

c. *Asta Hjortkjær*

10. Oktober 1911, gift Asger Nielsen.

d. *Mary Hjortkjær*

10. Oktober 1916, gift Oluf Jørgensen.

e. *Jens Hjortkjær*

22. Juni 1914, gift Ellen Kildegaard

f. *Anna Hjortkjær*

17. April 1921, gift Kresten Høgsberg Krestensen.

4. *Kirsten Hjortkjær*

16. December 1878—6. Maj 1884.

5. *Hans Christensen Hjortkjær*

15. Oktober 1883, gift Anna Sunneva Bartholdy Møller. Bogholder, København. 2 Børn:

a. *Thorild Hjortkjær*

19. November 1924, Student, stud. polit., København.

b. *Lisbeth Hjortkjær*

18. Marts 1926, Student, gift Axel Folker, København. Søn: Henrik, født 27. Marts 1948.

6. *Kirsten Hjortkjær*

11. Juli 1887—24. August 1891.

7. *Maren Hjortkjær*

11. Marts 1881, gift Rasmus Nielsen Porse, Harlev. Kreditforeningsrepræsentant.

1. *Karen Marie Skov*

30. Juli 1869. Fhv. Forstanderinde, Frk. Skovs Husholdningsskole, København.

2. *Lave Sidelmann Skov*

15. Oktober 1871—11. September 1938, gift Ellen Lund. Eneforhandler af »Herosan«. 3 Børn:

a. *Knud Sidelmann Skov*

15. Januar 1913, gift Inge Rømeling. 2 Børn: Mette, født 8. August 1943, Tine, født 11. Marts 1946.

b. *Erik Sidelmann Skov*

4. December 1917, gift Tytten Lassen. Ingeniør ved Flyvevæsenet: S. A. S., Stockholm. Ingen Børn.

c. *Grethe Skov*

8. November 1919, gift Arkitekt Erik Dyssel. En Datter: Benedicte, født 2. Oktober 1943.

3. *Johanne Marie Skov*

13. April 1874, gift Johannes Frederik Valdemar Lomholt. Læge i Karise. 3 Børn:

a. *Else Lomholt*

23. Februar 1908, gift Ingeniør Erix Clason, Stockholm. 4 Børn: Samuel Erix Johan, født 29. September 1937, Else Cathrine, født 29. Januar 1943, Pet, født 13. Maj 1946.

b. *Gjertrud Lomholt*

31. August 1910. Sundhedsplejerske.

c. *Bent Sidelmann Lomholt*

2. Februar 1908. Kontorassistent.

4. *Oliva Kirstine Karoline Skov*

21. Juni 1876—17. Februar 1921, gift Nicolaj Schønau Gjerløff, Skoleinspektør, Herning. 8 Børn:

a. *Ingrid Gjerløff*

23. April 1898, gift Hans Christian Siersted, Præst i Trige. 6 Børn: Christian Nicolaj, født 25. August 1923, Elisabethe, født 28. Maj 1925, Bodil, født 16. November 1927, Erik, født 26. Januar 1930, Gertrud, født 22. April 1934, Inger, født 16. Juni 1936.

b. *Vilhelmine Marie Gjerløff*

19. December 1899, Lærerinde, København.

c. *Hakon Gjerløff*

født 1901, død 1903.

d. *Vagn Sidelmann Gjerløff*

13. November 1903—29. Oktober 1927.

e. *Karen Gjerløff*

12. Maj 1905, gift Grosserer, Randers, Jørgen Buus Klinge. Søn: Poul, født 5. November 1935.

f. *Helga Gjerløff*

8. Februar 1907, gift Poul Højslev Petersen, Grosserer, København.

g. *Poul Gjerløff*

4. December 1908, gift Ovia Wessenberg. Disponent i Randers. 2 Børn: Knud, født 24. April 1938, Else, født 19. Juli 1941.

h. *Boe Schønau Gjerløff*

15. November 1913, Forretningsmand, gift Tove Larsen. 2 Børn: Vagn, født 18. Januar 1941, Klaus, født 25. September 1942.

1. *Johanne Marie Sidelmann*
9. December 1882—Juli 1886.

2. *Ane Marie Sidelmann*
17. September 1884, gift Hans Hansen, København. 7 Børn:

a. *Ruth Sidelmann Hansen*
18. Februar 1915, gift Orla Jørgen Gettermann, Tegner, København. 2 Børn: Jørgen, født 12. November 1938, Palle, født 17. Februar 1946.

b. *Esther Sidelmann Hansen*
14. Juli 1916, gift Harald Ferdinand Nielsen, Bogholder, København.

c. *Astrid Sidelmann Hansen*
14. September 1917, gift Værkfører Svend Johansen, København.

d. *Elisabeth Lyster Hansen*
9. Marts 1919, gift Kristian Blæsbjerg-Madsen, Chauffør, Raasted. 4 Børn: Arne, født 10. Februar 1940, Svend Erik, født 29. Oktober 1941, Sonja Marie, født 5. Maj 1943, Anna Lyster, født 10. Maj 1949.

e. *Kristine Sidelmann Hansen*
8. Juni 1920, gift Chauffør, København, Poul Frederiksen. 4 Børn: Vagn Fen, født 14. Marts 1943, Kjeld, født 30. April 1944, Preben født 26. Juli 1946, Birgitte, født 5. November 1947.

f. *Agnethe Sidelmann Hansen*
20. November 1922, Ækspeditrice, København.

g. *Grethe Sidelmann Hansen*
3. Februar 1928, Ækspeditrice, København.

3. *Jens Peder Sidelmann*
17. September 1884, gift 1. Louise Jensen, gift 2. Petra Østerby, Ldm., Smedslund, Fabjerg. 6 Børn:

a. *Kristian Sidelmann*
27. Maj 1915, gift Elly Marie Søndergaard. Kommunelærer, København. Søn: Peder, født 3. Juli 1948.

b. *Ingeborg Sidelmann*
29. August 1917, gift Carl Falberg, Banearbejder, Sindal, Jylland.

c. *Kristine Sidelmann*
23. December 1917, gift Børge Vilhelm Jensen, Ejer af »Jensen og Knudsens Bogtrykkeri«, København. Søn: Henning, født 14. Marts 1947.

d. *Niels Sidelmann*
14. April 1922—12. August 1922.

e. *Rigmor Sidelmann*
12. Juli 1923—19. September 1923.

f. *Niels Sidelmann*
10. September 1926—31. December 1926.

4. *Johanne Marie Sidelmann*
4. Februar 1886, gift Niels Martinus Maarbjerg, Landmand, Gl. Raasted, nu Holstebro. 6 Børn:

a. *Gudrun Sidelmann Maarbjerg*
født 1916, gift Erik Nielsen, Maler, København. 3 Børn: Hanne, født 9. Februar 1940, Ingrid og Kurt, født 15. Januar 1943.

b. *Margrethe Sidelmann Maarbjerg*
født 1917, gift Oskar Andersen, Landmand, Gl. Raasted. Datter: Estrid, født 1948.

c. *Thomas Sidelmann Maarbjerg*
født 1918. Landmand.

d. *Kristian Sidelmann Maarbjerg*
født 1920, gift Edith Barslund. Landmand, Raasted.

e. *Johannes Sidelmann Maarbjerg*
født 1922, Landmand.

f. *Mathilde Sidelmann Maarbjerg*
født 1924, gift Peder Huldahl Larsen, Landmand, Ø. Brandsgaard, Vemb. Datter: Karen Marie, født 1. November 1947.

5. *Lauge Sidelmann*
4. Maj 1889—Oktober 1900.

6. *Peder Kornelius Sidelmann*
6. Juni. 1891, gift 1. Agnes Mathilde Poulsen, gift 2. Margrethe Thomsen. Landmand, Femhøj, Raasted. 3 Børn:

a. *Harald Sidelmann*
27. November 1921. Landmand.

b. *Astrid Sidelmann*
29. Juni 1924, Husassistent.

c. *Kristian Sidelmann*
13. Oktober 1927—8. Februar 1929.

7. *Peder Vinkel Sidelmann*
8. December 1893, gift 1. Agnes Kirstine Looft, gift 2. Frederikke Sofie Lentz. Bager, »Kilborg Is«, Struer. 5 Børn:

a. *Magda Sidelmann*
1. December 1923, gift Tømrermeister, Rønbjerg, Jens Haderup Christensen. Søn: Peder, født 31. Juli 1947.

b. *Viggo Looft Sidelmann*
12. August 1925—8. Februar 1926.

c. *Aage Sidelmann*
30. Oktober 1928, Bager.

d. *Kirsten Sidelmann*
8. November 1936.

e. *Orla Lentz Sidelmann*
6. November 1939.

8. *Johannes Sidelmann*
24. December 1895, gift Marie Kirstine Jensen. Landmand, Vestergaard, Nr. Nissum. Søn: Niels, født 31. Januar 1925, Landmand.

Maren Sidelmann og Lærer Nygaard:

1. *Iver Olesen Nygaard*
29. Maj 1863—22. Januar 1931, gift 1. Ida Sophie Osborn, gift 2. Emma, New York. Datter:

a. *Maren Agnes Nygaard*
23. December 1893, gift Charles Nedwidek, New York, Bogholder. 2 Børn: Charles og Beatrice.

2. *Lars Anton Nygaard*
14. Maj 1886—4. Marts 1943, gift Ester Augusta Andersen. Manufakturhandler. 3 Børn:

a. *Niels Poulsen Nygaard*
25. Juni 1892, gift Esther Margrethe Langberg. Grosserer, Aarhus. 2 Børn: Erik Sidelmann, født 27. Juli 1927, Aage Sidelmann, født 17. September 1930.

b. *Carl Christian Ejnar Nygaard*
20. Januar 1895, gift Kamilla Kirstine Olivia Møller Andersen. Boghandler, Ringsted. 3 Børn: Ester, født 4. November 1925, Boghandlerlære, Anne Margrethe, født 10. Juli 1927, Student, Birgit Merete, født 7. Juli 1939.

c. *Knud Nygaard*
15. Februar 1897, gift Alvilda Mary Schmidt. Manufakturhandler, Aabyhøj.

1. *Jens Jensen Bjerg*

27. Januar 1877, gift Laura Kathrine Knudsen.
Landmand, Hygumbjerg, Hygum. 4 Børn:

a. *Betty Marie Bjerg*

15. April 1907, gift Pastor Erik Gjørulf Larsen,
Kinamissionær, Præst, Nykøbing, Mors.

b. *Ninna Bjerg*

25. Juni 1908, gift Pastor Viggo Berg, Hillers-
lev, Thy.

c. *Jens Trøldborg Bjerg*

6. Oktober 1910, gift Betty Overgaard, Land-
mand, Hygumbjerg, Hygum.

d. *Ruth Bjerg*

20. September 1916, ugift, Husholdningslærer-
inde, Hygum Skole.

2. *Kirsten Bjerg*

17. November 1878, gift Jens Peder Pasgaard,
Landmand, Sleggaard, Hjerm, nu Holstebro. 8
Børn:

a. *Jens August Pasgaard*

29. August 1907, gift Anna Maagaard, Landm.,
Sleggaard, Hjerm.

b. *Bernhard Michael Pasgaard*

4. Marts 1909, gift Lydia Lindholm, Købmand,
Silkeborg. 4 Børn: Fin Peder, født 6. Maj 1937,
Bodil, født 7. April 1939, Gunhild, født 13. April
1943, Evan, født 6. Februar 1947.

c. *Johannes Andreas Pasgaard*

5. Juli 1910, gift Laura Perregaard, Landmand,
Kragelund, nu Holstebro. 3 Børn: Ove, født 29.
Juni 1942, Betty, født 28. August 1943, Ruth,
født 1944 (Dato ukendt).

d. *Svend Aage Pasgaard*

11. April 1911, gift Agnethe Mikkelsen, Køb-
mand, Sahl, Bjerringbro. 2 Børn: Jørgen, født
25. Februar 1940, Erik, født 1. Maj 1941.

e. *Emanuel Pasgaard*

13. September 1915, gift Mete Jensen, Landm.,
Højbjerg, Hanbjerg. Datter: Karen Margrethe,
født 2. Marts 1947.

f. *Anna Marie Pasgaard*

14. Februar 1917, gift Andreas Damgaard,
Landmand, Damgaard, Hanbjerg. Søn: Iver,
født 8. April 1948.

g. *Harald Kristian Pasgaard*

9. Januar 1919, gift Sygeplejerske Anna Stu-
kjær, Uddeler, Oustrup, Torning. Datter: Kjer-
sten, født April 1947.

h. *Viktor Emil Pasgaard*

3. September 1925, Købmand, Holstebro.

3. *Ane Jensen Bjerg*

24. December 1884—August 1944, gift Niels
Christian Nielsen, Tømmerhandler, Gørding.
Søn:

a. *Immanuel Nielsen*

13. Juni 1913, gift Agnes Ottosen, Tømmerhand-
ler, Gørding. 2 Børn: Poul Sidelmann, født 15.
Marts 1941, Birgit Sidelmann, født 27. Maj 1944

Thomas Sidelmann og Ane Cecilie Andreasens 9 Børn og Børnebørn:

1. *Iver Olesen Sidelmann*

15. September 1878, gift Sybil Elisabeth Leader. Statskonsulent, Amerika. Hollywood, Florida.

2. *Ane Sidelmann*

7. Juli 1880—19. November 1880.

3. *Pouline Kirstine Sidelmann*

16. November 1881—3. December 1933, Forskolelærerinde, Mejrup nordre Skole.

4. *Anna Sidelmann*

15. November 1883—18. November 1883.

5. *Sofie Regitze Sidelmann*

9. November 1884, gift Hans Christian Laurits Borup, Landmand, Bjerggaard, Naur, Partikulier, Naurby, Naur. 4 Børn:

a. *Harald Sidelmann Borup*

8. November 1906, gift Agnete Laursen. Landmand, Sindinggaard, Jebjerg. 3 Børn: Laust, født 24. Marts 1935, Hans Christian, født 30. Maj 1937, Ole, født December 1945.

b. *Sidelmann Borup*

3. December 1907—29. August 1944, gift Helene, handelsuddannet, ansat ved et Blad i Randers.

c. *Johanne Cecilie Borup*

4. Juni 1910, gift Jens Bjørnkjær, Købmand, Inspektør, Livsforsikring. Bramminge. Datter:

Edith Bjørnkjær, født 3 December 1932.

d. *Svend Borup*

13 Juli 1916, gift Agnethe Corim. Ldm., Naur. 2 Børn: Jørgen, født 21 September 1946 og Jens, født 9 Marts 1948

6. *Andreas Sidelmann*

20. Oktober 1886, gift Rigmor Kristy Lauritsen. Førstelærer, Kirkesanger, Ramsing. 2 Børn:

a. *Hans Thomas Sidelmann*

9. December 1925, Student, Jura, København.

b. *Ane Grethe Sidelmann*

11. December 1927, Barneplejerske, Børnehaverlærerinde, København.

7. *Peder Marinus Sidelmann*

20. Januar 1888, gift Cordie Rosette Leader. Godsbestyrer, England. 3 Børn:

a. *Thomas Ivar Sidelmann*

6. Marts 1920, gift. Soldat i Verdenskrigen, Bilforretning, Vancouver, Canada.

b. *Douglas Sidelmann*

21. November 1921, Flyvemekaniker, landbrugsuddannet paa Collegium, England.

c. *Sybil Cecilie Cordelie Sidelmann*

21. November 1931. Studerende.

8. *Anna Hansine Sidelmann*

29. April 1890, gift Mads Kjærgaard Madsen, Landmand, Thing, Vejrum. Partikulier, Holstebro.

9. *Hans Theodor Sidelmann*

20. Oktober 1892, gift Anna Larsen. Slagter, Bankmand, Vicevært, New York.

1. *Ane Christensen*

17. November 1879—13. Februar 1919, gift Peder Evald Nicolajsen, Beklædningsmagasin, Vemb. Søn:

a. *Andreas Nicolajsen*

20. Januar 1919, gift Tinne Sand. Beklædningsmagasin, Vemb.

2. *Elise Andrea Christensen*

10. Januar 1881, Husbestyrerinde, Fjaltring.

3. *Kristian Krabbe Christensen*

12. August 1883, Smed, Godthaab, Fjaltring.

4. *Iver Sidelmann Christensen*

26. Maj 1885—14. Maj 1948, gift første Gang Ane Kirstine Poulsen, gift anden Gang Nielsine Kirstine Kristensen. Karetmager, Hjerm. Datter:

a. *Marie Sidelmann Christensen*

28. Marts 1920, Sygeplejerske.

5. *Anton Christensen*

30. Juni 1887, død i Horsens, gift Mette Marie Mechlenborg. Smed, Billum, Varde. Enken, Horsens. 3 Børn:

a. *Mathias Christensen*

25. August 1920, gift Erna Mortensen. Maskinist, »Møller Jochumsen«, Horsens. Datter: Birthe, født 20. Februar 1948.

b. *Julie Marie Christensen*

10. Januar 1922, Sygeplejerske, gift Erling Andersen, Kontor- og Lagerforvalter, Esbjerg Trælasthandel. Datter: Inge, født 25. September 1947.

c. *Vagn Christensen*

31. Maj 1927, Maskinarbejder, sejler.

6. *Mathilde Christensen*

21. April 1889, gift Niels Mortensen, Landmand, Vejlbj, Naur, nu Hjerm.

7. *Kristine Christensen*

6. Juni 1891—14. Juni 1918, gift Laurits Laurisen, Landmand, Østerby, Hjerm. Søn:

a. *Tage Østerby Laursen*

11. Juni 1918, gift Anna Rasmussen. Ejer, Østerby, Hjerm.

8. *Marie Christensen (Sidelmann)*

3. Maj 1892, gift Adolf Christian Larsen, Landmand. Enevoldsgaard, Fjaltring. 2 Børn:

a. *Kirsten Larsen*

26. Marts 1930. Uddannet ved Husvæsenet.

b. *Peder Sidelmann Larsen*

25. April 1932, død samme Aar.

Jens Troldberg Bjerg. Belysning. Georgiana

Børn: Jens Oluf L. Bjerg: organist, cand mag
22. feb. 1937. Adjunkt Kanders.

Bunhild Troldberg Bjerg, lærerinde
7. juli 1938. Gistrup.

Förv. Bjerg, ejer af Vesterbjerg
16. okt. 1939.

Eiv. Bjerg, læge, Bispebjerg
20. marts 1941

Loend Bjerg, dr. theol. lektor. Hø. Sk.
25. aug. 1942.

Mirster Bjerg: julehjemsass. København.
23. feb. 1946

alle gifte

Ninne Berg L. Bjerg, sømand i København

Børn: Birthe Marie Berg, lærer, Glostrup

27. okt. 1937

Louise Berg, jurast. Lraa Vaigmenighed
28. april 1940. gift.

Lector Berg, cand. jur.: Teknisk forvaltning
6. april 1942. gift. København

Jens Berg, jurast. Blybro-ledsted.
6 august 1944